Dželaluddin Abdurrahman
es-Sujuti

VJEROVJESNIKOVA
صلى الله عليه وسلم
MEDICINA

od Sujutija

Ime autora
Jalalu'd-Din Abd'ur-Rahman As-Suyuthi

Naslov izvornika
AS-Sujuti's
MEDICINE OF THE PROPHET

Urednik
Izedin Šikalo

Dželaluddin Abdurrahman es–Sujuti

VJEROVJESNIKOVA

Iz engleskog u bosanski preveo:

Haris Murtić

Sarajevo, 2003./1424.h.g.

Uvod

Zahvala pripada Allahu, Koji je stvorio sva živa bića i nadahnuo ih da čine dobra ili loša dijela, i Koji je ljude podučio onome što je dobro za njih, kao i onome što je loše za njih, onome što uzrokuje bolest, a što je liječi, i Koji je stvorio smrt i obećao novi život.

I svjedočim da nema boga osim Allaha, i da On druga nema. I svjedočim da je Muhamed Njegov poslanik i Njegov rob. Poslao ga je sa milošću svima onima koji su vrijedni te milosti, i sa kaznom za svakoga ko zaslužuje tu kaznu. Neka je Allahova milost i rahmet na njega i njegovu porodicu sve do Sudnjega dana.

Dužnost svakog muslimana je približiti se Allahu Uzvišenom koliko god je to moguće, trošiti svu svoju energiju u poštivanju Njegovih naredbi, biti mu pokoran, i iskoristiti na najbolji mogući način ono što imamo. Biti uspješan u približavanju Allahu znači raditi ono što je naređeno i izbjegavati ono što je zabranjeno, i boriti se za sve ono od čega će ljudski rod imati koristi i što će štititi zdravlje i liječiti bolesti, zato što je dobro zdravlje neophodno da bi se ispunile sve vjerske dužnosti.

Uistinu sam se oslonio na Allaha, dželle šanuhu, kada sam skupljao mudre izreke Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koje se tiču medicine. Sve što je potrebno da bi se zaštitilo dobro zdravlje, kao i sve što šteti dobrom zdravlju može se naći u ovoj knjizi. Tražim Allahovu pomoć, i moj cilj je Njegova slava i zadovoljstvo. On je moja podrška, najbolji od svih zaštitnika. Nema snage i moći kao što je snaga i moć Allaha, Mudrog i Voljenog.

Ako nađeš neku grešku, ispravi je, ja te molim,

jer, moraš priznati, niko nije bezgriješen osim Allaha.

TEORIJA MEDICINE

Sastav čovjeka

Čovjek je sastavljen od sedam dijelova:

Prvi dio su elementi, a ima ih četiri:

Vatra, koja je topla i suha;

Zrak, koji je topao i vlažan;

Voda, koje je hladna i vlažna; i

Zemlja, koja hladna i suha.

Drugi dio su raspoloženja ili temperamenti, a ima ih devet:

Prvo je jednako uravnoteženo raspoloženje.

Drugo je nejednako uravnoteženo raspoloženje, koje može biti neizmješano, i biće onda toplo, hladno, vlažno ili suho.

Raspoloženje može biti nejednako uravnoteženo, ali izmješano raspoloženje, koje je onda toplo i suho, toplo i vlažno, hladno i suho, ili hladno i vlažno.

Najbolje ujednačeno raspoloženje u životinjskom kraljevstvu je raspoloženje čovjeka. Najbolje ujednačeno raspoloženje među ljudima je raspoloženje vjernika.

Najbolje ujednačeno rasploženje među vjernicima su raspoloženja poslanika.

Najbolje ujednačeno raspoloženje među poslanicima je raspoloženje poslanika ulul-'azm.

I najbolje od poslanika ulul-'azm je raspoloženje našeg poslanika, Muhameda, sallallahu alejhi ve sellem.

Mislim da je razlog zašto je Muhamed, sallallahu alejhi ve sellem, bio vlasnik najbolje balansiranog karaktera sa stanovišta medicine taj što je njegov karakter bio podređen raspoloženjima njegovog tijela, i što je više izbalansirano raspoloženje tijela, time je i priroda karaktera bolja. A Allah nam je svjedok da je Poslanik imao odličan karakter:

Jer ti si zaista naljepše ćudi. (Kalem:4)

Aiša, radijallahu anha, je rekla: "Karakter Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je Kur'an."

Dakle, neophodno je da su njegovi temperamenti najbolji. Pa ako su njegovi temperamenti najbolji, njegov karakter je morao biti najbolji karakter.

El-Buhari u svom *Sahihu* je rekao. "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je bio najbolji čovjek, i pojavom i karakterom."

Enes je rekao: "Služio sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, deset godina i nikada me nije zaružio. Nikada me nije upitao zašto sam nešto uradio ili zašto sam nešto ostavio nedovršeno."

Ibn Omer je rekao. "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije bio nepristojan, niti je kada govorio nepristojno. Uobičavao je govoriti: 'Najbolji među vama su oni koji imaju najbolji karakter.'"

El-Buhari prenosi da je neki beduin skinuo ogtrač sa Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, ramena tako jakim trzajem da ga povrijedio. A onda je rekao: "O Muhamede, učini me bogatim od onoga što ti je Allah podario."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, se nasmijao i naredio da mu daju neki poklon.

Uistinu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio dobar i častan - najbolji čovjek - i izgledom i karakterom.

Neka njega i njegove sljedbenike Allah obaspe milošću koja nikada neće prestati:

Milostivi nikada nije stvorio nekoga kao Muhameda, i koliko ja znam nikada neće stvoriti nikoga kao što je on:

On je kao sunce usred dana,

i kao mjesec usred noći,

i kao smaragd među dijamantima,

njegov položaj je taj koji nikada nije bio dat drugim poslanicima;

njegov položaj je taj koji nikada nije bio dat drugom čovjeku.

Raspoloženje mladih je jednako izbalansirano. Raspoloženje u djetinjstvu naginje ka vlažnosti, a u zrelom i starijem dobu ka hladnoći.

Najujednačeniji od svih organa je jagodica na kažiprstu, a zatim jagodice ostalih prsta. Najtopliji organ je srce, a slijede jetra i meso. Najhladniji su kosti i nervi, kičmena moždina i mozak. Najsuhlji organ su kosti. Najvlažnije je salo.

Treći dio su tjelesni sokovi, a njih je četiri.

Najbolja tečnost je krv, koja je vlažna i topla. Njena funkcija je da hrani tijelo. Normalna krv je slatka i bez mirisa.

Sljedeća je pljuvačka, koja je vlažna i hladna. Njena funkcija je da zamijeni krv kad god tijelu treba hrana, održava vlažnost organa kao i da zaštiti tijelo od dehidracije koju može prouzrokovati kretanje. Normalna pljuvačka je blizu da se pretvori u krv. Abnormalna pljuvačka je slana, ili ponekad topla, ili kisela. Ima tendenciju da bude bez ikakvog ukusa. Tada nije miješana i hladna je.

Treća tečnost je žučna kiselina, koja je suha i topla, i smještena u žučnoj kesi. Ona pomaže da krv prođe i kroz najtanje vene. Jedan njen

dio se prenosi do crijeva i daje karakterističnu boju izmetu. Normalna kiselina je crvenkasta. Abnormalna kiselina može imati boju žumanca ili praziluka. Kiselina boje hrđe je mnogo jača od od one koje ima boju praziluka i ona je smrtno upozorenje.

Konačno, imamo slezenu koja je suha i hladna. Ona pogušćava krv i hrani kosti. Jedan njen dio se pruža do usta i prouzrokuje glad i ljutinu. Normalna slezena formira taloge krvi. Abnormalna slezena je crvenkasta i nečista. Ponekad je nazivaju crnom kiselinom.

Četvrti dio su glavni organi.

Peti dio su volje.

Šesti dio su sposobnosti. Imamo ih tri: prirodna, vitalna, i fizička.

I **sedmi** i posljednji **dio** su funkcije.

To su funkcija privlačnosti i funkcija odbojnosti.

Stanje tijela

Drugi od četiri dijela u koja je teorija medicine podijeljenja se bavi stanjem čovjekovog tijela.

Imamo tri moguća stanja, a to su: zdravlje, bolest, i stanje oporavka ili starije doba koje nije ni bolest ni zdravlje.

Zdravlje je fizičko stanje u kome su sve funkcije tijela zdrave. Biti zdrav je najveći mogući dar koji nam je Allah podario. Nemoguće je ponašati se ispravno i izvršavati Allahove naredbe osim ako nismo potpuno zdravi. Ne postoji ništa slično tome. Neka vjernik zahvali Allahu za svoje zdravlje, i neka ne bude nezahvalan.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Postoje dva dara koje mnogi ljudi olahko uzimaju, dobro zdravlje i dokolica." Hadis prenosi El-Buhari.

Poslanik je rekao: "Postoje vjernici koje je Allah zaštitio od smrti u boju ili od bolesti. Učinio je da oni žive i umru u dobrom zdravlju, ali im i pored toga daruje stepen Svojih šehida."

Ebu Derda je rekao: "O Poslaniče, ako ozdravim i budem na tome zahvalan Allahu, da li je to bolje od toga da sam ostao bolestan i strpljivo podnosio bolest?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Uistinu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, voli dobro zdravlje onoliko koliko ga i ti voliš."

Prenosi se da je Et-Tirmizi rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: 'Ko god se ujutro probudi zdravog tijela i duha, a njegova je nafaka osigurana, on je poput onoga koji posjeduje cijeli svijet.'"

Et-Tirmizi prenosi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Prvo pitanje koje će čovjeku biti postavljeno na Sudnjem Danu o ljepotama ovoga svijeta je: 'Nismo li ti dali zdravo tijelo?' a sljedeće će biti: 'Nismo li te zadovoljili hladnom vodom?'"

Također se prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "O Abbas e, traži od Allaha zdravlje na ovom i budućem svijetu." Hadis prenosi El-Bezzar.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Tražite od Allaha oprost i zdravlje. Poslije sigurnosti u vjeri, ništa bolje nije dato čovjeku do dobrog zdravlja." Hadis prenosi En-Nesai.

"Allahu, dželle šanuhu, nema draže molitve od molitve za dobro zdravlje." Hadis prenosi Et-Tirmizi.

Prenosi se da je jedan beduin upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "O Allahov Poslaniče, kakvu dovu trebam učiti po završetku namaza?" A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Traži dobro zdravlje."

Neka od mudrih kazivanja Davuda, sallallahu alejhi ve sellem, su i ova: "Zdravlje je skriveno kraljevstvo." A zatim: "Tuga za jedan sat postara čovjeka za jednu godinu." Također je rekao: "Zdravlje je kruna na glavama zdravih čiju vrijednost znaju cijeniti samo bolesni." I konačno: "Zdravlje je nevidljivo bogatstvo."

Neki naši preci su uobičavali govoriti: "Koliko je dobrih darova Allah smjestio unutar svake vene."

I doista, neka nam Allah podari zdravlje u vjeri na ovom i budućem svjetu. Što se tiče bolesti, to je stanje potpuno suprotno zdravlju. Prouzrokuje je nevolja, pogrešna akcija, ili nesreća.

Uzroci bolesti

Treća od četiri grane teorije medicine se bavi pitanjem etiologije.[1]

Prvi uzročnik je zrak. Zrak je neophodan da bi se tijelo održalo jednako izbalansirano, sve dok je zrak potpuno čist, i dok sa njim nisu pomiješani nečisti vjetrovi. On je nevidljiva zaštita.

Svako godišnje doba rađa bolesti koje su u skladu sa njim, a otklanja one koje to nisu. Tako, na primjer, ljeto prouzrokuje nervozu i bolesti vezane za žuč, ali liječi bolesti vezane za hladnoću. Isto ovo vrijedi i za ostala godišnja doba.

Hladan zrak nas jača i poboljšava probavu. Topao zrak prouzrokuje suprotne efekte. Promjene u zraku mogu prouzrokovati kugu, a ovo će biti opisano kasnije.

Drugi uzročnik su hrana i piće. Kada su vrući prouzrokuju toplotu tijela i obrnuto.

Treći uzročnik je kretanje i odmor. Kretanje prouzrokuje toplotu tijela i obrnuto.

Četvrti uzročnik je emocionalno 'kretanje' i odmor, kao što se dešava u slučajevima srdžbe, radosti, tuge, srama i zabrinutosti. Ove faze pokreću naše tijelo – kako iznutra, tako i izvana. O ovome će također biti govora kasnije.

Peti uzročnik je budnost i spavanje. San čini tijelo toplim iznutra, iako ga hladi izvana, tako da onaj ko spava treba neki pokrivač. Kada je čovjek budan dešava se potpuno suprotna stvar.

Konačno, šesti uzročnik su uzimanje i ustezanje. Balans između ovo dvoje štiti zdravlje.

---

[1] *Etiologija je dio medicine koji istražuje i proučava uzroke bolesti.*

Znaci u čovjeku

Četvrta oblast se bavi pitanjima teorije znakova.

Crna kosa i crno tijelo su znaci toplote, a suprotno njima su znaci hladnoće. Slično je i sa debelim ili mršavim tijelom. Prekomjerna težina je znak toplote pomiješane sa vlagom. Pretjerana količina sala je znak hladnoće pomiješane sa vlagom. Na isti način, pretjerana želja za spavanjem je znak za vlagu, dok je suprotno ovome znak za suhoću. Umjerena želja za spavanjem je znak ujednačenog raspoloženja.

Slično ovome, sama pojava organa je neki znak. Prostrani organi su znak za toplotu, dok su suprotni njima znak za hladnoću. Viđenje boja kao što su crvena ili žuta je znak za toplotu – dok su suprotne njima znakovi za hladnoću. Konačno, jak tjelesni miris je znak toplote, a njegov nedostatak je znak hladnoće.

Prakticiranje medicine

Hrana

Znajte da se hrana uzima onda kada je potrebna da bi se zaštitilo zdravlje. Znaci koji nam ukazuje da nam je potrebna hrana je jačanje čula mirisa, nedostatak pljuvačke u ustima, tamnija mokraća sa jakim mirisom, kao i pojačana želja za hranom. Sve što je suprotno ovome govori nam da nam hrana nije potrebna.

Neuzimanje hrane duže vremena uništava naše tijelo, koje dehidrira a njegov sastav se spaljuje. Slično ovome, pretjerano konzumiranje hrane prouzrokuje lijenost i zatupljenost, a može prouzrokovati mnoge bolesti.

El-Muveffak Abdul Latif je rekao: "Indijski je običaj da kada žele jesti, prvo se operu, zatim obuku čisto odijelo i namirišu se, a onda se umire i ustegnu od spolnog općenja, pa se tek onda posvete svojoj hrani."

Čovjek treba jesti hladniju hranu ljeti, a topliju zimi. Pojesti dva obroka odjednom je štetno. Također je štetna i vježba odmah poslije jela, dok

je najbolja vježba prije jela, kao što je najgora ona odmah poslije jela. Topla hrana treba biti izbalansirana sa hladnom, slatka sa kiselom, masnoća sa soli, i kiselina sa masnoćom. Uzimajući raznovrsnu hranu obogaćujemo naše tijelo. Ako stalno jedemo istu hranu, a uz to jedemo i brzo uzgubit ćemo apetit, a to može prouzrokovati i ljenost. Hrana koja je pretjerano kisela ubrzava starenje. Prečesto jedenje slatke hrane umanjuje želju za seksom i čini tijelo toplim. Slana hrana suši i slabi tijelo.

Mudro je prestati sa jelom dok još uvijek osjećamo da bi mogli još jesti, ali ako ovo činimo prečesto, onda će tijelo biti slabo i mršavo. Uistinu, ustručavanje od jela kada smo zdravi je isto kao i miješanje nekoliko vrsta hrane kada nismo zdravi.

Uvijek izaberite najbolju hranu, osim ako nemate lošu naviku – koju trebate postepeno zaboravljati. Ko god uobičava jesti 'pogrešnu' hranu ne treba je prestati jesti odjednom, već postepno, a treba izbjegavati i hranu koja će uzbuditi stomak, kao što je prezrelo voće.

Čišćenje pribora za jelo (prstiju-primj. prev.) pomaže probavu i pojačava želju za seksom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je uobičavao poslije jela polizati prste tri puta. Govorio je: "Čišćenje pribora za jelo je neophodno za oprost grijeha."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio jesti sljedeće stvari za isti obrok: mlijeko i ribu, ili sirće i mlijeko, ili voće i mlijeko, ili kupus i ribu, ili crveni i bijeli luk, ili suho i svježe meso, ili sirće i rižu, ili grožđe i pretjerano jedenje patlidžana, ili dva hladna jela, ili dva topla jela, ili dva jela koja prouzrokuju vjetrove.

Mudro je izbjeći sirće i masti ako je posuda u kojoj se nalaze napravljena od bakra; kao i sir, pečeno meso i toplu hranu ako su zamotani u hljeb ili nešto slično. Ovo je jedan od razloga zašto je zabranjeno jesti sve ono što je pronađeno mrtvo.

Svakako bi trebali izbjegavati hranu i piće koje nije bilo pokriveno ili zaštićeno, jer u slučaju da nešto otrovno upadne u njih može biti pogubno za onoga koji to jede ili pije.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Pokrijte vaše posuđe i stavite zatvarače na flaše, jer u godini doista postoji noć kada zaraza silazi i zaustavlja se u svakoj nepokrivenoj posudi." Doista se svi ljekari slažu sa ovom Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, naredbom. Ovaj hadis prenosi Muslim.

Ko god jede luk 40 dana bez prestanka, na koži će mu se pojaviti mrlje. Ako vam se to dogodi nemojte nikoga kriviti osim sebe. Ako je neko od vas srednje građe, a jede puno soli, bit će zaražen svrabom. Ko god jede ribu i jaja zajedno postat će paralisan. Ako vam se to dogodi nemojte nikoga kriviti osim sebe.

Ko god ima 'vlažne' snove, i ne okupa se prije seksualnog odnosa, dijete će mu biti umno poremećeno ili epileptičar.

Ako neko jede sve dok nije potpuno sit, a poslije toga legne u toplu kupku, može ostati paralizovan. Ako vam se to dogodi nemojte nikoga kriviti osim sebe. Ko god bude buljio u ogledalo u noći može mu se lice paralizovati. Ako vam se to dogodi nemojte nikoga kriviti osim sebe.

Enes prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uzrok svake bolesti je hladnoća."

Ibn Mes'ud prenosi da je rekao: "Hladnoća znači oticanje krvi, zato što čak uništava i želju za seksualnim odnosom."

Neophodno je da se čovjek ograniči i da jede ono što mu odgovara i što voli, ali bez pretjerivanja.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ademov rod ne puni ni jednu posudu goru od svog sopstvenog stomaka. Neka Ademov rod uzima samo nekoliko zalogaja da bi ojačao svoje slabine. Ako je moguće, neka jedna trećina stomaka bude za hranu, jedna za piće, a jedna za disanje." Ovaj hadis prenosi Et-Tirmizi, i to je dobar i pouzdan hadis.

Ali Ibn El-Husejn ibn Vafid je rekao: "Allah je svu medicinu stavio u pola ajeta kada je rekao:

'Jedite i pijte, ali ne pretjerujte'" (El-E'araf: 31)

Omer, radijallahu anhu, je rekao: "Izbjegavajte velike stomake, zato što oni uništavaju tijelo, prouzrokuju mnoge bolesti, i čine obavljanje namaza teškim. Služite se ispuštanjem krvi, zato što to čini dobro tijelu. I izbjegavajte bilo kakvo pretjerivanje, jer Allah zaista mrzi učenog čovjeka koji je debeo." Ova izjava se prenosi od Ebu Nu'ajma.

Hipokrat je rekao: "Održavanje dobrog zdravlja zavisi od umjerenog rada, kao i izbjegavanja pretjeranog jela i pića." Također je rekao: "Malo onoga što je štetno je bolje nego previše onoga što je dobro."

Šehrestani je u svojoj knjizi o vjerama i sektama rekao: "Hipokrat je otac medicine. Naši preci, a i oni koji su došli kasnije su mu davali prednost u odnosu na druge. Jedan grčki kralj mu je poslao nekoliko zlatnika i zatražio da ga dođe posjetiti. Ali, on je to odbio. Također je odbijao uzeti bilo kakvu naknadu za usluge siromašnima ili onima sa srednjim primanjima, ali je to nadoknađivao uzimajući od bogatih jednu od tri stvari: zlatnu ogrlicu, zlatnu narukvicu ili dijamantsku krunu.

Kada su ga upitali kakav je život najbolji, odgovorio je: "Sigurnost sa siromaštvom je bolja nego bogatstvo sa strahom."

Također je rekao: "Svakoga treba liječiti biljkama iz njegove domovine."

A kade je umirao rekao je: "Onoga koji traži znanje možete prepoznati po tome što dugo spava, blage je naravi, koža mu je nježna, a i dugo živi." Također je rekao: "Da je čovjek stvoren samo sa jednom stvari, on nikada ne bi bio bolestan, zato što ne bi bilo suprotnosti koje bi prouzrokovale bolest."

Ljekar je jedanput posjetio bolesnika i rekao mu: "Ti, bolest i ja smo troje. Ako mu budeš slušao, pomoći ćeš mi, pa će biti dva protiv jedan, a kada su dva protiv jedan oni pobjeđuju jer su jači."

Hipokrata su pitali: "Zašto je čovjek teži kada je mrtav nego kada je živ?" On je odgovorio: "On je bio sastavljen od dva dijela, lahkog koji ga uzdizao, i teškog koji ga je vukao prema dole. Jedan od tih dijelova je otišao, a to je bio lakši dio, pa ga je teži dio povukao prema dole još i više." Jedanput je rekao nekom od svojih učenika: "Neka ti najbolji način liječenja bude ljubav prema ljudima, zanimanje za njihovo stanje, i razumijevanje njihovog položaja, kao i pažnja prema njima."

Također je rekao: "Svako pretjerivanje je suprotno prirodnim zakonima. Jedite, pijte, spavajte i spolno općite u granicama umjerenosti."

Također je rekao: "Svaki ljekar koji proizvodi otrove, ili posreduje kod pobačaja, ili produžava patnje bolesnike - takav ljekar nije moj kolega." Glede ovoga on je formulisao dobro poznatu zakletvu o kojoj će biti riječi kasnije.

Postoji veliki broj knjiga koje je Hipokrat napisao, a među najpoznatijim su: *Knjiga aforizama*, *Knjiga prognoza*, kao i *Knjiga otvorenih grobova*. Ova posljednja je potvrdila mnoga velika čuda, a nađena je kada su iskopani grobovi nekih grčkih kraljeva.

Upitali su Harisa ibn Haladu, arapskog ljekara, što je najbolji lijek. On je odgovorio: "Nužda, a to je glad." A kada je upitan što je to bolest, odgovorio je: "Pretejerano jedenje."

Ibn Sina je rekao: "Nikada nemojte jesti sve dok ne probavite hranu koju ste prije jeli."

Vruću hranu treba izbjegavati. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je to također zabranio. Također je zabranio da se jede ležeći. Ovo prenosi El-Buhari, a Ebu Ka'b pojašnjava da je to zbog toga što je to bila navika nasilnika.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije puhao u hranu i piće, ili posudu za hranu.

Šetnja poslije večere je korisna, a i klanjanje ima isti efekat, jer se hrana smješta u stomak i probava je mnogo bolja.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Jedite vašu hranu u ime Allaha i sa molitvom. I ne spavajte odmah poslije jela, zato što će vas to zatvoriti." Hadis prenosi Ebu Nu'ajm.

Također nemojte naporno vježbati poslije jela, zato što je i to štetno. Ne izostavljajte večeru, jer to čini čovjaka starijim.

Enes prenosi dobro poznati hadis: "Uzmite nešto za večeru, pa makar to bila šaka suhog hljeba, zato što vas ostavljanje večere čini starijim." Hadis prenosi Et-Tirmizi.

Slično ovome, prenosi se da je Džabir rekao: "Uzmite nešto za večeru, pa makar to bila šaka hurmi, zato što vas ostavljanje večere čini starijim." Ovu izreku prenosi Ibn Madže.

Ruke se trebaju oprati poslije jela.

Poslanik je rekao: "Vjernik hrani jedan stomak, a nevjernik sedam."

Mudrost neće ući u stomak pretrpan hranom. Što manje čovjek jede, on manje pije, a što manje pije, manje spava, a što manje spava to će mu blagoslovljenija biti njegova starost. Što više čovjek jede, sve više i pije, a što više pije, sve će više spavati, a ko puno spava gubi blagodati svoje starosti. Ako je čovjek zadovoljan prije nego se do kraja najede, tijelo će mu biti bolje nahranjeno, a i stanje njegovog tijela i srca će biti mnogo bolje, dok kod čovjeka koji se prejede tijelo neće biti kvalitetno nahranjeno, a stanje njegovog tijela i srca će biti veoma loše: Pa zato izbjegavajte pretjerano jedenje, zato što to truje srce,

usporava funkcije tijela u pokornosti Allahu, dželle šanuhu, i zatvara uši njegovim naređenjima.

Platon je rekao: "Ko god izađe vani prije nego što ode spavati, sigurno će zadržati ljepotu svoga izgleda."

Uistinu je i naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio nešto slično riječima: "Prije nego što odete spavati, uzmite abdest, isto kao što to činite prije namaza." Ovo je dobar i pouzdan hadis.

Piće

Nikada ne pijte vodu odmah poslije jela, ili na prazan stomak. Ko god pije vodu sa vrela, njegova će probava biti dobra. Izbjegavajte piti veoma hladnu vodu, zato što ona šteti disajnim organima, a posebno poslije toplog jela, ili poslije slatka, ili poslije tople kupke, ili poslije seksualnog odnosa. Ne miješajte riječnu i vodu sa vrela (bunara).

Nikada ne pijte svu vodu odjednom (na dušak), jer to može prouzrokovati bolest, koju El-Bejheki označava kao 'bol u džigerici'.

Enes prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uobičavao piti *šerab* i udahnuti tri puta poslije svakog srka, izgovarajući Allahovo ime prije nego što bi počeo, a i kada bi zastao sa pijenjem, zato što mu je to pružalo veće zadovoljstvo, zdravije je i bolje gasi žeđ. *Šerab* u ovom slučaju znači voda, iako u medicinskoj terminologiji znači 'opojno sredstvo', odn. sirup.

Prema Et-Tirmiziju Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je koristio nešto slično slamci i tako je pio.

Sigurno je veoma korisno racionalno trošiti vodu. Ovo je zato što ponekad potreba nalaže da se pije puno vode, možda zbog velike žeđi, a čovjek ne može biti siguran da će mu se ponovo ukazati prilika da pije i ugasi žeđ. Racionalno trošenje vode će ovo učiniti mnogo izvjesnijim.

Koristi od pauze za disanje dok pijemo su sljedeće: Disanje prestaje u trenutku kada gutamo, a još uvijek postoji potreba i za disanjem i za vodom. Pa ako čovjek udahne i u isto vrijeme ubaci vodu u grkljan, to će prouzrokovati kašalj. Ali ako čovjek zastane da udahne, onda mu se ovo neće desiti. Što se tiče izjave da pijenje sa pauzom daje više zadovoljstvo, sigurno je da je to bolje za ugasiti žeđ nego ako to

uradimo odjednom. Što se tiče izjave da je zdravije piti u pauzama, ona dolazi do izražaja u slučaju da čovjek uzima piće da bi se izliječio, i tada će on zasigurno biti izliječen od te bolesti u cjelosti.

Konačno, pijenje u pauzama bolje gasi žeđ ili bolje 'prodire', i tako poboljšava probavu i stimuliše apetit.

Ovo su velike istine i mudrosti, koje ne spominju mnogi osim onih koji su veoma kritični po ovim pitanjima. Mudrosti starih i novih vremena nisu ih mogle obuhvatiti – i neka je Allahova milost na našeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ljekara, potpuno čistog, i neka Njegova milost traje zauvijek.

Enes prenosi da je Muhamed, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da se pije stojeći. Ali el-Hatabi je rekao: "Ova zabrana se odnosi na gašenje žeđi i postavljanje neke granice u tome."

El-Hatabi je dozvolio da se pije stojeći, a to su učinili i Omer, Osman, Ali, radijallahu anhu, kao i mnoga druga ulema, dok su neki odbili. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je, ponekad, pio stojeći.

El-Buhari prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio pijenje direktno iz mješina za vodu (flaša), zato što onaj koji pije neće vidjeti šta ida niz njegovo grlo, a može biti pijavica ili nešto slično što mu se može zalijepiti za grlo. Poznato je da se dešavaju slične stvari.

Ibn Madže prenosi od Ibn Abbas a da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao čašu iz koje je uvijek pio.

El-Muveffak Abdul Latif je rekao: "Čaša je najbolji sud za pijenje." Indijci su je također koristili. Njihovi kraljevi su uobičavali piti iz čaša napravljenih od srebra i ukrašenih rubinima, zato što se ovi materijali manje prljaju, a kada se očiste izgledaju kao potpuno novi. Voda ili neko drugi piće koje je bilo zaprljano bivalo je lahko primjećeno u ovim čašama, a bilo je veoma teško staviti otrov u piće, a da ostane neprimjećen. Ovo su njezine najbolje karakteristike zbog kojih su je izabrali indijski kraljevi."

Kretanje i odmor

Znajte da je umjereno vježbanje najbolji način zaštite dobrog zdravlja. Vježbanjem zagrijavamo naše organe, uklanjamo štetne materije iz tijela, i time činimo tijelo lahkim i pokretnim. Nabolje vrijeme za vježbu je onda kada hrana napusti stomak, a to je otprilike pet ili šest sati poslije jela, zavisno od građe čovjeka kao i same hrane. Kad kažemo 'umjerena vježba', onda mislimo na vježbu od koje nam se koža zacrveni. Kad se počnemo znojiti tada je vrijeme da prestanemo. Svaka vježba koja pojačava znojenje se naziva 'napornom vježbom'.

Svaki organ jača i 'veseli' se svakodnevnim vježbama. Isto je i sa psihičkim sposobnostima. Ko god želi da poboljša pamćenje, najbolji način da to učini je redovno učenje. Za svaki organ postoji posebna vježba. Tako za grudi imamo pričanje - počinjemo sa šaptanjem, a završavamo sa galamom. Za oči najbolja su sitna slova, a za uši nježni zvukovi.

Jahanjem vježbamo cijelo tijelo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je nam je ukazao na neke vježbe koje su korisne našem tijelu i našem srcu. Rekao je: "Jašite. I postat ćete bogati. Putujte - i rast ćete zdravi."

Na drugom mjestu je rekao: "Post donosi zdravlje." Njegova izreka "Jedite vašu hranu u ime Allaha i sa molitvom", je već ranije spomenuta.

Spavanje

Najbolje vrijeme za spavanje je onda kada je hrana već prerađena. Mudro je leći na desnu stranu tijela, jer je i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, to isto radio. Ovo je potvrdila i Aiša, radijallahu anha, koja je rekla: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je lijegao na desnu stranu i okretao se ka Meki."

Spavati po danu nije dobro. To loše utiče na karakter, daje šansu nastanku mnogih bolesti, i čini čovjeka lijenim. Treba ga izbjegavati osim u podne da bi se izbjegla podnevna vrućina, što je u skladu sa hadisom Muhameda, sallallahu alejhi ve sellem, "Malo odspavajte jer samo šejtani nikad ne spavaju." Na drugom mjestu je rekao: "Biti će vam jednostavnije ustati i klanjati noćni namaz, ako malo odspavate tokom dana."

Također je rekao: "Spavanje tokom jutra zaustavlja nafaku."

Prenosi se od Džabira da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio spavanje pola u sjeni, a pola na suncu. Također se prenosi da je zabranio da se sjedi pola u sijeni, a pola na suncu. Ovo je zabilježio hafiz Ebu Nu'ajm. Ebu Davud ih također prenosi u svome *Sunenu*.

Aiša, radijallahu anha, je rekla: "Ko god ode spavati kasno poslije podne od sebe će napraviti ludog čovjeka, i zbog toga može samo sebe kriviti."

El-Imam je rekao: "Ima jedna stvar koja je čovjeku zabranjena, a to je san u kasnom poslijepodnevu, a sve zbog straha da ne bi izgubio razum."

Također je zabranjeno spavati poslije sabah namaza sve dok ne izađe sunce, kao i prije akšam namaza. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije volio spavanje u ova dva doba isto koliko nije volio sijela poslije njih, osim kada se razgovaralo o mudrosti, ili Allahu, ili poslovanju.

Spavati na trbuhu je zabranjeno, zato što je takav džehennemski san.

Konačno, mnogo je bolje spavati pod abdestom, kao što je to već spomenuto u hadisu koji se tiče čistoće.

Seksualni odnos

Džabir prenosi hadis od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u kojem stoji: "Idite i uzimajte za vaše žene čiste djevojke koje ćete voljeti i koje će voljeti vas." Džabir je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio sam seksualni akt, a da prije njega nije bilo određene predigre - milovanja i tome slično."

Brak je jedan od sunneta Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Najbolje je spolno općiti kada je hrana koju smo prije jeli već prerađena, i kada je tijelo stabilno, ni toplo ni hladno, ni prazno ni puno, ali ako čovjek zaista ima veliku potrebu za tim, onda je bolje spolno općiti punog stomaka nego se ustezati od samog seksualnog čina. Prenosi se da je Ibn Omer spolno općio samo poslije jela.

Seks treba izbjegavati kada je čovjek umoran, tužan, nezadovoljan, ili poslije uzimanja lijekova. Treba ga praktikovati samo onda kada zato postoji jaka želja, koja nije namjerno izazvana nekim erotskim scenama ili mislima. To treba biti rezultat pojave viška spermatozoida.

Ako spolni odnos ne prelazi granice umjerenog, onda budi u čovjeku pozitivnu energiju, čini ga veselim, povećava mu apetit, otklanja tužne misli, melanholiju ili depresiju. Ustezanje od seksa je mnogo puta prouzrokovalo razne bolesti. Seks čuva zdravlje, ali u pretjeranim količinama prouzrokuje oduzetost, slabi naše psihičke sposobnosti i vid.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ako nekog od vas uznemirava jaka želja za seksom, neka se oženi, jer brak čuva naše oči od harama i štiti naša stidna mjesta." Ovo je vjerodostojan hadis, a prenosi ga El-Buhari.

Nikada ne općite sa starom ženom, ili veoma mladom djevojkom, kao i sa ženom koja ima mjesečno pranje.

"I pitaju te o mjesečnom pranju. Reci: 'To je zaista neprijatnost.' Zato ne općite sa ženama za vrijeme mjesečnog pranja, i ne prilazite im dok se ne okupaju. A kada se okupaju onda im prilazite onako kako vam je Allah naredio. Allah zaista voli one koji se mnogo kaju i koji se često čiste." **(El-Bekare: 222)**

Krv koja otiče tokom mjesečnog pranja je nečista, i može štetiti spolnom organu čovjeka i izazvati gnojenje. I doista sam ovo vidio svojim očima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Radite bilo što, ali ne činite blud. A ako neka spolno opći sa ženom koje ima mjesečno pranje treba se pokajati i udjeliti sadaku u vrijednosti jednog ili pola dinara." Neki tvrde da je dovoljno samo zatražiti Allahov oprost ako slučajno počinimo ovu grešku.

Razlog zbog kojeg je izrečen ovaj hadis je taj što se Jevreji, kada im žene imaju mjesečno pranje, suzdržavaju od spolnog općenja sa njima, izoluju ih u posebnu prostoriju u kući gdje one jedu i piju potpuno same. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo za ovaj slučaj, rekao je: "Sve što radite, radite nasuprot jevrejskih običaja, osim u slučaju mjesečnog pranja, zato što je na njima Allahov gnjev i prokletstvo."

Nikada ne općite se ženom koja to nije radila dugo vremena, ili sa ženom koja je bolesna, ili sa ženom čija vas pojava ne uzbuđuje. Leći sa onim koga voliš čini vas sretnim.

Neki čovjek se žalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da ima malo djece. Poslanik mu je rekao da jede više jaja. Ebu Hurejre prenosi da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, žalio meleku Džibrilu kako nije mogao spolno općiti onoliko često koliko je on to želio. A melek mu je odgovorio: "Zašto ne jedeš harisu (slatki kolač napravljen od brašna, putera i šećera). U tom jelu nalazi se snaga dovoljna za 40 ljudi."

Ebu Rafi' prenosi sljedeći hadis: "Jedanput sam sjedio u Poslanikovoj, sallallahu alejhi ve sellem, kući. Prošao je rukom preko svoje glave i rekao: 'Iskoristite knu, najbolju od svih boja, jer ona zaista jača kožu i pojačava seksualni nagon.'"

Enes je također rekao: "Oknite se, jer kna zaista osvježava i čini čovjeka lijepim, i pojačava mu seksualni nagon."

U jednom od hadisa se prenosi da brijanje stidnih dlačica stimuliše želju za seksom. Ebu Nu'ajm prenosi ovaj hadis.

Hrana koja je pogodna u ove svrhe je luk, meso, jaja, grašak, kao i meso pijetla ili vrapca. Poslije ovih jela, dobro je napiti se svježeg mlijeka, i odmoriti se ili klanjati.

Također je dobro jesti mrkvu, grožđe, pistacije, lješnake i pasulj, a treba izbjegavati gorku i slanu hranu. O ovome će biti više govora u poglavlju o jednostavnim lijekovima.

Muslim prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ako neko od vas bude općio sa svojom ženom, pa ga ponovo obuze ista želja, neka prvo uzme abdest, pa neka joj se ponovo posveti."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Ako je neko od vas općio sa svojom ženom, a prije rekao: 'U ime Allaha, neka nas Allah sačuva od prokletog šejtana', dijete koje se poslije toga rodi nikada neće biti uznemiravano od šejtana."

El-Buhari prenosi hadis od Aiše, radijallahu anha, u kojem stoji da čovjek ne treba lijegati bez abdesta.

Poslanik je bio veoma pedantan po pitanju seksualnih odnosa, i naredio je da se slijedi njegov primjer. Jedanput je rekao: "Ono što volim na vašem svijetu su žene, i mirisi, a smiraj moga oka je u namazu."

En-Nesai prenosi sljedeći hadis: "Miris je duševna hrana, a duša je divlja životinja među čovjekovim organima." Ništa ne pomaže bolje od mirisa poslije spolnog snošaja.

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio o namazu poslije ova dva zadovoljstva, ukazao je na to da seks uklanja erotske želje i nagone koji mogu pomutiti moć rasuđivanja i razmišljanja stalno se uplićući u tok naših misli, i tako nam umanjiti svjesnost o našoj vjeri. Zbog ovog razloga su ljekari opisali seksualni nagon kao nešto slično ludilu. I tako mi Allaha, to je jedna od najčešćih manija koju je i najteže suzbiti od svih stvari koje mogu obuzeti čovjeka.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Nikad nisam vidio da nešto može tako oslabiti čovjekove osjećaje, vjeru, i oslabiti mu moć pravilnog rasuđivanja, kao što su to u stanju uraditi vaše žene."

Zaista se sud čovjeka narušava pretjeranom požudom i sličnim stvarima. Prema tome, vjernik mora imati jasne i čiste namjere bez kojih mu ni namaz neće imati nikakve koristi. Imamo bezbroj rasprava među ulemom, kao i hadisa koji govore o ružnom govoru. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je jasno rekao, pozivajući se na izreke prošlih poslanika, da kada čovjek stupi u namaz, njegovo srce mora biti čisto od bilo kakvih ružnih misli ili namjera.

Poslije spolnog odnosa, kupanje je farz. A Allah najbolje zna.

Ljekari su rekli da oslobođanje sperme masturbiranjem slabi seksualni nagon, kao i funkciju muškog spolnog organa. Ovo je također zabranjeno šerijatom.

Puštanje krvi i kupiranje

El-Buhari je pisao o ovoj oblasti u poglavlju o puštanju krvi.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio da praktikujemo puštanje krvi riječima: "Nema lijeka koje se može porediti sa puštanjem krvi i kupiranjem." Hadis prenosi El-Buhari.

Priča se da se neki beduin požalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na jaku glavobolju, pa mu je on odgovorio: "Primjeni kupiranje".

Također, može se izbjeći bol u stopalima ako ih obojimo knom. Ovaj hadis prenosi Ebu Davud, a mnogo je hadisa koji govore o koristima puštanja krvi. Od događaja koji se tiču puštanja krvi iz vene možemo izdvojiti onaj kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao ljekaru Ebu Ka'bu da mu zareže kožu i pusti krv iz vene. Od hadisa ćemo izdvojiti sljedeća dva: "Najbolji lijek je puštanje krvi", i "Kupiranje čisti nas i naše tijelo izvana, a puštanje krvi iznutra."

Kupiranje se praktikuje i u toplim, a puštanje krvi i u hladnim zemljama.

Neophodno je kloniti se kupiranja poslije tople kupke, osim u slučajevima kada je krv veoma gusta, i u tom slučaju je dobro kupirati se jedan sat poslije tople kupke. Kupiranje u trenutku kada nam je stomak pun također treba izbjegavati.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Kupiranje na prazan stomak je lijek, a kad je pun, to je onda bolest."

Ibn Madže kaže da je čuo Ibn Omera da je rekao: "Korisno je brinuti se o svojoj krvi, pa pozovite mi čovjeka koji to radi, ni prestarog ni premladog, zato što sam ja lično čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: 'Puštanje krvi kada je stomak prazan je najbolji lijek.'-ali ako to i ne praktikujemo, to nam je čak sigurnije i mudrije.

Kupiranje ispod brade oslobađa nas bola u zubima i licu, a na nogama je dobro za kožu na butovima, žuljeve, kostobolju i bolove u leđima. Koristi kupiranja su višestruke, ali kupiranje oko zglobova je štetno, jer nam slabi memoriju.

Ahmed je mišljenja da uzimanje naknade za kupiranje nije preporučljivo. Ali, Ibn Abbas je rekao: "Kupirao sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i on mi je za tu uslugu platio." Dakle, da je to bila loša stvar, on to sigurno ne bi uradio. Ovaj hadis prenosi El-Buhari. Što se tiče mjesta kupiranja, El-Buhari prenosi da je Ibn Abbas rekao: "Kupirao sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, zbog bolova u glavi." U drugom hadisu stoji da ja to učinjeno zbog migrene, a Enes je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kupiran 'fi'l ahde'ajn ve'l –kahil'." Et-Tirmizi također prenosi ovaj hadis.

Riječ *'el-ahde'ajn'* znači *'strane vrata'*, a *'el-kahil'* znači *'iznad vrha vrata'*. Ebu Hurejre prenosi da je Ebu Hind puštao Poslaniku krv sa vrha glave. Ebu Davud također prenosi ovu verziju, dok Enes kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio kupiran na vrhu stopala, a ovo prenose i et-Tirmizi i en-Nesai.

Što se tiče dana kada je najbolje praktikovati kupiranje, Ebu Hurejre je rekao da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko god se kupira sedamnaestog, devetnaestog, ili dvadeset i prvog u mjesecu, bit će izliječen od svake bolesti."Ovaj hadis prenosi Ebu Davud.

Što se tiče riječi 'od svake bolesti', to je zbog toga da bi se naglasila velika važnost krvi. Et-Tirmizi je prenio indentičan hadis i od Enesa.

Ebu Bekr je zabranio svojoj familji da se kupira utorkom, a uzor u tome mu je bio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, Također je rekao: "Toga dana krv se ne zgrušava lahko."

U svakom slučaju, ja smatram da je ova zabrana prihvatljiva kada je čovjek zdrav, no kada je čovjek bolestan ne treba se obazirati da li je datum sedamnaesti ili dvadeseti ili bilo koji drugi dan.

El-Dželal je rekao. "Ismail ibn Asim mi je rekao da im je Hanbel rekao da se Ahmed ibn Hanbel kupirao kad bio osjećao napetost bez obzira na vrijeme."

Običaj kupiranja potiče iz Isfahana. Znajte da ako pustimo krv sa pogrešnog mjesta, ili kad to nije potrebno, možemo ugroziti tjelesne funkcije, jer ćemo tada ukloniti i zdrave i nezdrave tjelesne sokove.

Ljekari smatraju da se trebamo kupirati kada mjesec 'zalazi', a krv *treba puštati kada je mjesec pun.*

Puštanje krvi i kupiranje treba izbjegavati svako ko ima problema sa probavom, ko se oporavlja od neke bolesti, starije osobe, osobe sa slabim stomakom i džigaricom, ko god ima otekline po licu ili stopalima (žuljevi), trudne žene, one koje su tek rodile, kao i one koje imaju mjesečno pranje.

Najbolje vrijeme za puštanje krvi i kupiranje je ponedjeljkom u bilo koje vrijeme, ili utorkom po danu. Proljeće je najbolje vrijeme za puštanje krvi, čišćenje tijela povraćanjem, nestajanje morbidnih strahova, kao i za pojačanu seksualnu aktivnost.

Ljeto je vrijeme hladne hrane koja uništava žuč, vrijeme kad se smanjuje seksualna aktivnost, kad se smanjuje gubitak krvi, i kada se povećava broj toplih kupki.

Čovjek treba dočekati zimu noseći toplu odjeću i jedući jaku hranu kao što je čorba od mesa i povrća. Postoje mnogi hadisi koji govore o ovome, a sve gore spomenuto prenosi El-Buhari.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Aiša, radijallahu anha, nadmašuje druge žene kao što čorba od mesa i povrća (serid) nadmašuje drugu hranu."

Doista čovjek treba težiti normalnom protoku krvi ostalih tjelesnih sokova, a zimi treba intenzivnije vježbati, ali i povećati svoju seksualnu aktivnost.

Emocije

Emocije sigurno utiču na tijelo. U emocije spadaju: srdžba, radost, zabrinutost, tuga, sramota.

Što se tiče srdžbe, ona zagrijava tijelo i suši ga. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio srdžbu. El-Buhari prenosi da je neki čovjek zatražio od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da mu da neki savjet, a on je odgovorio: "Nemoj se srditi."

Značenje ovog hadisa je da čovjek nikada ne bi smio raditi bilo što, ako je to izazvano bijesom. Ovo potvrđuje i drugi hadis u kojem stoji:

"Ne mislite kao onaj koji je obuzet bijesom." A neki su upitali: "Imali li iko koga ne obuzme srdžba?". A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ne, ne postoji, ali postoje oni koji se u srdžbi kontrolišu, pa iako su loše naravi oni se kontrolišu da ih srdžba ne bi obuzela i učinila da rade nešto obuzeti njome."

A Allah kaže: ***"Oni koji srdžbu savlađuju..."*** (Alu Imran:134)

Ovaj ajet potvrđuje postojanje srdžbe, ali i hvali one koji joj se mogu suprotstaviti.

Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio ljut, to se moglo vidjeti na njegovom licu.

Jedanput je rekao: "Srdžba je od šejtana, on je, zaista, stvoren od vatre, a vatra se gasi vodom, pa ako se naljutite, onda uzmite abdest." Ebu Davud prenosi ovaj hadis.

U hadisu koji prenosi Et-Tirmizi stoji da je srdžba stvar koju svaki čovjek nosi u svome srcu. A ko od nas nije vidio crvenilo u očima i napinjanje vratnih žila?

Jedan od hadisa koji govore o ovome je i sljedeći: "Ja doista znam rečenicu koja će ako je čovjek izgovori otjerati srdžbu: 'Tražim utočište u Allaha od prokletog šejtana.'" Ovaj hadis prenosi Muslim.

Što se tiče radosti, njena karakteristika je da jača unutrašnju energiju u čovjeku. Ako je pretjerana, može ubiti čovjeka. Mnogo smo puta čuli kako je taj i taj umro od pretjerane radosti. Zaista, svaka vrsta pretjerivanja je zabranjena Kur'anom:

"Allah sigurno ne voli one koji su obijesni." (El-Kasas:76)

U svakom slučaju, radost je vjerniku dopuštena:

"Radosni zbog onoga što im je Allah od dobrote Svoje dao..." (Alu Imran:170)

"Reci, neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju..." (Junus: 58)

Što se tiče zabrinutosti i tuge, to su izvori beskonačnih groznica. Muhamed, sallallahu alejhi ve sellem, je tražio od Allaha da ga zaštiti od prevelike brige i tuge. U hadisu se kaže da ko god mnogo pati od ove dvije stvari, podložan je raznim bolestima. Molim vas da razlikujete zabrinutost i tugu. Prvo se tiče nečega što iščekujemo da ode ili da se pojavi, dok se drugo odnosi na nešto što je već prošlo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je završavao svaki namaz dovom Allahu, dželle šanuhu, da ga zaštiti od ove dvije stvari.

Pozivajući se na hadis, Ibn Abbas je rekao: "Ko god mnogo pati od prevelike brige i bolova treba često ponavljati: 'Nema snage i moći do Allahove, dželle šanuhu,'"

Tuga je često povezana sa stvarima koje se tiču sadašnjosti, pa zato čovjek koji ima problema s tim trebao bi raditi nešto što će mu pomoći da što prije zaboravi stvari zbog kojih je tužan. Kaže se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ako nekog od vas pogodi kakva bolest, neka se ne predaje."

Et-Tirmizi prenosi od Ebu Hurejre da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u slučajevima kada bi bio jako zabrinut dizao ruke k nebu govoreći: "Allah je najveći."

Abdullah ibn Mes'ud prenosi sljedeći hadis: "Nema vjernika koji je pogođen brigom ili tugom, pa izgovori sljedeće riječi, a da mu Allah, dželle šanuhu, neće otkloniti sve tegobe i zamijeniti ih radošću. Te riječi su: 'O Allahu, ja samo tebe obožavam, sa majkom i ocem koji su te obožavali. Sve što imam je u tvoji rukama. Tvoja mudrost je jasna, a tvoje presude pravedne. Molim te svim imenima kojima Se opisuješ u Svojim svetim knjigama, ili koja si objavio bilo kom od tvojih stvorenja, ili si ih učinio tajnom, molim te da mi Kur'an bude vrelo mog srca, svjetlo mojih prsa, onaj koji uklanja moje boli i brige'". Ovaj hadis prenose Ahmed u *Musnedu* i Ibn Hibban u *Sahihu*.

Što se tiče sramote, to je emocija koju čovjek doživljava onda kada se stidi samog sebe.

Običaji

Ljekari kažu da ja navika druga ćud. Enes je rekao: "Poslanik je uobičavao jesti poslije noćnog namaza." Ebu Nu'ajm također prenosi ovaj hadis.

Aiša, radijallahu anha, prenosi da ju je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio, pa mu se ona požalila na nešto, a on je rekao: "Čovjek je medicina, a stomak je kuća bolesti. Neka svaki čovjek jede ono što je navikao jesti."

Ali, radijallahu anhu, je rekao da je stomak kuća bolesti, a nejedenje je glavni lijek, kao i da je običaj druga ćud. El-Kadi Ebu Ajali prenosi ovu izreku. Da li je zaista potrebno gladovati? - Zaista glad liječi one koji pretjeruju.

Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, hadis da je stomak kuća bolesti znači da čovjek ne treba pretjerivati sa hranom, ali ne treba ni glad ignorisati. A navika je kao priroda čovjeka. Ona je zaista izvor snage, i velika podrška u čuvanju dobrog zdravlja. Zato je Muhamed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da se čovjek treba držati svojih navika.

Ebu Nu'ajm prenosi od Aiše, radijallahu anha, da se Poslanik uobičavao povlačiti u svoj šator tokom zime i spavati u njemu po prvi puta četvrtkom, a isto se dešavalo kada bi došlo ljeto, kada bi spavao vani prvi puta, također, u četvrtak navečer.

Prema mišljenu ljekara, čovjekov temperament treba biti u skladu sa njegovom tjelesnom građom. Kada je tijelo na sredini između gladi i zasićenosti, sna i budnosti, i kada je prisutan balans, tada je čovjek svjestan i spreman na dobro, a kada je čovjek otežan pretjerivanjem i ekstravagancijom, onda je uznemiren i zbunjen. I zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ja spavam i budim se. Ja postim i mrsim se."

Principi liječenja

Kome god se ukaže povjerenje da liječi, on mora paziti na godine, navike, i zanimanje pacijenta. Neće mu biti jednostavno liječiti starog čovjeka, ili proždljivca, ili dijete, ili osobu koja je veoma umorna, ili nekoga ko se brine za javne kupaonice, ili nekoga čije su sposobnosti oslabljene, ili nekoga ko sam sebe muči, ili nekoga čije je tijelo veoma slabo, ili veoma debelu osobu, ili tamnu osobu, ili nekoga ko ima čir, ili nekoga ko dolazi iz veoma toplih ili hladnih krajeva, ili nekoga ko se već navikao na uzimanje lijekova...

Lijekovi se uzimaju tek kad je hrana prerađena. Topla kupka prije uzimanja lijekova je preporučljiva. Spavanje poslije uzimanja nekog slabog lijeka u potpunosti uklanja njegovo dejstvo, ili ga znatno umanjuje, dok spavanje poslije uzimanja jakog lijeka čini ga još jačim.

Izbjegavajte jelo sve dok lijek ne pođe dijelovati.

Ako čovjek ne voli lijek, onda treba žvakati listove grožđa i tarkanja, ili mirisati luk prije nego uzme lijek, a ako se boji da će povratiti onda treba raširiti svoje udove koliko god je to moguće, ili žvakati ljuti nar, ili rabarbaru ili jabuku. Ako se kod nekog pojave grčevi u stomaku, treba uzeti malo tople vode, ili malo prošetati. A kad je lijek završio svoje djelovanje, onda ga treba povratiti koristeći toplu vodu. Poslije povraćanja, trebao bi uzeti nekoliko zrna *Artemisie dracunculus* sa sokom od jabuka. Jedan sat kasnije trebao bi popiti supu. Nijedan čovjek ne bi ovo smio ponoviti dva puta za jedan dan.

Bolest mozga se liječi puštanjem krvi iz cefalične vene, a bolovi u prsima puštanjem krvi iz bazilične vene, dok puštanje krvi iz srednje vene liječi obje ove bolesti. Krvarenje iz 'salvatella' vene sa desne strane je korisno protiv bolesti džigerice, a sa lijeve strane protiv bolesti slezene. Puštanje krvi iz kratke *saphena parva* vene liječi bolove išijasa i kostobolje, a iz duge vene za bezbolno krvarenje za vrijeme mjesečnog pranja.

Zarezivanje butina je učinkovito koliko i pušanje krvi, i ono olakšava oticanje krvi za vrijeme mjesečnog pranja. Također se primjenjuje i na leđima protiv upale očiju, neugodnog zadaha iz usta, i glavobolje.

Klistir je pogodan protiv bolova u stomaku. Najbolje vrijeme za njegovo konzumiranje je predveče i ujutro.

Preporučuje se korištenje blažih lijekova kad god to situacija dozvoljava. A ako se oni ne pokažu učinkoviti, onda treba pribjeći korištenju onih koji imaju jače dejstvo. Ne dajite pacijentu samo jednu vrstu lijekova, jer će vremenom tijelo postati imuno na te lijekove, te će njihovo konzumiranje biti beskorisno. Kada je dijetni režim sam po sebi dovoljan za ozdravljenje, ne posežite za bilo kakvim lijekovima.

Hipokrat je rekao: "Neka Svemogući Bog podari ljekaru snagu, dobar savjet, i razumjevanje tajni bolesti, a neka ljekar bude prema njemu pokoran. On zaista ne smije spravljati smrtonosne droge, ili ukazivati na njihovo postojanje. On ne smije dati ništa ženi što bi moglo prouzrokovati abortus. Uvijek se mora držati daleko od zagađenja i prljavštine. Ne smije buljiti u tuđe žene. Ne smije se predavati pretjeranom uživanju koje se manifestuje pretjeranim spavanjem, jelom, pićem, ili zabavama, već mora biti spreman pomoći siromašnima i onima koji nemaju ništa. Kada govori treba birati riječi, i uvijek biti blizak Bogu."

Evo što je rekao Hipokrat, iako nije bio vjernik. Već sam ranije spomenuo da je on otac medicine, a smatrali su ga savršenim ljekarom. Priča se da je njegov mauzolej i danas jako dobro posjećen.

Svojstva hrane i lijekovi

Jednostavni lijekovi

Evo kako je El-Buhari podjelio ovo poglavlje u svojoj knjizi *Kitab et-Tibb*:

Oni lijekovi koji nemaju neke očigledna efekte na tijelo su na prvom stupnju. Na drugom su oni koji imaju neki efekat na tijelo, pod uslovom da taj efekat nije štetan. Ako imaju negativan efekat, ali koji nije smrtonosan onda se nalaze na trećem stapenu, a ako pređu ovaj stepen onda su okvalifikovani kao otrovi.

Učinkovitost i jačina lijeka se saznaju mjerenjem, kao i iskustvom.

Sastav lijeka može biti vještački kao što je slučaj sa protuotrovima, ili prirodni kao što je mlijeko koje je sastoji od sira, vode i pavlake.

Ako je miris lijeka topao, onda je to znak i da je sam lijek topao. Ako nema mirisa, to je znak da je hladan. A ako je miris negdje između toplog i hladnog, onda je takav i sam lijek. Štoviše, lijek slatkog okusa je topao, a slanog okusa je hladan. Lijek koji ima masniji okus predstavlja sredinu.

Allah kaže: ***"A Zemlju rasprostrli i po njoj nepomična brda pobacali ih da iz njih niče raznovrsno prekrasno bilje."*** (Kaf: 7)

Kad se kaže 'raznovrsno bilje' onda se misli da ga je moguće koristiti u raznovrsne svrhe. Riječ 'prekrasno' se odnosi na prekrasne boje.

Hasan prenosi hadis od Katade da kada je Sulejman, sallallahu alejhi ve sellem, završio sa izgradnjom palače, ušao je u nju da klanja, pa se ispred njega iznenada ukazao grm. A kada je završio namaz, grm ga je upitao: "Zar me nećeš upitati ko sam ja?" A on je odgovorio: "Ko si ti?"

A grm je odgovorio: "Ja sam taj i taj grm, i lijek sam za tu i tu bolest, a ta bolest dolazi od toga i toga." Onda je Sulejman naredio da se grm posiječe. A kada su to učinili, onda se ponovo pojavio isti takav grm. I tako se ponavljalo iz dana u dan, sve dok Sulejman, sallallahu alejhi ve sellem, nije saznao sve o njima i napisao knjigu o njima i njihovim ljekovitim svojstvima.

Ibn Abbas prenosi poznati hadis u kojem stoji da je Sulejman, sallallahu alejhi ve sellem, naučio sve o biljkama koje su rasle ispred njega. Jednu bi upitao: "Ko si ti?", drugu: "Koja su tvoja ljekovita dejstva?"

Na ovaj način je bilo vrlo jednostavno sakupljati dijelove biljaka, koji bi ponovo izrasli ako bi bili osiječeni. Pa ako je neka od biljaka sadržavala neki lijek, on bi to bilježio. Ova predaja je preuzeta od Ebu Nu'ajma.

ALOJA (Subejr)

Ako pomiješama aloju sa ostalim lijekovima, ona otklanja njihove eventualne negativne efekte. Također se koristi za liječenje oteklih očnih kapaka, jetre, žutice, i stomačnih plikova.

Osman ibn Affan, radijallahu anhu, prenosi hadis u kome stoji da se neki čovjek žalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na bolove u očima za vrijeme hadždža, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da ih pokrije alojom. Hadis bilježi i et-Tirmizi.

ALOJINO STABLO

Alojino stablo je korisno protiv kašlja i povraćanja. Ono također jača srce i čula.

AMBRA (El-Emir baris)

Ambra je suha i hladna. Poboljšava raspoloženje, gasi žeđ, i jača džigericu. Sok od ambre pojačava boju, i koristi se u infuziji i pilulama, ili kao obični sirup. Sirup od ambre zaustavlja krvarenje, a ne gušća njen sastav, i to mu je tajno svojstvo.

ANISOVO SJEME (Anis)

Anisovo sjeme je toplo i suho. Ublažava interne probleme, zaustavlja puštanje vjetrova, olakašava oticanje krvi prilikom mjesečnog pranja, poboljšava dotok mlijeka tokom trudnoće, povećava broj spermatozoida, i otklanja posljedice trovanja. Kada ga koristimo kao kolirijum, poboljašava vid. Evo zašto zmije idu u potragu za ovom biljkom prvih dana proljeća, i trljaju svoje oči njome, zato što im tokom zime vid znatno slabi.

ANTIMON (Usmud)

Hladan je i suh. Antimon jača optička vlakna i štiti oči.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Najbolji lijek za oči je antimon. Jača vid i pospješuje trepavice." Hadis prenose et-Tirmizi i Ebu Davud.

Ebu Davud također prenosi i ovaj hadis: "Najbolji lijek je antimon. On štiti zdravo, ali ne i bolesno oko."

Et-Tirmizi također prenosi hadis u kojem stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao posebnu posudu u kojoj je držao antimon. Svake noći je tri puta stavljao na oči mast napravljenu od antimona. Sličan hadis prenosi i Enes. Najljepša stvar koja se dobija od njega je mošus. Abdul Latif je rekao: "Antimon pospješuje rast trepavica, uljepšava ih, pa ih zbog toga naša srca vole."

B

BADEM (Levz – *Prunus amygdalis*)

Slatki badem liječi kašalj. Gorki badem uništava kamenac.

Prenosi se da su Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, ponudili jelo od ječma i badema, a on ga je odbio govoreći: "Ovo je hrana nasilnika i onih koji će doći poslije mene."

BANANE (Mevz)

Banane su tople i vlažne, i nalaze se na prvom stupnju. Njihova hranjiva vrijednost je minorna. Ljudi hladnog temperamenta ih jedu sa medom.

BEHAR PALME (Tal')

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"I visoke palme u kojih su zameci nagomilani jedni iznad drugih."*** (Kaf:10)

Ibn Abdullah je rekao: "Jednog dana sam šetao sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, pa smo vidjeli neke ljude kako oprašuju palme. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je tada rekao: 'Mislim da od toga nema nikakve koristi.' Ljudi su čuli njegove riječi, pa su prestali sa radom, a te godine palme nisu rodile. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo za ovo rekao je: 'Ja sam mislio da od toga nema koristi, ali vi nastavite sa vašom praksom. Ja sam samo čovjek kao i vi, mogu biti u pravu ili u krivu. Ali kada kažem da je to Allah, dželle šanuhu, rekao, onda to prihvatite, jer ja ne lažem na Allaha, dželle šanuhu'."

Prenosi se da je Ali, radijallahu anhu, rekao: "Poštujte palmino drvo jer ono je zaista stvoreno od iste zemlje od koje je stvoren Adem, sallallahu alejhi ve sellem."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je jednaput upitao: "Koje je drvo najsličnije muslimanu?" Nakon što su ashabi spomenuli nekoliko pustinjskih vrsta Poslanik je rekao: "Ne, to je stablo palme." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

BIBER (Filfil)

Biber prouzroukuje toplotu i smanjuje vjetrove. Biber je topal i suh.

BORAKS (Bevrek)

Boraks je suh i topao. Slabi konstituciju, i koristi u nekoliko klistira, kao i u kuminovom sirupu.

BOROVE SJEMENKE (Sanevber)

Borove sjemenke povećavaju broj spermatozoida, kao i seksualni nagon.

BOSILJAK SLATKI (Rejhan)

Bosiljak je topao. Njegova aroma jača srce. Bosiljkom poprskana voda nas uspavljuje. El-Buhari prenosi sljedeći hadis: "Ako vam neko ponudi bosiljak, nemojte ga odbiti, jer jednostavno ga je iskoristiti, a ima ugodan miris.

BRAŠNO (Sevik)

Brašno djeluje na stomak kao astringent, a prouzrokuje i vjetrove. Ako ga pomiješamo sa medom, onda je odlična hrana za one koji imaju groznicu jer otklanja bolove i gasi žeđ.

BRESKVE (Havh)

Breskva je hladna i vlažna. Ona odmara stomak i crijeva. Bolje ju je jesti prije jela. Sirup od breskve je dobar protiv groznice, gasi žeđ, a koristi se i kao laksativ.

CEDRATI (Utrudž – *Citrus medica var. cedrata*)

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio gledati u stablo cedrata. Jedanput je rekao: "Cedrat je kao pravi vjernik, dobrog je ukusa i mirisa." Ovaj hadis je prihvatljiv, a prenosi ga el-Buhari.

Kiseli cedrat je hladan i suh. Od njega se pravi sok, koji je jako dobar u slučaju da osjetimo toplinu u stomaku. On također jača naše srce, pojačava apetit, gasi žeđ, utoljuje glad, pomaže protiv dijaree nastale usljed problema sa žuči, i uklanja groznicu, kao i lupanje srca. Cedrat također ublažava tugu i neraspoloženje, a koristi se i za uklanjanje mrlja od mastila sa odjeće, kao i nečistoća sa lica.

Bijela unutrašnjost cedrata je hladna i vlažna, i teška za probavu. Ne treba je jesti jer šteti stomaku, i može prouzrokovati grčeve u stomaku.

Sjemenke, kora, i listovi su topli i suhi. Sjemenke mogu djelovati kao protuotrov. Ako uzmemo dva miskala (oko 9 gr.) sjemenki pa ih stavimo na mjesto uboda škorpiona, to će nam mnogo koristiti. A ako popijemo nekoliko miskala, oni će djelovati kao protutrov bilo kojoj vrsti otrova.

Žuta kora se koristi za spravljanje sirupa, koji je koristan u slučaju da imamo problema sa grčevima u stomaku, a također stimuliše seksualni nagon i apetit. Ako pijemo ovaj sirup, nećemo imati problema sa

puštanjem vjetrova, iako je za ovu svrhu mnogo bolje koristiti listove. Miris cedrata pročišćava zagađen i prljav zrak.

Mesruk je rekao: "Ušao sam u Aišin šator, a sa njom je bio potpuno slijep čovjek. Ona je rezala komade cedrata, a on ih je jeo umočene u med. Ja sam rekao: 'Ko je ovo?' Ona je odgovorila: 'Ovo je skriveni sin moje majke koji ima ovaj nedostatak Allahovom, dželle šanuhu, i Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, voljom.'"

CIBET (Galija)

Cibet liječi glavobolju, jača srce i smiruje ljegovo lupanje. Katkada se koristi kao pesar u slučaju trudnoće.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je volio cibet i rekao je: "Nemojte ga zapostavljati."

CIMET (Kirfa)

Cimet je topao i suh, i na trećem je stepenu. Poboljšava vid, pomaže ženama tokom mjesečnog pranja, mokrenja. Također se koristi u raznim losionima ili puderima.

CVAT HENE (Fagija - Lawsonia)

Cvat hene se stavlja na otekline. Ako se zamota u vunenu odjeću, uništava moljce.

U djelu *Šu'ab el-Iman* nalazi se poznati hadis u kome stoji: "Kralj svih mirisnih cvatova na ovome i budućem svijetu je cvijet hene." Ovaj hadis prenosi Burejde.

ĆILIBAR ('Anber)

Ćilibar jača srce i mozak, a izoštrava čula. Kada se skuha sa ružinim uljem, ublažava srčane bolove. Ćilibar neki nazivaju 'kraljem mirisa'.

DAFINA (Zekkum – Elaeagnus angustifolia)

Ovo je ime drveta koje se može naći u Hidžazu. Allah, dželle šanuhu, ga naziva drvetom griješnika na Ahiretu:

"Zaista smo nevjernicima kaznu odredili: To je drvo koje će usred džehennema rasti: plod će mu poput glava šejtanskih biti. Oni će se njime hraniti i trbuhe će svoje njime puniti, zatim će to s ključalom vodom izmješati." (Es-Safat: 63-67)

DIMNJAČA (Šetera)

Dimnjača čisti krv, a dobra je protiv svraba. Ja mislim da je dimnjača najbolji lijek za čišćenje crijeva ako joj se doda maslinovo ulje i šećer.

DUD (Tut)

Sirijski dudovi su hladni, i izazivaju stegu (astringent). Efekti jedenja njihove jezgre su slični kao kod *ruja*. Džem od dudova pomaže kod bolova u grlu.

Bijeli dud je manje hranjiv od crvenog i nije dobar za stomak. Treba ga jesti prije jela, a poslije se treba napiti hladne vode.

DUNJA (Seferdžel- Cydonia vulgaris)

Dunja djeluje na stomak kao astringent. Umanjuje oticanje krvi tokom mjesečnog pranja. Jedenje dunje poslije jela odmara stomak, ali ako je jedemo previše onda ona izaziva koliku. Sirip od dunje je dobar protiv kašlja i bolova u grlu. Krema od dunje osvježava vene i jača stomak.

Enes prenosi poznati hadis: "Jedite dunju na prazan stomak."

Talha prenosi da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao dunju i rekao: "Pojedi je, jer ona uistinu umiruje srce." Ovaj hadis bilježi Ibn Madže.

Ibn Madže također prenosi sljedeći hadis: "Jedite dunje, jer one smiruju srce, a Allah, dželle šanuhu, nije poslao poslanika, a da mu nije dao da pojede džennetsku dunju, jer mu je ona dala snagu najmanje četrdeset ljudi."

Od istog prenosioca je i ovaj hadis: "Neka vaše trudne žene jedu dunje, jer one uistinu čine srce mekšim i boljim." Kada se kaže 'čine srce mekšim' misli se da dunja ubrizgava u srce nježnost i dobrotu.

Đ

ĐUMBIR (Zendžebil)

Đumbir je spomenut u Kur'anu: ***"U njemu će iz čaše piće đumbirom piti."*** (Ed Dehr: 17)

Đumbir pomaže probavu, stimuliše seksualni nagon, i zaustavlja vjetrove. Sirup od đumbira smiruje stomak. Đumbir je također dobar za starije osobe.

Ebu Se'id prenosi da je bizantijski vladar jednom poslao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, ćup đumbira, pa ga je pojeo zajedno sa ashabima.

E

ENDIVIJA (Hindeb – Cichorium endivia)

Osobine endivije se mijenjaju ovisno o godišnjem dobu. U ljeto je topla, a zimi suha. Na kraju svih godišnjih doba, njena snaga je ništavna. Endivija sprječava i tople i hladne bolesti jetre. Napetost prouzrokovana sirćetom i šećerom se liječi endivijom. Koristi se u raznim otopinama i sirupu od viline kose.

Ebu Nu'ajm prenosi sljedeći izreku: "Jedite endiviju svaki dan i ne podrigujte, jer nema dana a da na nju ne padne jedna kap džennetske vode."

GAZELA (Gazala)

Meso gazele je veoma ukusno, i ima osobime desikanta, iako se veoma brzo probavlja.

GLINA (Tin)

Postoje dvije vrste gline: bijela i crvena jermenska glina. Obje se koriste za zaustavljanje krvarenja.

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"Mi smo zaista čovjeka od biti zemlje pomogli."*** (El-Mu'minun:12)

GLJIVA GOMILJIKA (Kema')

Ljekari se slažu da supa od ovih gljiva poboljšava vid.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Gljive su od mane i supa od gljiva liječi bolesne oči." Hadis bilježe el-Buhari i Muslim.

Riječ 'mana' se odnose na mednu rosu, odn. ono što nam je Allah, dželle šanuhu, podario, a mi se ne moramo o njemu brinuti, sijati ga, kopati ili zaljevati.

Kaže se da su gljive 'princeze zemlje' ili 'kćerke groma' jer navodno bolje rastu poslije udara gromova.

Ebu Hurejre prenosi da je uzeo tri, pet ili sedam ovih gljiva, te ih iscjedio, pa tim sokom namazao bolesne oči svoje sluškinje koja je od ovog tretmana ozdravila.

GOLUB (Hamam)

Divlji golub je manje vlažan od pitomog goluba, dok je mladi golub vlažniji od starog. Jedenje golubijeg mesa jača seksualni naboj. Jedenje mesa kuhanog sa kiselim grožđem liječi abnormalan svrab prouzrokovan nervnim poremećajima, kao i mlitavost i drhtavicu.

Husejn je rekao: "Ne tražite po noći njihova gnijezda, jer su oni uistinu u to doba zaštićeni."

GORUŠICA (Hardel)

Gorušica je topla i suha, i na četvrtom je stepenu. Previše gorušice izaziva sljepilo.

GOVEĐA POTKOLJENICA (Kere')

Goveđa potkoljenica proizvodi tečnost koja je gusta, ukusna i hranjiva. Dobra je za one koji kašlju i uz to još pljuju krv.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Kada bih bio pozvan na ručak na kome bi se služile samo goveđe potkoljenice, ne bih odbio poziv."

GRAH (Bakila)

Grah je hladan i suh. On prouzrokuje vjetrove i teško ga je svariti. Ako golubovi jedu grah, prestanu nositi jaja. Ako namažemo stidna mjesta dječaka izgnječenim grahom, na tim mjestima mu neće rasti stidne dlačice. Grah prouzrokuje nadimanje stomaka i čini nas zaboravnim.

Hipokrat je mislio da je grah odličan izvor hranjivih supstanci, i smatrao je da odličan za održavnje zdravlja.

Negativni efekti graha se mogu izbjeći ako ih jedemo sa maslinovim uljem, soli i majčinom dušicom.

GRAH CRNI (Maš – Phaseolus mungo)

Crni grah je hladan i vlažan. Dobar je protiv kašlja, i smatra se jednim od najboljih jela.

GROŽĐE ('Ineb)

Grožđe je najbolje jesti kada je zrelo i svježe. U svakom slučaju sok od grožđa nas nadima i prouzrokuje vjetrove. Jedenje grožđa u velikim količinama nas čini žednim, a ovu vrstu žeđi najbolje gasi gorak nar. Ako nas ovo tjera na povraćanje, onda trebamo uzeti sjemenke ruja.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mnogo volio jesti grožđe i lubenice.

GROŽĐICE (Zebib)

Suhe grožđice su tople i vlažne. Zagrijavaju nas i prouzrokuju žeđ. Sjemenke iritiraju stomak, ali su korisne ako se samelju sa sjemenkama ljutog nara.

Suhe grožđice nam daju snagu, smiruju nervozu, jačaju nerve i čine spolni odnos ljepšim. Ali, radijallahu anhu, je rekao: "Ko god pojede dvadeset jednu grožđicu svaki dan, na njegovom tijelu neće više biti ništa što će ga uznemiravati." Hadis prenosi Ebu Nu'ajm.

Prenosi se da je Ibn Abbas rekao: "Jedite grožđice, ali izbacujte košpice, jer u njima je bolest, a u ostatku je lijek." Iz istog izvora saznajemo da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uobičavao pokiseliti grožđice u vodu, pa ih piti istog ili sljedećeg dana. Ono što bi poslije toga ostalo nekad je pio, a nekad bacao.

El-Buhari prenosi se da je neki sluga bio žedan, ali mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da u istu vodu pokiseli hurme i grožđice.

Ez-Zuhri je rekao: "Ja se volim pridržavati hadisa, pa zato jedem grožđice." I on je zaista jeo grožđice, a odbijao jesti kisele jabuke.

Ko god jede grožđice, pistačije, i gumene bombone svaki dan na prazan stomak, njegov mozak će zaista biti u odličnom stanju.

GUSKA (Ivezza)

Guske je veoma topla a sadrži i nešto vlage. Njena hranjiva vrijednost je negdje na sredini između dobre i loše.

GUŠTER (Dabb)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Gušter nije česta pojava u mojoj zemlji, pa me zato i ne interesuje."

El-Halid je rekao: "Oni su ga ubijali i jeli, dok je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, samo gledao." Ovaj hadis bilježe el-Buhari i Muslim.

Ibn Omer prenosi da su Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pitali o gušterima, a on je odgovorio: "Nemojte ga jesti, ali i nemojte njegovo jedenje smatrati haramom."

Meso guštera povećava broj spermatozoida.

HENA (Hinnan – Alkanna tinctoria)

Hena (kna) je hladna i suha, iako neki kažu da u sebi sadrži i toplotu. Koristi se za liječenje plikova po ustima, i oteklina. Otopina kne liječi opekotine. Također se koristi kao farba za kosu. Dobra je za liječenje infekcije nokata. Ako neko ko ima variolu (velike boginje) namaže tijelo henom na samom početku bolesti, boginje neće oštetiti oči. Umm Salama je rekla: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je na svaku ranu stavljao henu." Et-Tirmizi i Bejheki bilježe ovaj hadis.

U djelu 'Historija' od el-Buharija stoji da se neki čovjek požalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na glavobolju, a on mu je odgovorio da mu je za to najbolja topla kupka, dok je čovjeku koji se žalio na bolove u nogama rekao: "Namaži ih henom." Ebu Davud također bilježi ovaj hadis kao i hadis u kome se kaže: "Allahu, dželle šanuhu, nema draže biljke od hene."

Uistinu je lijek za posjekotine sve što otklanja pretjeranu vlagu i stimuliše regeneraciju tkiva, a upravo to su su odlike hene, koja otklanja višak tečnosti koja zaustavlja obnavljanje tkiva.

Ako stavimo behar hene na vunenu odjeću, to će joj podariti lijep miris, a moljci je neće napadati. Neki tvrde da ako listove hene pokiselimo u vodi, pa ih poslije iscjedimo, a tu vodu pijemo dvadeset dana, to će nam pomoći ako bolujemo od leproze, ali u ranoj fazi bolesti. Ako poslije jedenja janjetine i pijenja ovog napitka pacijent nije izliječen, onda za njega nema nikakve nade.

HLJEB (Hubz)

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"...Pošaljite jednog od vas sa ovim srebrenjacima vašim u grad, pa nek vidi u koga je najčistije jelo i neka vam od donese hrane i neka bude ljubazan..."*** (El-Kehf:19)

Ljekari tvrde da je najbolji hljeb koji se peče u okrugloj pećnici napravljenoj od cigle ili ćerpića. Takav hljeb je suh i topao. Hljeb ne treba jesti dok se ne ohladi, zato što toplota tek pečenog hljeba izaziva nevjerovatnu žeđ. Najbolje ga jesti onoga dana kada je i napravljen, jer ako je previše star onda otežava probavu, a može prouzrokovati i probleme sa stolicom.

Na drugom mjestu je hljeb pečen u ravnoj pećnici, ostale vrste kruha nisu dobre.

Što je više mekinja u brašnu, ono je hranjivije, ali probava je otežana. Mehak hljeb je hranjiviji i lakše se probavlja od tvrdog hljeba. Mrve hljeba izazivaju vjetrove, i također otežavaju probavu. Hljeb napravljen sa mlijekom je veoma hranjiv, ali i on također otežava probavu i sporo prolazi kroz crijeva. Ječmeni hljeb djeluje smirujuće na organizam, ali izaziva vjetrove. Hljeb od slanutka se veoma teško probavlja i potrebno mu je mnogo soli.

Aiša, radijallahu anha, prenosi sljedeći hadis: "Cijenite hljeb, zato što je Allah učinio nebo i zemlju njegovim slugama."

HURME NEOPRAŠENE ŽENSKE (Busr)

Ovakve hurme su tople i suhe. Pospješuju rad slezene i proizvodnju pjuvačke. Imaju negativne posljedica kada ih koristimo kao otopine, klistire ili supozitorije.

HURME OPRAŠENE NEZRELE (Belah)

Ove hurme su tople, a kada su zrele onda su hladne. Obe vrste zacrnjuju stomak.

Ibn Madže prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Jedite svježe i sušene hurme zajedno, zato što je šejtan rekao da je Adem, sallallahu alejhi ve sellem, živio onoliko dugo koliko je jeo svježe i suhe hurme zajedno.

Prema drugom hadisu jedenje hurme čini šejtana tužnim. En-Nesai također prenosi ovaj hadis, ali dodaje da ovaj hadis nije pouzdan.

HURME SUHE (Temr)

Ali, radijallahu anhu, je rekao: "Najbolje hurme su el-Burnij"

Među hadisima koji govore o hurmama je i sljedeći: "Najbolja od svih hurmi je el-Bernij, jer ona otklanja bolesti."

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "U slatku hurme el-Bernij nema bolesti."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao. "Neka vaše žene jedu hurme, jer koja god od njih bude jela hurme, rađat će djecu sa lahkoćom."

Što se tiče svježih hurmi one su bile Merjemina hrana, a da je bilo nešto bolje od njih, ona bi ih svakako jela. Allah, dželle šanuhu, kaže:

"Zatresi palmino stablo, posut će po tebi datule svježe." (Merjem: 25)

Neki ashabi su znali kiseliti hurme, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je uobičavao piti taj sok danima.

Među hadisima koji govore o hurmama je i onaj u kome stoji da jedenje hurmi štiti od *kolike* (jaki trbušni bol koji se javlja kao čupanje i zavijanje).

Ibn Abbas je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je volio hurme koje su zvali 'adžvat'".

Autor ove knjige kaže: "Adžvat je odlična i kompletna hrana, a ako joj dodamo malo putera, to će samo poboljšati njen kvalitet." Prema jednom hadisu Adžvat je jedna od džennetskih voćki. Svi gore spomenuti hadisi se nalaze u knjizi *Kitab et- Tibb* od Ebu Nu'ajma.

Od Sa'd ibn Vekasa nam dolazi dobro poznati hadis: "Ko god pojede sedam adžvat hurmi za doručak, neće ga zadestiti nikakva nesreća i biće siguran od sihra cijeli dan." Ovaj hadis prenosi el-Buhari i smatra ga dobrim hadisom.

U drugom hadisu se kaže. "Ko god pojede sedam hurmi između sabaha i akšama neće ga zadsiti nikakva nesreća u tom vremenu."

Autor ove knjige je mišljenja da se riječ *sabah* odnosi na svakodnevno

rano doručkovanje, a *adžvat* je poznata medinska hurma koja je mnogo veća od *es-sihani* hurme, tamna je, a i sam Poslanik ju je uzgajao. Jasno je da je njen bereket u tome što je bila uzgajana i od strane samog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Možemo primjetiti vezu sa običajem stavljanja dvije grane palme na, kao i unutar mezara šehida. Stavljanje palminih grana daje im bereket i smanjuje njihove patnje.

Et-Tirmizi je također prenio sličan hadis. On kaže da je *adžvat* i džennetsko drvo u kojem se nalazi lijek protiv otrova. Aiša, radijallahu anha, također prenosi hadis u kome stoji: "Adžvat je odličan lijek." Ovaj hadis bilježi Muslim.

Sunnet je prekinuti post sa hurmama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ko god nađe hurme, neka se njima omrsi, a ko ne može neka se omrsi vodom, zato što je ona uistinu čista." Ovaj hadis bilježi en-Nesai.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Što se tiče kuće u kojoj nema hurmi, oni koji u njoj žive će zasigurno ogladnjeti."

Hurme su tople i suhe. Jačaju seksualni nagon i snagu, a posebno kada ih koristimo sa sjemenkama drugog voća. Ali ako ih jede osoba koja ima upalu oka, imat će problema sa glavoboljom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio Aliji, radijallahu anhu, da ih jede kada je imao upalu oka.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao da suhe hurme i suho grožđe ne smiju biti pokiseljeni zajedno. Isto se odnosi i na svježe hurme i grožđe.

Negativni efekti jedenja hurmi se neutrališu jedenjem badema i maka.

HURME SVJEŽE (Rutab)

Svježe hurme su tople i vlažne. Prouzrokuju vjetrove. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio stavljanje svježih hurmi u bilo koju vrstu ekstrakata ili infuzija.

J

JABUKE (Tuffah)

Jabuke sadrže vlagu koja je korisna. Kisela jabuka je hladnija od slatke. El-Fetahi tvrdi da jabuka jača srce. Sirup od jabuka jača naše tjelesne funkcije, a dobar je lijek protiv nečasnih namjera.

Od *nabatenskih* jabuka se pravi odličan džem. Jedenje kiselih jabuka čini nas zaboravnim.

JAJA (Bejda)

Najbolja su kokošija jaja. Mehko kuhano jaje je bolje od tvrdo kuhanog jajeta. Jaje je savršeno izbalansirano. Tvrdo kuhano jaje prouzrokuje puštanje vjetrova. Žumance jajeta ima tendeciju da bude toplo, dok je bjelance hladno.

Ako nam se na licu pojave opekotine nastale usljed prevelike izloženosti Suncu, bjelance ili krema u kojoj se ono koristi će nam pomoći da saniramo rane, i spriječit će nastajanje trajnih ožiljaka. Bjelance također otklanja očne bolove. Mehko skuhano jaje je dobro protiv kašlja, bolova u grudima, promuklosti i krvarenja. Ono proizvodi obilje razrijeđene kaše u želucu. Jaja su izuzetno dobra hrana i konačno, jaja djeluju kao afrodizijak.

Prenosi se da kada je neko rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da se žalio Allahu, dželle šanuhu, kako je slab i nejak, on mu je rekao da jede jaja. Ovaj hadis prenosi Bejheki u svom *Šu'abul imanu*.

JASMIN (Jasmin)

Jasmin je hladan i suh. Koristan je starijim osobama, ali pretjerano mirisanje jasmina čini put žutom. Ako osušimo jasmin, pa od njega napravimo puder i stavimo ga na nešto crno, boja te stvari će se postati bijela.

JEČAM (Še'ir)

Najbolji ječam je bijeli ječam, ali nije hranjiv kao pšenica. Piće od ječma je dobro protiv kašlja i bolova u grlu. Također ima osobine dijuretika, 'odmara' stomak, gasi žeđ.

Aiša, radijallahu anha, prenosi da ko god bi u Poslanikovoj, sallallahu alejhi ve sellem, familiji imao groznicu, pio bi supu od ječma. Hadis bilježi Ibn Madže.

JETRA (Kebed)

Najbolja je pileća jetra. Treba je jesti sa sirćetom i sjemenkama korijandera. Ko god je hladnog temperamenta treba jesti jetru sa sjemenkama kumina.

JUJUB ('Unab – Jujuba vulgaris)

Pijenje jujuba je korisno u slučaju malih boginja i ospica. Koristi se u raznim čajevima, napicima i klistirima.

K

KAFA (Bun)

Kafa je hladna i vlažna. Kafa je dobra protiv dizenterije i upale crijeva. Kafa također gasi žeđ. Kaže se da kafa daje mudrost, te je treba koristiti sa posebnom pažnjom.

KAJSIJA (Mišmiš – Prunus armeniaca)

Kajsije su hladne i vlažne, i veoma brzo truhnu. Suhe pokiseljene kajsije gase žeđ. Od svih šljiva kajsije su najbolje za stomak.

KAMFOR (Kafur – *Cinnamomum camphora*)

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"Zar je to davno bilo kad čovjek nije bio ni pomena vrijedan? Čestiti će iz pehara piti kamforom začinjeno piće."*** (Ed Dehr-1,5)

KAMILICA (Babunedž)

Kamilica je topla i suha i na prvom je stupnju. Ona je dobar laksativ (sredstvo za čišćenje), ublažava vjetrove, i umekšava stolicu. Djeluje jednostavno, bez stezanja mišića. To je njena specifičnost. Kada pijemo njen čaj, pojačava mokrenje i oticanje krvi tokom mjesečnog pranja. Sjedenje u otopini kamilice pomaže tokom izlaska fetusa zajedno sa membranama. Može se koristiti kao krema, ili topli klistir.

KAPRA (Keber –Capparis spinosa)

Kapra ima osobine razrjeđivača i dobra je za slezenu.

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Vatra se nasmijala i pojavila se gljiva gomoljika, pa se Zemlja nasmijala i pojavila se kapra."

KARFIOL (Kunnebit – Brassica oleracea var botrytis)

Karfiol je hladan i suh. Teško se probavlja i čini naš pogled 'maglovitim'.

KOKOSOV ORAH (Dževzetul Hind)

Kokosov orah jača potenciju i oslobađa bolova u leđima. Kokosov orah je topao i vlažan.

KOLAČI (Halva)

Kolači napravljeni od šećera su topli i vlažni. Ublažavaju bolove u grlu, a korisni su i protiv kašlja. Svakako ih je dobro jesti.

Sa kolačima napravljenim od meda ne može se ništa porediti. Oni su najbolji protiv flegmatičnosti.

Aiša, radijallahu anha, prenosi hadis u kome se kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio kolače i med. Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Kolač napravljen od hurmi i putera je veoma dobar za one koji imaju problema sa slezenom, pate od sušice ili tuberkuloze, ili osjećaju jaku groznicu.

KORALJI (Merdžan)

Allah, dželle šanuhu, kaže da su najbolji crveni[2] koralji koji imaju jak utjecaj na srce jer smiruju jako lupanje srca.

KORIJANDER (Tabil)

Korijander u sebi sadrži toplotu. To je nježan laksativ i svrstava se u one lijekove koji su pogodni za djecu.

KORNEOL (ʻAkik)

Aristotel-je rekao: "Ko god nosi prsten sa korneolom u njemu, štiti se od straha od smrti; a ko god pije nešto i nosi ovaj prsten prestat će krvarit."

Narodna izreka kaže: "Ako nosiš prsten sa korneolom, nikada nećeš doživjeti neimaštinu."

KRASTAVAC (Hijar)

Najbolji krastavci su oni čije su sjemenke najmanje. Treba ga jesti sa medom.

KRASTAVAC (JURGETE) (Kisa – Cucumis flexuosus)

Najbolji je zreli krastavac. Krastavac ima osobine dijuretika.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je uobičavao jesti krastavce sa nezrelim hurmama.

Aiša, radijallahu anha, je rekla: "Moja majka mi je davala razne stvari ali ni od jedne se nisam uspjela udebljati, pa mi je dala krastavac sa nezrelim hurmama, te sam se udebljala onoliko koliko sam željela."

Ova predaje je dokaz da se smijemo koristiti medicinom ako želimo dobiti koji kilogram. Krastavac je hladan i vlažan.

LAVANDULA (Estohodus)

Lavandula je topla i suha. Prouzrokuje melanholiju, kao i dobar protok pljuvačke, a dobra je za hladnoću mozga i ostale njegove slabosti. Sirup napravljen od lavandule je koristan u toplim čajevima.

LEĆA ('Ades)

Najbolja leća je ona kojoj treba najmanje vremena da se pripremi za jelo.

Jedenje leće slabi vid. Loša je za stomak i prouzrokuje vjetrove. Pokiseljena leća je dobra za liječenje malih boginja.

U jednom hadisu se kaže da jedenje leće puni srce nježnošću, oči suzama, i oduzima ponos. Ovaj hadis bilježi Bejheki.

LIMUN (Limun)

Limun pomiješan sa šećerom štiti zdravlje i stimuliše apetit. Pijenje soka od limuna zaustavlja povraćanje i mučninu.

LIST INDIGA (Vešma)

Indigo otklanja mrtvilo i nedostatak sjaja kose ako ga upotrijebimo kao boju za kosu.

Ibn Abbas prenosi da je Aiša, radijallahu anha, ofarabala kosu henom, pa kada je ju Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio rekao je: "O kako je to dobro." Onda je pokraj njega prošao čovjek čija je kosa bila ofarbana henom i indigom, a on je rekao : "Ovo je mnogo bolje." A onda je pokraj njih naišao neki čovjek čija je kosa bila ofarbana u žuto, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ovo je najbolje." Ovaj hadis bilježi Ebu Davud.

Ibn Sirin je rekao da kada je Ibn Zijad donio glavu Hasana, radijallahu anhu, u kolibu, ona je bila ista kao i glava Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, to jest ofarabana indigom.

Prenosi se da je Ebu Kuhafi, čija je kosa bila sijeda, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Promijeni boju svoje kose pa se nećeš osjećati tužno."

LOKVANJ (Nufer – Nymphaea lotus)

Lokvanj je hladan i vlažan i pomaže u slučaju glavobolje, a koristi se i za uspavljivanje. Pretjerano mirisanje lokvanja usporava mozak, smanjuje želju za spolnim odnosom i zgrušava spermu. Samo jedan gutljaj čistog pića od lokvanja otklanja kašalj.

LOTOS (Sidr)

Ništa nije bolje za glavu od umivanja sa tekućinom od lotosa. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je spominjao kada je govorio o gasuljenju umrlih.

Allah, dželle šanuhu, također govori o njemu: ***"Pokraj lotosovog drveta (sidretul muntehaa) kod kojeg je džennetsko prebivalište, i kad je Sidru pokrivalo ono što je pokrivalo."*** (En Nedžm:14-16)
"...među lotosovim drvećem..." (El-Vakia: 28)

LUBENICA (Bitih)

Zelena vrsta je hladna i vlažna, dok žuta ima tendenciju da bude topla. Takozvana 'Abdulahova lubenica' je dobile ime po Ebu Abdulahu. Što je lubenica slađa, to je i toplija.

Kada se koristi kao očni losion, pojačava sjaj u očima. Također se koristi kao diuretik, a i brzo se probavlja. Vlažan oblog od lubenice pomaže da se uklone pjege sa lica, a posebno ako je oblog napravljen od sjemenki lubenice. Također je koristan za uklanjanje bubrežnog i kamenca iz mokraćnog mjehura, a koristi se i kao laksativ. Ako skuhamo žilavo meso sa korom lubenice, zasigurno će postati mekše.

Lubenice trebamo jesti samo svježe, jer jedenje lubenice koja se počela raspadati prouzrokuje razne bolesti. Ako obolimo od 'tople' bolesti zbog toga što smo jeli nezrelu, ili natruhlu lubenicu, najbolji lijek je sirup od meda i octa, a ako obolimo od 'hladne' bolesti, najbolji lijek je đumbir.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jeo lubenicu sa svježim datulama. Govorio je: "Jedno otklanja toplotu iz tijela, a drugo hladnoću." Ovaj hadis prenosi Et-Tirmizi.

Ebu Davud je rekao: "Među voćem koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio su bile lubenice i grožđe."

El-Masgani je rekao: "Kada je moj otac kupovao lubenicu govorio je: 'Prebroj koliko je 'rebara' na njoj, jer ako je neparan broj onda će lubenica biti zrela i slatka.'"

Postoji i dobro poznati hadis koji prenosi Ibn Abbas u kome se kaže da je lubenica hrana, piće i miris. Čisti žuč i stomak, jača tečnost u kičmenoj moždini, pojačava seksualni nagon, jača vid, i zaustavlja prehladu. U svakom slučaju, autor ove knjige mišljenja je da su ovo osobine samo žute lubenice.

Također je važno napomenuti da lubenicu ne treba jesti kada smo jako gladni, i kad je stomak potpuno prazan.

LUK (Besal)

Luk je topao i vlažan. Njegova prednost je da liječi promjene u vodi ko god ga jede. Hranu čini ukusnom, i utječe na kvalitet spermatozoida, i umanjuje količinu pljuvačke. Mirisanje luka poslije uzimanja lijekova zaustavlje povraćanje. Ako jedemo luk sa mesom, nestaće neugodnog mirisa.

Mu'avija prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponudio neku hranu začinjenu lukom nekoj delegaciji i rekao im: "Jedite ovaj

začin i recite: 'Ko god ne jede ovaj začin, ili bilo koju stvar koja uklanja neugodne mirise sa zemlje, okusit će štetu koju donose njene vode, a bit će i povrijeđen'".

Luk prouzrokuje glavobolju i nejasnu viziju. Previše luka utječe negativno na naš razum i čini nas zaboravnim.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ko god jede ovo povrće, ili kome iz usta zaudara crveni ili bijeli luk, ne treba dolaziti blizu naših džamija, zato što meleci ne vole sve ono što mi ne volimo."

U svakom slučaju, ova Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, zabrana ne čini jedenje luka apsolutno zabranjenim.

LUK BIJELI (Sum)

Bijeli luk topao i suh, i na trećem je stepenu. Zaustavlja vjetrove, a krema od bijelog luka može prouzrokovati plikove na koži. Jedenje bijelog luka je korisno poslije promjene vode za piće. On požuruje mjesečno pranje i pomaže čišćenju žene poslije poroda, ali šteti vidu i prouzrokuje glavobolje.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "O Ali, jedi bijeli luk, i ja bih ga jeo da me neće posjetiti melek Džibril."

A Alija, radijallahu anhu, je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas je savjetovao da ne jedemo bijeli luk osim kada je skuhan."

Bijeli luk je veoma dobar za hladne temperamente, za one koji su flegmatični ili apatični, ali on također uništava spermatozoide. Također je djelotvoran za zaustavljenje vjetrova, protiv prehlade, i ima osobine protuotrova. Krema napravljena od bijelog luka je vrlo dobra protiv ujeda nekih životinja ili ujeda škorpije. Također se koristi da bi se odstranile bakterije iz grla.

Enes prenosi sljedeći hadis: "Ko god jede ovo povrće, ne treba ulaziti u džamije." Ovaj hadis je također prenio i El-Buhari.

Ruta neutrališe neugodni miris bijelog luka.

LJEŠNJAK (Bunduk)

Suh je i topao. Usporava probavu, izaziva gorčinu, sprječava mučninu, pospješuje razvoj mozga, i pomaže u slučaju trovanja.

LJUBIČICA (Benefsedž – Viola odorata)

Ljubičice su hladne i vlažne, i na prvom su stepenu, iako neki kažu da su tople. Ako ih mirišemo otklanjaju glavobolju. Sjedenje u otopini ljubičice, ili pijenje čaja pomaže pomaže protiv katara (upala sluzne opne), i otklanja bolove i stomaku. Ljubičice se koriste u klistirima, infuziji, otopinama, pilulama, kremama i supozitorijima (čepići koji se stavljaju u analni otvor).

MAGARAC DIVLJI (Himar vahši)

On je topao i suh. Njegova mast je dobra za liječenje bolova u leđima i bubrezima, kao i protiv prehlade.

Priča se da je Katada bio poznat kao dobar lovac na divlje magarce. El-Buhari također potvrđuje ove navode.

MAJČINA DUŠICA (Sa'ter – Thymus serpyllum)

Majčina dušica otklanja uzroke nadutosti stomaka, olakšava bolno mokrenje kao i mjesečno pranje, liječi prehladu stomaka i jetre, a piće od sandalovine uništava gliste i trakavicu.

MAJČINA DUŠICA DIVLJA (Nemmam – Mentha sativa)

Divlja majčina dušica je topla i vlažna. Dobra je protiv štucavice prouzrokovane prejedanjem.

MAK (Hašhaš)

Mak je hladan i suh, i na drugom je stepenu. Mak prouzrokuje trovanje i san.

MASLAC (Semn)

Maslac od mlijeka bivolice je štetan za stomak.

Ako je napravljen od kravljeg mlijeka i pomiješan sa medom, onda djeluje kao protuotrov.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "U kravljem mlijeku je lijek, kao i u puteru napravljenom od njega."

Postoji također i narodna izreka koja kaže: "Kravlje mlijeko je za vas, jer dolazi iz mješavine svih trava."

Ebu Nu'ajm prenosi da je Ali, radijallahu anhu, rekao: "Ljudi nikada neće naći nešto bolje od kravljeg masla."

MASLINOVO ULJE I MASLINE (Zejt ve zejtun)

Ako koristimo maslinovo ulje kao mehlem, onda ono jača kosu i odlaže starenje. Pijenje ulja je korisno u slučaju trovanja. Ulje također smanjuje bolove u stomaku i crijevima, uništava gliste. Svi mehlemi osim maslinovog ulja slabe stomak. Najbolja poznata vrsta maslina je 'infaq'.

Ibn Omer prenosi poznati hadis: "Koristite maslinovo ulje, i mažite se njime, jer ono se dobija iz 'blagoslovljenog drveta' (En Nur: 35). Bejheki također bilježi ovaj hadis.

U drugom ajetu se kaže: ***"I drvo koje u Sinajskoj gori raste, koje zejtin daje i začin onima koji ga jedu."*** (El-Mu'minun: 20)

Maslinovo ulje je najbolji začin.

Od Alkame ibn Amira nam dolazi sljedeći hadis: "Svaka vrsta masline je za vas, pa se namažite maslinovim uljem, jer ono je zaista od pomoći onima koji imaju problema sa hemoroidima." Ibn el-Dževzi bilježi ovaj hadis.

U tradiciji se spominje da se šejtan na približava nikome ko se namaže maslinovim uljem. Uistinu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučivao korištenje šafrana i maslina u slučaju pleuritisa. Također je govorio da su masline lijek siromašnih.

Zelene masline su veoma hranjive. One jačaju stomak i stimulišu seksualni nagon.

Crne masline su loše za stomak i izazivaju loše raspoloženje.

Slane masline su dobre za tretman opekotina.

Žvakanje listova masline pomaže u slučaju upale usne sluznice, herpesa, plikova ili svraba.

MED ('Asel)

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"...iz utroba njihovih izlazi piće različitih boja koje je lijek ljudima..."*** (En Nahl:69)

Ebu Seid prenosi da je neki čovjek došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i požalio mu se da njegov brat ima problema sa stomakom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Neka uzme meda." Prošlo je nekoliko dana, a čovjek se vratio sa istim problemom, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je dao isti savjet. Ista stvar se ponovila još dva puta. Tada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: Allah, dželle šanuhu, je rekao istinu, a stomak tvoga brata laže!" Poslije mu je ponovo rekao da jede med, i konačno je ozdravio." El-Buhari bilježi ovaj hadis.

Muslim je zapisao sljedeće riječi: "Mog brata pati mučnina, a stomak mu ne radi." Pa zato riječi 'stomak tvog brata laže' indiciraju da nije bilo dovoljno uzeti med samo jedanput ili dvaput, jer je očigledno imao i dijareju. Zato mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio da uzme još meda kako bi očistio stomak i crijeva od svih neželjenih tvari.

Postoji još jedan slučaj dijereje i to kada se sluz zalijepi za crijeva i usporava proces apsorbiranja hrane. Bolest je poznata kao 'slipava

dijareja', i u njenom slučaju med je taj koji izbacuje višak tečnosti i tako liječi bolest, iako se poslije dvije ili tri doze čini da se bolest pogoršala. Za liječenje ove bolesti najbolje je med pomiješati sa toplom vodom.

Postoje i ignorantni ljekari koji u slučaju ove bolesti propisuju astringente pacijentima, koji samo još više pogoršavaju njihovo stanje.

Ovo samo pokazuje da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio svjestan svih bolesti, kao i lijekova za te bolesti.

El-Kadi Ijad je rekao: "Kada je Allahov poslanik rekao: 'Allah, dželle šanuhu, je rekao istinu, a stomak tvog brata laže', mislio je na Allahove riječi: 'u njemu je lijek ljudima'."

Neki su mišljenja da se ove riječi odnose na Kur'an, ali pogledamo li red riječi u rečenici, vidjet ćemo da se odnose na med.

Ebu Hurejre prenosi da je Allahov poslanik rekao: "Ko god jede med tri puta mjesečno, neće ga zadesiti nikakva velika nesreća." Hadis bilježi Ibn Madže.

Ibn Madže također bilježi i ovaj hadis: "Vi imate dva lijeka: Kur'an i med."

Džabir je rekao: "Najbolji od svih lijekova koje imate je med." Hadis bilježe Muslim i El-Buhari.

Aiša prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uistinu mnogo volio jesti med i slatko. El-Buhari bilježi ovaj hadis.

Najbolji je proljetni med, a potom slijede ljetni i zimski.

Ljekari se slažu da je med među najboljim lijekovima, jer posjeduje osobine tonikuma (sredsvo koje jača) i deterdženta (sredstvo koje čisti). Med jača stomak i stimuliše apetit.

Med je veoma dobar za starije osobe. Ako nas slučajno ujede pobijesnjeli pas, dobro je ranu namazati medom. Čovjek koji se otruje jedući gljive treba uzeti meda sa toplom vodom, i bit će izliječen. Med čuva svježinu i snagu sirupa, mesa do tri mjeseca, a krastavca i do šest mjeseci. Zbog ovoga med neki nazivaju 'moćnim čuvarom'.

Ako tijelo premažemo medom, to će nam pomoći da uništimo eventualne uši. Med kosu čini nježnijom, ljepšom te poboljšava njen rast. Kada ga koristimo kao kremu za oči, poboljšava vid. Kada ga koristimo za ispiranje usta, tad on štiti desni i izbjeljuje zube.

Med je hrana svih hrana, piće svih pića i lijek svih lijekova.

Med također čuva kvalitet i okus kolača. Med napada žuč, ali ako ga koristimo sa sirćetom, negativni efekti će nestati. Lizanje meda na prazan stomak stimuliše apetit, i otklanja blokade jetre, bubrega i mokraćnog mjehura. Nikada nije stvorena bolja hrana za nas.

Abdul Latif je rekao: "Med je mnogo bolji od šećera zato što djeluje kao laksativ, rastvarač, zatvarač, i konačno čisti naše tijelo. Šećer bolje umiruje stomak od meda. U odnosu na med, šećer je superioran samo u dvije stvari: nije previše sladak i nije previše jak.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je uobičavao piti čašu meda i vode na prazan stomak svaki dan. On je pazio na svoje zdravlje na mnogo načina. Jedan od njih je pijenje soka od grožđa i jedenje hurmi. Također je koristio mirise, kao i razne kreme za oči, a i redovno je posjećivao svoje žene. O kako je častan bio njegov život.

Kada je rekao da imamo dva lijeka, Kur'an i med, spojio je ovozemaljsku sa 'božanskom' medicinom, prirodni i duhovni lijek, lijek za tijelo i za dušu, zemaljske i nebeske zakone. Ovo nam je jasna poruka da se ne smijemo osloniti samo na Kur'an, a ne poduzeti nikakvu akciju u cilju našeg ozdravljenja. Moramo se ponašati u skladu sa naredbama, i boriti se za sebe onako kako je to Allah, dželle šanuhu, propisao. U isto vrijeme moramo tražiti oprost od Allaha, dželle šanuhu, i moliti ga za uspjeh, isto kako to rade zemljoradnici koji uzoru i posiju zemlju, pa onda traže od Allaha im pomogne. Poslije ovoga, možemo se samo osloniti na Allaha, dželle šanuhu, koji će nam zasigurno dati ono što je dobro za nas, i uskratiti ono što nije.

Neka ulema tumači Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: 'Imate dva lijeka, Kur'an i med', tako što smatra da i u Kur'anu i medu imaju po dva lijeka. Oni smatraju da med liječi bolesti i nesreću, a da je Kur'an lijek za teškoće i prepreke prouzrokovane sumnjom.

MEKINJE (Nuhala)

Mekinje su dobre protiv kašlja i bolova u grudima. Kada se pomiješaju sa rotkvinim listom smanjuju bolove prouzrokovane ujedom škorpiona.

MESO (Lahm)

Allah, dželle šanuhu, kaže: "I još ćemo ih darovati voćem i mesom kakvo budu željeli." (Et-Tur: 22)

Prema Burejdi, najbolja kombinacija sa hljebom, na ovom i na budućem svijetu je meso.

Ebu Hurejre prenosi sljedeći hadis: "Jedenjem mesa osvježavamo srce". Hadis bilježi Ibn Madže.

Preporučuje se jedenje mesa samo nekim danima, a ne svaki dan. Ovaj savjet nam dolazi od Ibn Omera, radijallahu anhu,

Ljekari kažu da je meso veoma hranjivo, i čini jakim i korisnim.

Najbolje meso je bravetina. Najbolja bravetina je od jednogodišnje životinje. Staro meso nije zdravo. Najgore meso je sa glave. Veoma loša je utroba.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najviše volio meso sa ramena i prsa.

Galen, koja je bila majka medicine je rekla da je najbolje kuhano meso. Također je rekla da su masnoća i loj loši, i njihova hranjiva vrijednost je zanemariva. Meso sa desne strane je bolje od onog sa lijeve strane.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Dobro sažvaćite meso, jer tada je hranjivije i lakše se probavlja." Hadis bilježi Ebu Davud.

Muhammed ibn Vesai je rekao: "Jedite meso jer ono poboljšava vid."

Et-Zuhri je rekao: "Jedite meso jer ono povećava snagu do sedamdeset puta."

Meso koze je najbolje kada je životinja stara dvije godine. Meso ženke je bolje od mesa mužjaka.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Budite pažljivi prema kozama, jer one su zaista džennetske životinje." Hadis bilježi En-Nesai.

Govedina se veoma teško probavlja, pa se zbog toga preporučuje jedenje teletine.

Konjsko meso je štetno, a diskutabilno je da li ćemo ga uopšte tretirati kao hranu. U svakom slučaju, korisno je napomenuti da je za vrijeme

Bitke na Hajberu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio jedenje magarećeg mesa, a dozvolio jedenje konjskog mesa.

Meso kamile je masno, žilavo i ima neugodan miris.

Ibn Sina je rekao da je meso kamile, konja i magarca najgore moguće meso.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio osobama koje su jele magareće meso da uzmu abdest. On je također zabranio jedenje mesa divljih životinja koje imaju zube očnjake, i ptica grabljivica.

Što se tiče ostalog ptičijeg mesa, bolje je što ga manje jedemo jer izaziva groznicu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "O ljudi, o mesu možemo biti ovisni isti kao i o vinu." Ovaj hadis bilježi Malik u djelu *El-Muvetta'*

METVICA (Na'na')

Metvica je topla i suha. Metvica jača stomak, zaustavlja štucanje, pomaže tokom spolnog odnosa, i ako se stavi u mlijeko, ono se neće usiriti.

MIRIS (Tib)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Postoje tri stvari na ovom svijetu koje volim: žene, mirisi, a smiraj moga oka je u namazu."

MIRTA (As)

Mirta je hladna i suha, i na drugom je stepenu. Zaustavlja pretjerano mokrenje ili enterokolitis. Ako je mirišemo, to će nam ublažiti glavobolju, kao što će to učiniti i puder ako ga stavimo na žuljeve i druge rane. On također jača organe. Ako neko sjedi u vodi u kojoj je skuhana mirta, smanjiće se bolovi prolaps rektuma i maternice. Krema od mirte potamnjuje kosu. Arapi svrstavaju mirtu u mirisne biljke.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ako vam neko ponudi mirtu kao poklon, ne odbijte ga. Ona je iz dženetskih vrtova." Ali ne smije se koristiti kao četkica za zube.

Infuzija od mirte je dobra za opekotine. Od mirte se također može napraviti sirup, ali neće koristi protiv kašlja ili enterokolitisa ako sa njim ne uzmemo dunje. Od zrna mirte se također pravi eliksir.

Ibn Abbas je rekao: "Kada je Nuh, sallallahu alejhi ve sellem, napustio lađu, prva biljka koju je zasadio bile je mirta."

Isti izvor prenosi i ovu predaju: "Adem, sallallahu alejhi ve sellem, je napustio džennet sa tri stvari: mirtom – kraljicom svih mirisnih grmova na svijetu, zgusnutom datulom – kraljicom svih datula na svijetu, i stabljikom kukuruza – kraljicom sve hrane na ovom svijetu." Ebu Nu'ajm također prenosi ovaj hadis.

MISVAK-DRVEĆE (Erak)

Od nje se prave misvaci. Ebu Hanifa je rekao: "Misvak-drvo je najbolje za čišćenje zuba, jer čini govor mnogo ljepšim, oslobađa jezik, uklanja slabosti koje dolaze zbog bolesti, stimuliše apetit, i jača mozak. Najbolje ga je koristiti pokvašenog sokom od ruže."

Prenosi se da je Ibn Abbas rekao: "Deset je fadileta od korištenja četkice za zube: daje nam lijep dah iz usta, jača desni, razlaže pljuvačku, uklanja naslage sa zuba, i priprema stomak za hranu. Njeno korištenje je u skladu sa šerijatom, jer povećava vrijednost čovjeka i daruje radost melecima."

El-Hadika je rekao: "Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustajao ujutro, čistio je usta četkicom od misvak-drveta" Ovaj hadis prenosi El-Buhari.

Ebu Nu'ajm prenosi da njegovo korištenje povećava riječitost.

Postoje i mnogi drugi hadisi po ovom pitanju u kojima stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koristio četkice od nara ili peršuna, dok neki povezuju Omera, radijallahu anhu, sa četkicama od trske.

MLIJEKO (Leben)

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"... i rijeke mlijeka nepromijenjena ukusa..."*** (Muhammed:15)

U drugom ajetu stoji: ***"... mlijeko čisto pijete..."*** (En Nahl:16)

Ibn Abbas prenosi da je Alahov Poslanik rekao: "Neka svako ko pije mlijeko kaže: 'Neka je u njemu Allahov blagoslov, i neka nam ga Allah još više podari, jer mi ne znamo nijednog jela niti pića koje se može sa njim porediti." Hadis bilježe Ebu Davud i Et-Tirmizi. Ibn Abbas također prenosi da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, volio mlijeko.

Najbolje mlijeko je majčino mlijeko.

Poznato je da mlijeko vremenom mijenja ukus, pa zato Allah, dželle šanuhu, za mlijeko u Džennetu kaže da nikad ne mijenja ukus.

Mlijeko čisti tijelo, relaksira crijeva, stimuliše seksualni nagon i proizvodnju spermatozoida. Mlijeko također jača memoriju, i svaka vrsta mlijeka osim mlijeka kamile je diuretična i korisna je za liječenje edeme. Ova bolest se ne pojavljuje osim u slučajevima kada je jetra jako oštećena. Ako osoba prestane sa uzimanjem hrane i vode, i počne piti mlijeko, sigurno će biti izliječena.

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uobičavao ispirati usta poslije pijenje mlijeka govoreći da je masnoća koja se nalazi u mlijeku štetna za one koji imaju glavobolju ili groznicu. Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim. Ljekari su također potvrdili da je mlijeko veoma loše za osobe koje pate od glavobolje ili groznice.

Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, su jedanput ponudili ustajalo i svježe mlijeko sa vodom, pa je popio svježe mlijeko i rekao: "U ovom mlijeku je sreća i sigurnost." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Kozije mlijeko se koristi za liječenje tuberkuloze.

Ibn Mes'ud je rekao: "Allah nije stvorio nijednu bolest, a da za nju nije dao lijek, pa zato pijte kravlje mlijeko, jer se krave hrane svim vrstama trava." Hadis bilježi En-Nesai.

Ovaj hadis nas podučava da nema bolesti, a da za nju nema lijeka. Iz ovog proizilazi da moramo koristiti sposobnosti koje nam je Allah, dželle šanuhu, dao i usmjeriti svu svoju energiju ka izučavanju medicine, jer ako znamo da za sve postoji lijek, sigurno ćemo željeti da ga i pronađemo.

Mlijeko kamile se koristi za liječenje gastritisa, koji je posljedica slabe jetre.

MOŠUS (Misk)

Allah, dželle šanuhu, kaže: "Čiji će pečat mošus biti."
(El-Mutaffifun:26)

Mošus je topal i suh. Mošus je najbolji miris. On jača srce i unutrašnje organe ako ga pijemo, a ako ga mirišemo onda liječi udare nesvjestice kao i jako udaranje srca. Mošus odstranjuje vjetrove, a koristi se i kao protuotrov.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, se mirisao mošusom prije i poslije oblačenje ihrama.

Ebu Se'id prenosi hadis u kome se kaže: "Mošus je najbolji miris." Ovaj hadis nije autentičan, a bilježi ga Muslim.

Kada se završi mjesečno pranje žene koriste mošus kako bi otklonile posljedice krvarenja.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koristio ovaj miris svakog petka i preporučio je da se koristi petkom poslije kupanja toplom vodom.

Mošus posjeduje elemente koji čiste zrak posebno za vrijeme epidemije.

Dozvoljeno je koristiti mošus u medicinske svrhe.

MRAVI (Neml)

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"...jedan mrav reče: 'O mravi, ulazite u stanove svoje da vas ne izgazi Sulejman i vojske njegove, a da to i ne primjete!"*** (En-Neml:18)

Ako izgnječimo mrave, pa tu 'smjesu' stavimo iznad očiju, ona će ograničiti rast kose.

MRKVA (Džezer)

Topla je i vlažna. Pojačava želju za spolnim odnosom, i povećava broj spermatozoida. Ubrzava mjesečno pranje i mokrenje.

MUHE (Zubab)

Ljekari nisu puno rekli o muhama osim da su veoma korisne ako njima protrljamo mjesto ujeda škorpiona ili ose. Ako su nam slučajno otečeni očni kapci uradit ćemo istu stvar.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ako vam u piće upadne muha, samo je izbacite i nastavite piti, jer zaista pod jednim krilom ona nosi otrov, a pod drugim protutrov." Ovaj hadis prenosi Muslim.

El-Buhari je rekao: "Ako vam muha upadne u čašu, onda stavite poklopac na nju."

Prema hadisu koji prenose Ibn Madže i Ebu Davud, otrov je u prednjim, a protuotrov u zadnjim krilima.

El-Hattabi prenosi da su neki ljudi-neprijateljski raspoloženi prema njemu komentirali ovaj hadis sljedećim riječima: "Kako je moguće da i otrov i protuotrov budu u krilima jedne obične muhe? I kako ti znaš da je otrov u prednjim krilima, a protuotrov u zadnjim?" A on je dogovorio: "Ovo su pitanja koja postavljaju budale, ili oni koji su im veoma blizu, jer uistinu Onaj koji proživljava duše, koje su zajednička osobina svih živih bića, je učinio da one budu između toplog i hladnog i suhog i vlažnog. Ove osobine su različite jedna od druge, pa ako je Allah, dželle šanuhu, mogao stvoriti hiljade kombinacija ovih osobina, onda ne možemo poreći činjenicu da je On učinio da neka stvorenja u sebi nose i otrov i protuotrov. Uzmimo za primjer pčelu. On ju je inspirisao da gradi svoj dom od voska i u njemu pravi med. Sličan ovome je primjer šljuke koju je on nadahnuo da štedi svu svoju energiju do trenutka kada joj bude potrebna. On je taj koji je stvorio muhu i učinio da ima prednja i zadnja krila, a u svemu što je Allah, dželle šanuhu, stvorio je dokaz Njegovog jedinstva.

N

NAR (Rumman)

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"U njima će biti voća i palmi i nara."*** (Er-Rahman: 68)

Slatki nar je topao i vlažan. Pijenje njegovog soka zaustavlja kašalj. Jedenje poslije jela smiruje stomak.

Gorki nar je hladan i suh. Dobar je za žuč. Sirup napravljen od njega i mente zaustavlja povraćanje i jača stomak.

Također postoji i slatko-gorki nar.

Sve vrste nara umanjuju pojačano kucanje srca.

Ebu Nu'ajm prenosi hadis koji je čuo od Enesa da su Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pitali o naru, a on je odgovorio: "Nema nijedne vrste nara a da u njoj nema sjemenka od džennetskog nara." U drugom hadisu stoji: "Nijedan nar ne dozrije a da ne bude zaliven makar jednom kapljom vode iz dženneta."

U sljedećem hadisu stoji: "Svako ko jede nar, njegovo će srce zaista zatreperiti, i šejtan će od njega pobjeći."

Ali, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko god jede nar, u njegovom srcu sija Allahovo svjetlo."

Kad god bi Abbas vidio sjemenku nara pojeo bi je. Ljudi su ga pitali zašto to radi, a on im je odgovorio: "Ja zaista vjerujem da nema nijednog nara, a da u njemu nema sjemenka iz džennetskog nara, pa možda je upravo ovo ta sjemenka."

NARANDŽA (Nerendž)

Miris narandže jača srce i pijenje soka od narandžine kore je korisno u slučaju ujeda škorpiona.

Sok od narandže smiruje zapaljenje stomaka, i uklanja krpelje iz kose.

Ako skuhamo narandžinu koru sa maslinovim uljem, ta smjesa zaustavlja opadanje kose a liječi bolove u nogama.

ORAH (Dževz)

Orah je topao i suh. Prouzrokuje glavobolju. Teško se probavlja i loš je za stomak. Svježi orasi su bolji od suhih. Orasi pomiješani sa medom su dobri protiv bolova u grlu.

Ibn Sina je rekao: "Jedenje oraha, smokvi i rute je lijek za sve bolesti."

Dioskorid je rekao: "Jedite orahe i prije i poslije uzimanja 'otrova'.

Prenosi se da je el-Mehdi rekao: "Ušao sam u kuću el-Mensura, i vidio sam ga kako jede sir i orahe, pa sam ga upitao: 'Što je ovo?' On je odgovorio: 'Moj otac mi je pričao o nekome koje vidio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da jede sir i orahe, pa ga je upitao nešto u vezi s tim, a on je rekao: "Sir je bolest, a orasi su lijek. Ako ih spojite onda imate lijek."'" Ovaj hadis je zabilježen u djelu *El-Vesila*.

OTROVNA JABUKA (Hanzal-Citrullus colocynthis)

Ona je topla i suha, i na trećem je stepenu. Treba izbjegavati sjemenke, a koristiti jezgru izgnječenu sa pistačijem. Samo jedna na grmu je smrtonosan otrov.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Otrovna jabuka odslikava munafika. Nema mirisa, a okus joj je gorak."

OVČIJI REP (Elija)

Ovčiji repovi su topli i vlažni. Štetni su za stomak, ali su dobri za nerve.

Enes je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je preporučivao ovčiji rep protiv išijasa. Uobičavao je rastopiti masnoću sa četiri ovčija repa. Onda bi to podjelio na tri dijela i naredio da se pije tri dana na prazan stomak. Ovaj hadis bilježi Ibn Madže.

Enes: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je preporučio ovaj lijek stotinama ljudi (preko 300), i svi su bili izliječeni."

Autor ove knjige kaže: "Ovaj tretman je ispravan samo onda kada je bol izazvan sušom. U ovom slučaju ovčiji rep nas smiruje, a miris pospješuje varenje."

Pustinjski Arapi su poboljšavali kvalitet svojih stada hraneći ih pelinom, 'artemisiom' i kamilicom. Pelin i artemisia su najbolji lijekovi protiv išijasa.

PAMUK (Kutun)

Pamuk je topal i dobar za zagrijavanje. Odjeća od pamuka je toplija od odjeće napravljene od lana. Vinska smjesa napravljena od pamuka otklana odumrlo tkivo sa rana.

PAPAK (Zilf)

Papak je veoma tvrda kost. Dim od zapaljenog papka je dobar protiv histerije.

PAPIRUS (Berdi)

Papirus je hladan. Zaustavlja jako krvarenje. Ako ga koristimo prilikom ispiranja usta, tada on neutrališe eventualni miris crvenog ili bijelog luka. Kome god teče krv iz nosa trebao bi ušmrknuti papirus da bi krvarenje prestalo.

Ibn Sina je rekao: "Papirus je dobar jer zacijeljuje rane."

El-Buhari prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, slomio zub, pa je njegova kćerka Fatima nabrala nešto rogožine, pa ju je zapalila, a kada se pretvorila u pepeo, stavila ju je na Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, ranu, i krvarenje je prestalo.

El-Buhari je posveti cijelo poglavlje ovoj oblasti i nazvao je: "Liječenje rana pomoću spaljene rogožine."

PATKA (Batt)

Patka je mnogo toplija od pileta.

PATLIDŽAN (Bazindžan)

Crni patlidžan prouzrokuje loše raspoloženje. Patlidžan kojeg pijemo polahko je dobar protiv hemoroida. Možemo ga uravnotežiti sa mesom prženim u masnoći. Bijeli patlidžan uravnotežuje sve vrste hrane.

PERŠIN (Bakdunis)

Peršin je topal i suh. Peršin stimuliše seksualni nagon. Stara poslovica kaže da ko god jede peršin prije spavanja neće imati problema sa zuboboljom, a dah će mu biti prijatan.

PIJESAK (Remel)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ako čovjeka koji boluje od vodene bolesti zakopate u pijesak, njegova bolest će nestati i više se neće pojavljivati."

PILETINA (Dedžadž)

Pileće meso je bolje od mesa bilo koje ptice. Toplo je i vlažno i na prvom je stepenu. Lagano je za stomak, brzo se probavlja. Jača mozak i intelekt onima koji ga redovno jedu, ali prouzrokuje giht. Piletina također jača spermatozoide. Najbolje meso je od kokoši koja nikad nije snijela jaje.

Meso starije kokoši je lijek za koliku i impotenciju. Jednostavno je za probavu, a uz to je veoma hranjivo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Kad god čujete pijetla da kukuriče, veličajte Allaha, jer on je tada upravo vidio meleka."

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uobičavao jesti pileću supu, kao i samo meso.

Ibn el-Bajtar kaže da jedenje piletine umiruje srce, i jača krvotok.

PISKAVICA (KOZJI ROG) (Hilba)

Piskavica je topla i suha. Čaj od piskavice ubrzava mjesečno pranje. Također je korisna kao kolika, a koristi se i kao klistir.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada bi moj ummet znao svu vrijednost piskavice, plaćao bi je zlatom." Autor *El-Vesile* bilježi ovaj hadis.

Piskavica jača srce. Ona također ublažava neugodni miris izmeta ili mokraće.

PISTACIJI (Fustuk – Pistacia vera)

Crvena kožica pistacija zaustavlja povraćanje i dijareju. Kaže se da jedenje pistacija sa žumancetom čini čovjeka vitalnim i jača njegovo srce.

PIVO (Fakka)

Pivo je loše za stomak i nerve. Pivo također prouzrokuje vjetrove.

PLJUVAČKA (Busak)

Kaže se da ako postač pljune na škorpiju, to će je ubiti.

PORILUK (Kurras)

Aku kuhamo meso sa porilukom, ono neće biti žilavo. Jedenje poriluka prouzrokuje noćne more i slabi vid.

Također se tvrdi da jedenje poriluka prije spavanja sprječava hemoroide.

POTOČARKA (Džerdžir)

Vlažna je i topla. Ona pojačava seksualni nagon.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Potočarka je biljka iz Etiopije, i vidio sam je kako raste u džehennemskoj vatri."

PREPELICA (Selva)

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"... i manu i prepelice vam slali..."*** (El-Bekare: 57)

Prepelice doleze iz Kine. One koje prežive su bijele, a one koje ne prežive su zelene. Njihova ljekovita svojstva zavise od vrste drveta na kome su pravile svoja gnijezda. Meso prepelice je dobro protiv kašlja i bolova u prsima. Ono također čisti stomak.

Prepelice su poznate kao 'žrtve gromova', jer ako prepelica čuje grom, vjerovatno će uginuti.

PŠENICA (Hinta)

Pšenica je topla, i negdje između vlažnosti i suše. Jedenje sirove pšenice prouzrokuje vjetrove, a može dovesti i do pojave glista.

Brašno bi se trebalo koristiti istog dana kada je i samljeveno.

PUPAVAC (Hudhud)

Kaže se da ako ovu pticu zavežemo za nekoga ko je zaboravan, on će se sjetiti stvari koje je zaboravio. Ako čovjek nosi ovu pticu sa sobom, sigurno će poraziti svoje neprijatelje. Ako neko ko je općinjen ili začaran pomiriše ovu pticu, to će ga osloboditi čarolije.

Kuhano meso pupavca je korisno, ali je smatram da mnoge stvari koje se pripisuju ovoj ptici nisu istinite.

Allah, dželle šanuhu, također govori o ovoj ptici: ***"I on izvrši smotru ptica, pa reče: 'Zašto ne vidim pupavca, da nije odsutan?"***
(En Neml:20)

PUTER (Zubd)

Puter je topao i vlažan, i na prvom je stepenu. Dobar je za probavu, a posjeduje i osobine laksativa. Najbolji je svjež puter. Dobar je protiv 'suhog' kašlja, ali slabi apetit. Kada ga pomiješamo sa medom i hurmama, pomaže trudnicama da smanje prekomjerni apetit.

Ebu Davud prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio jesti puter i hurme. A Ebu Nu'ajm prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aiši: "Volim te više od putera i meda."

R

RABARBARA (Revend-Rheum)

Rabarbara je topla i suha, iako neko kažu da je hladna. Najbolje je svježa bez korijena. Pomaže uklanjanju blokada u jetri, hronične groznice, a pomaže onima koji su zaraženi edemom (vodenom bolesti).

REPICA (Šeldžem – Brassica napus var. oleracea)

Redovno jedenje repice jača vid. Otopina od repice je dobra za tretman promrzlih ruku i nogu. Jedenje repe povećava broj spermatozoida.

REZANCI (Atrijja)

Oni su topli i veoma vlažni. Pomažu kod enterokolitisa, kao i kod natečenog grkljana. Da bi se probavili potrebno je dosta vremena, ali kad se to dogodi, onda opskrbljuju tijelo kvalitetnim sastojcima.

RIBA (Semek)

Najbolja je riječna riba srednje veličine. Svježa riba se teško probavlja. Slana riba prouzrokuje svrab i hemoroide.

Jevreji ne jedu ribu.

RIŽA (Urz)

Poslije pšenice, riža je najhranjivija od svih žitarica. Neki kažu da je topla i suha, a drugi da je hladna i suha. Lijepi se za utrobu, ali ako se skuha sa mlijekom, onda je manje konstipativna. Ako je uzmemo sa šećerom, ublažit će nam otekline. Riža čini tijelo plodnijim tako što proizvodi više spermatozoida. Jedenje riže nam donosi slatke snove. Dobra riže sa masnoćom od ovčijih bubrega je bolja od velikog čišćenja. Ovo je medicinska tajna.

Postoji hadis u kome se kaže: "Najbolja vaša hrana je meso, a odmah zatim je riža."

U drugom hadisu koji prenosi Aiša, radijallahu anha, se kaže: "Riža ima moć liječenja, a ne sadrži u sebi uzročnike bolesti."

ROGAČ (Harnub)

Rogač je hladan i ima osobine astringenta. Dobar je za crijeva, a loš za stomak

ROGAČ STABLO (Džered)

Rogač je topao i suh, a njegove hranjive vrijednosti su oskudne.

Ibn Ebi Avfi je rekao: "Išli smo u sedam bitaka sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i usput smo jeli rogač." Ovaj hadis bilježe el-Buhari i Muslim.

Omer, radijallahu anhu, je rakao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je jednom izrazio želju da jede pečeni rogač."

Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, žene su uobičavale jedna drugoj poklanjati rogač.

ROGOZ (Izhir)

Rogoz je topao i suh. Diuretičan (svojstvo onih sredstava koje tjeraju na mokrenje) je i stimuliše oticanje krvi tokom mjesečnog pranja. Također otklanja otekline ako ga koristimo kao kremu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je također koristio.

ROTKVA (Fudžl – *Raphanus sativus*)

Hranjiva vrijednost rotkve je minorna. Rotkva otklanja eventualne blokade u jetri, a pomaže probavljanje ostale hrane, ali se ona sama veoma teško probavlja.

RUBIN (Jakut)

Rubini jačaju srce i ispunjavaju ga veseljem. Također se koriste kao protuotrov. Držanje rubina u ustima sprječava žeđ.

Vatra im ne smeta, i veoma se teško lome.

Allah, dželle šanuhu, u Kur'anu kaže: ***"...biće kao rubin i biser..."*** (Er Rahman: 58)

RUJ (Summak – *Rhus cariaria*)

Ruj prlja stomak. Posjeduje osobine astringenta, ali stimuliše apetit.

RUŽE (Verd)

Ruže su hladne i suhe. Topli sirup od ruže jača stomak i pomaže probavu. Bilo kakav da je temperament čovjeka, ruže će ga učiniti toplim. Čak i samo mirisanje ruže će nas natjerati na kihanje. Kaže se da ko god ima problema sa ovom vrstom kihanja pati od alergije.

Od crvenih ruža se pravi sirup koji ima osobine astringenta. Od bijelih ruža se pravi jednostavan sirup koji je na granici između astringenta i lentitiva.

Krema od maslinovog ulja i ruža jača organe, dok krema od sezamovog ulja i ruža ublažava bolove.

RUŽINA VODA (Maul verd)

Ružina voda liječi glavobolju i jako lupanje srca. Ako slučajno poškropimo kosu ružinom vodom, prije ćemo osijediti.

S

SALATA (Hass- Lactuca sativa)

Kupus je hladan i vlažan, i hranjiviji je od svog ostalog povrća. Pomaže onima koji pate od delirium tremensa, ali uništava spermatozoide i smanjuje seksualni nagon. Pretjerano jedenje kupusa slabi vid.

SANDALOVINA (Sandel)

Sandalovina je dobra za očne kapke, a mirisanje sandalovine, sirćeta i ružine vode liječi glavobolju. Piće od sandalovine jača jetru i gasi žeđ. Koristi se u gorkim infuzijama. Najbolja sandalovina je iz Indonezije.

SENA (Hijar šenber – Cassia fistula)

Ispiranje grla sa njenim mlijekom je dobro protiv zapaljenja grla. Ona također olakšava probavu, a koristi se i u raznim klistirima, kremama, i sirupima.

SIR (Džubn)

Svjež sir je hladan i vlažan, dok je suhi sir topao i suh. Sir je prilično dobro hrana. Od svježeg sira se brzo deblja, dok veoma slan sir pomaže da izgubite suvišne kilograme, iako pojačava želju za seksom. Umm Salama prenosi da je jedanput ponudila Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nešto pečenog sira i on ga je pojeo, a zatim je otišao klanjati, a nije uzimao abdest. Et-Tirmizi također prenosi ovaj hadis u svom *Eš-Šema'ilu*. Ovaj hadis također prenosi El-Mugira. Pečeni sir je dobar za crijeva, protiv čireva i ublažava enterokolitis.

SIRĆE (Hall)

Sirće ima i hladne i tople elemente, ali hladniji ipak preovladavaju. Korisno je u slučajevima zapaljenja stomaka, herpesa, opekotina, vrbanca i svih vrsta ogrebotina ili rana. Kada ga pomiješamo sa kremom od ruže, dobro je protiv glavobolje. Ispiranje usta sirćetom otklanja zubobolju. Može prouzrokovati bolnu stolicu, ali je dobro za probavu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Sirće je okrepa za ljude". Ovaj hadis prenosi Muslim.

U drugom hadisu se kaže: "Allah je blagoslovio sirće, jer su ga koristili i poslanici prije mene."

Bejheki prenosi ovaj hadis: "Kuća u kojoj ima sirćeta nikada neće osjetiti neimaštinu."

Sirup pod imenom 'oksimel' se pravi od sirćeta, i dobar je za one koji imaju problema sa groznicom i povećanom tjelesnom temperaturom. Sirće uništava spermatozoide, a ako ga uzimamo ujutro, onda slabi potenciju.

SIRUP OD GROŽĐA (Dibis)

Ovaj sirup je topao i vlažan. Stvara žitku krv, ali ovo se može liječiti uzimanjem badema, maka ili sezamovog ulja.

Kada je Omer, radijallahu anhu, išao u Siriju, tamo je vidio neke ljude kako prave sirup od grožđa, te ih je upitao za način pravljenja tog sirupa. Oni su mu odgovorili da su ga kuhali sve dok jedna trećina ne bi isparila, a on je rekao: "Sve što nije valjalo u tom napitku je isparilo, a sve što je korisno i halal ostalo je u njemu. Pa recite muslimanskim vojnicima da piju ovaj sirup kako bi povratili izgubljenu snagu." Ibn Halil prenosi ovu anegdotu u djelu 'Historija osvajanja Sirije'.

SJEMENKE (Habbat)

Sjemenke jasena (Lisanul 'usfur)

Sjemenke jasena jačaju srce, i smanjuju bolove u glavnim organima.

Sjemenke korijandera (Habba sevda)

El-Buhari kaže da su sjemenke korijandera tople i suhe i da su na trećem stepenu. Ebu Hurejre prenosi dobro poznati hadis u kome se kaže: "Sjemenke korijandera su za vas, zato što su lijek za sve bolesti osim raka – a to je smrtonosna bolest." Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim

Ono što Arapi zovu 'habba sevda', Perzijanci zovu 'šuniz'. Prema hadisu koji prenosi El-Hasan, ova riječ znači 'gorušica'. Ali, El-Herevi kaže da ova riječ znači 'voćka terepintovog stabla' i ništa više. Abdul Latif kaže da riječ znači 'crni kumin', koji je također poznat kao 'indijski kumin', a njegovo korištenje je mnogostrano, a univerzalno je prihvaćen kao panaceja (lijek protiv svih bolesti). Riječ 'univerzalno' bi trebala značiti 'svugdje', ali ovdje se to odnosi na 'većinu bolesti', a čak i ova riječ je pretjerivanje.

Allah, dželle šanuhu, kaže: *"... i svačega joj je dato..."* **(Neml: 23)**

Možda se ove riječi odnose i na medicinu, ali to samo Allah, dželle šanuhu, i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, znaju. Uzvišeni Allah nam je uskratio ovo znanje, ali nas je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio da ono postoji.

Sličan ovome je i primjer hadisa u kome se kaže: "Ko god pojede sedam adžvat hurmi za doručak, neće ga zadestiti nikakva nesreća i biće siguran od sihra cijeli dan." Na drugom mjestu stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da pod jednim krilom muha nosi otrov, a u drugom protutrov. Ove objave su mu'džize Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,

Sjemenke korijandera su veoma dobre za suprotstavljanje svim bolestima koja u svojoj biti sadrže hladnoću i vlažnost. Koriste se također i za bolesti povezane sa toplotom ali pomiješane sa drugim lijekovima kako bi olakšali njihovo djelovanje. Sličan ovome je primjer kada ljekar pomiješa šafran i kamfor u jednu pilulu.

Sjemenke korijandera zaustavljaju vjetrove, uklanjaju bilo kakve blokade, suše 'previše vlažan' stomak, i pojačavaju odliv urina, mjesečno pranje, kao i dotok mlijeka kod trudnica. Ako ih izmrvimo i pomiješamo sa sirćetom, pa onda namažemo na abdomen, crijevne gliste će zasigurno nestati. Zbog ovog svojstva, ove sjemenke su još poznate kao 'sjemenke gliste'. One također liječe prehlade. Ako ih prokuhamo u masnoći, tada su korisne za borbu protiv ćelavosti, i halucinacija. Krema napravljena od ovih sjemenki stimuliše rast brade, a zaustavlja sijeđenje kose.

Samo jedan miskal napitka od ovih sjemenki biće dovoljan da se povrati dah, a također je pogodan za liječenje ujeda tarantule pod uslovom da je samljeven i da ga uzimamo svaki dan, kao i protiv ujeda psa kada nas može spasiti smrti.

Dim od zapaljenih sjemenki rastjeruje insekte. Kada ih jedemo sa hljebom, onda otklanjaju glavobolju i zaustavljaju vjetrove.

Krema ili pašteta napravljena od ovih sjemenki je odlična protiv ukočenosti, migrene, apopleksije ili kapi (naprasan prekid rada nekog važnog organa - pluća, srca ili mozga - redovno praćen onesvješćenjem), letargije i vrtoglavice.

Dakle, koristi korijandera su nebrojene. Ko god želi znati sve mora istražiti desetine djela koja o njima govore i koja ih opisuju. Ovo što je ovdje spomenuto je samo sažetak. A ako su ljekari bili svjesni svih koristi korijandera, možemo biti sigurni da ih je znao i naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Sjemenke potočarke (Habbetur Rešad - Hurf)

Ove sjemenke su tople i suhe. One su lijek za otežano mokrenje prouzrokovano prehladom. One također povećavaju broj spermatozoida. Dim od zapaljenih sjemenki rastjeruje insekte, zaustavlja vjetrove i koliku. Sličan efekat imaju i sjemenke gorušice.

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Koja su dva osnovna lijeka? To su alojino drvo i sjemenke gorušice."

Ebu Ubejda je rekao: "'Hurf' znači 'nezrelo grožđe'". Ono je hladno i suho, i uništava žuč. Infuzija koju od njega pravimo zaustavlja dijareju i povraćanje, i stimuliše seksualni nagon. Infuzija napravljena od nezrelog grožđa i mente se koristi protiv mučnine.

SLANUTAK (SLANI GRAH) (Hammas)

Slanutak je topao i vlažan. Mnogo su bolji efekti tamnog od crvenog slanutka, dok je crveni bolji od svijetlog.

Slanutak pospješuje vjetrove. On također jača želju za seksom kao i broj spermatozoida, a kod trudnica povećava količinu miljeka. On uljepšava naš izgled kao što kvasac uljepšava tijesto.

Neki ljekari su rekli: "Postoje tri stvari koje su potrebne za uspješan spolni snošaj, i sve tri se mogu naći u slanutku.

SLEZENA (Tihal)

Slezena je jako loše meso.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Postoje dvije vrste krvi koje su nam halal, ona iz jetre i iz slezene; a postoje i dvije vrste strvine koje su također halal, ribe i skakavci.

Slezena smanjuje apetit, i seksualni nagon. Ako je jedemo sa celerom, njeni negativni efekti će nestati. Ako je jedemo prije uzimanja lijekova, tada neutrališe čulo okusa.

SLJEZ (Hubbazza)

Sljez je hladan i vlažan. Opušta tijelo, a dobar je protiv kašlja ili drugih bolova u grlu. Njegove sjemenke se koriste u klistirima.

SLJEZ BIJELI (Hatmi)

Bijeli sljez je umjereno topao. Napitak od korijena bijelog sljeza pomaže u slučajevima bolnog mokrenja ili problema sa crijevima. Sjemenke se koriste u klistirima.

SMOKVA (Tin)

Najbolja je bijela smokva, zrela i oguljena. Svježe smokve su bolje od suhih. Smokva u sebi sadrži toplotu i veoma je hranjiva.

Ona brzo prolazi kroz crijeva. Koristi se kao laksativ, diuretik, a dobro gasi žeđ. Smokve liječe hronične probleme sa kašljem.

Jedenje smokava na prazan stomak je veoma djelotvorno za otvaranje probavnog trakta, posebno kada ih jedemo sa lješnjacima i bademima.

Ebu Derda prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ako ćete reći za neko voće da dolazi iz dženneta, onda to recite za smokvu, jer ona je uistinu džennetsko voće." Smokva nema košpicu, i zato je jedite, jer ona liječi giht (kostobolja) i hemoroide.

Neki ljekari su mišljenja da jedenje hurmi na duže vrijeme šteti organizmu.

Divlja smokva šteti stomaku, a njena hranjiva vrijednost je zanemariva.

SMOLA OD TRIŠLJE (Mestika – *Pistacia lentiscus*)

Smola je topla i suha. Jača stomak i stimuliše seksualni nagon. Ako se žvaće prije uzimanja lijekova zaustavlja povraćanje. Ako se pomješa sa ružinim uljem, ublažava bolove u stomaku.

SNIJEG (Seldž)

Snijeg je jako loš za stomak i džigericu, a posebno šteti ljudima slabe tjelesne građe. Jedenje snijega čini nas žednim jer snijeg absorbuje tjelesnu toplotu.

SO (Milh)

Čista so je topla i suha, i na trećem je stepenu. Umjereno korištenje soli uljepšava kožu. So može prouzrokovati povraćanje, ali sigurno stimuliše apetit. Pretjerano korištenje soli izaziva svrab.

Ibn Madže prenosi sljedeći hadis: "Gospodar vaše hrane je so."

Ibn Mes'ud prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednaput klanjao, pa kada je bio na sedždi, ujeo ga je škorpion.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Neka je Allahovo prokletstvo na škorpiona, koji nema poštovanja ni prema kome, pa ni prema poslanicima." Poslije je na ranu stavio vodu i so, i potopio mjesto ujeda u slanu vodu. Onda je učio sure Ihlas, Felek i Nas sve dok nije spao otok. Ovaj hadis bilježi Ibn Ebi Šejbe.

Ibn Sina je rekao: "Zaista se so mora pomiješati sa lanenim sjemenom kako bi se dobio lijek protiv ujeda škorpiona. Ova smjesa izvlači otrov vani i onda ga razgrađuje i uništava.

Ebu Hurejre prenosi sljedeći hadis: "Ako bilo ko od vas u akšam kaže: 'Utječem se Allahu od prokletog šejtana', neće ga zadesiti nikakvo zlo. So čuva svježinu mesa i štiti ga od neugodnog mirisa. So također čisti hranu kao što čisti zlato i srebro. Sljedeći hadis prenosi Omer, radijallahu anhu, u kome se kaže: "Allah, dželle šanuhu, je spustio četiri blagodati na zemlju: željezo, vatru, vodu i so."

SRČIKA STABLA PALME (Džummar)

Bijela je, hladna i vlažna. Dobra je protiv enteroklitisa jer joj treba dosta vremena da bi bila prerađena.

Prema Ibn Omeru, jedanput su je dali Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a on je rekao: "Od svih stabala, samo je jedno blagoslovljeno isto kao što su blagoslovljeni istinski vjernici." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je govorio o stablu palme. Ovaj hadis nam dolazi od El-Buharije i Muslima.

SREBRO (Fidda)

Jedenje srebra jača srce. Korištenje posuđa napravljenog od srebra ja haram. Srebro je dobro protiv palpitacije.

SUNOVRAT (Nerdžis – *Narcissus poeticus*)

Sunovrat je topal i suh. Mirisanje sunovrata uklanja blokade u mozgu, i pomaže u slučaju epilepsije. Korijen sunovrata prouzrokuje povraćanje. U jednom hadisu se kaže: "Uzimajte lukovice sunovrata, jer uzroci ludila, lepre i 'vitiliga' se nalaze u srcu, i ništa ih ne može uništiti osim ove lukovice." Ovo je slab hadis.

SVILA (Harir)

Svila je topla i suha. Najbolja je sirova svila. Klasifikovana je kao stimulator. Nošenje svile zaustavlja svrab. Ibn Sina tvrdi suprotno.

El-Buhari i Muslim prenose hadis u u kome stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dopustio Ibn Avfu i Zubejru nošenje svile, zato što su imali problema sa svrabom. Kada su mu se požalili dok su bili na vojnom pohodu, on im je dozvolio da nose svilene košulje, jer one jačaju srce, iako je muškarcima zabranjeno da ih nose.

Ovo nam je hadiski dokaz da je dozvoljeno liječiti čovjeka stvarima koje su u normalnim sitaucijama haram.

Od Ebu Musa'a nam dolazi poznati hadis da je Allah, dželle šanuhu, dozvolio ženama da nose zlato i svilu, dok je to muškarcima zabranio. Ovo je sahih hadis.

Ebu Derda prenosi hadis u kome se kaže da ja Allah, dželle šanuhu, stvorio sve bolesti i lijekove za te bolesti, pa bi se ljudi trebali koristiti tim lijekovima, a ne koristiti haram stvari kao lijekove. Ebu Davud također prenosi ovaj hadis.

Poslanikove riječi "koristite medicinu" su obavezujuće za nas.

Što god je zabranjeno nazivamo haramom, a svakome ko tvrdi da su Poslanikove riječi u gore spomenutom slučaju nošenje svile učinile halalom, odgovaramo da je njegovim riječima predhodila zabrana.

Sličan primjer su Allahove riječi: ***"...a kada obrede hadždža obavite, onda loviti možete..."*** (El-Maida: 2)

U drugom ajetu se kaže: ***"O vjernici, kada se u petak na molitvu pozovete, kupoprodaju ostavite i pođite da molitvu obavite; to vam je bolje, neka znate. A kada se molitva obavi, onda se po zemlji raziđite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite."*** (El-Džumu'a: 9,10)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, se sigurno koristio medicinom, a Ebu Hurejre prenosi sljedeći hadis: "Ko god se liječi halal lijekovima, bit će izliječen, a ko god se liječi haram lijekovima, Allah ga zasigurno neće izliječiti."

Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, su upitali o vinu, a on im je odgovorio: "Vino nije lijek." Ovaj hadis prenose Et-Tirmizi i Ebu Davud.

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da koristimo kao lijekove one stvari prema kojima osjećamo bilo kakvu odvratnost. El-Veki' kaže da se to odnosi na vračanje. Ali Bejheki bilježi da je Ibn Arebi rekao da riječ 'osjećati odvratnost' u arapskom jeziku znači sve što mrzimo – te kada je riječ o govoru, ona znači 'uvreda', o vjeri 'hereza', o hrani 'haram', a o piću 'sve što je štetno'.

Osman ibn Abdurrahman kaže da je neki ljekar htio iskoristiti žabu kako bi načinio neki lijek, pa ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukorio i zabranio mu da je ubije. Hadis bilježe Ebu Davud i En-Nesai.

Tarik ibn Suvejd kaže: "Rekao sam Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da smo uzgajali grožđe, pa ga kiselili i poslije pili to piće, a on nam je rekao da to više ne radimo. Poslije sam otišao do njega i rekao mu da ja sa tim pićem liječim bolesne, a on je odgovorio: 'Uistinu to ne liječi već izaziva bolest.'" Ovaj hadis bilježe Muslim, Ebu Davud i et-Tirmizi i smatra se pouzdanim hadisom.

El-Hatabi je rekao: "Opisano je kao nešto što izaziva bolest, jer pijenje 'soka od grožđa' nakon što fermentira je haram."

I zaista istina je da nema nikakve koristi od pijenja vina. Kada je Tarik ibn Suvejd pitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o vinu, on je već znao da je ono haram, ali je htio saznati da li ono slučajno posjeduje neka ljekovita svojstva. U svakom slučaju, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je odbacio takvu mogućnost. A Allah najbolje zna.

Ponekad nam se čini da vino posjeduje neka ljekovita svojstva, ali Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je na to gledao iz ugla budućeg, a ne ovog svijeta, i nije o njemu razmišljao kao o nečemu što je prirodno ili ne, već o nečemu što je halal ili haram.

Također se spominje da je Allah, dželle šanuhu, oduzeo vinu sva ljekovita svojstva onda kada ga je učinio haramom.

Svakako primjetite da riječi 'hamr' i 'hamrah' znače 'vino' – i prema analogiji sve što nas opija je zabranjeno, a pojavljuju se i muškom i ženskom rodu kao i riječi 'tamr' i 'tamrah' koje znače 'hurma'.

Konačno, nošenje svile je dobro za liječenje melanholije.

ŠAFRAN (Za'feran)

Šafran je topao i suh. Jača srce i dušu, ali pospješuje vjetrove.

Ibn Omer prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio nošene odjeće obojene šafranom tokom mjeseca muharrema. Ovaj hadis bilježi el-Buhari. Razlog ove zabrane je to što šafran ječa seksualni nagon, a zabranjeno je spolno općiti u muharremu.

ŠAFRAN INDIJSKI (Vers)

Indijski šafran je topao i suh i na drugom je stepenu. Ako se koristi kao mast, dobar je za liječenje svraba i fisure (pucanje kože). Ako se koristi kao piće, dobar je za liječenje lepre. Također se koristi za farbanje kabanica i ogrtača, i jača spolni odnos.

Et-Tirmizi prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio pseudo šafran i maslinovo ulje kao lijek za pleuritis.

El-Buhari prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio nošenje ogrtača obojenim šafranom za vrijeme mjeseca ramazana, jer šafran stimuliše seksualni nagon, a on je zabranjen za vrijeme hadža.

ŠEĆER (Sukker)

Šećer odmara stomak. Smeđi šećer je bolji pomaže djelovanje drugih lijekova.

Šećerna trska izaziva svrab.

ŠLJIVE (Berkuk)

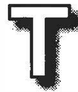
Dejstvo šljive je slično dejstvu breskve o kojoj će biti govora kasnije.

ŠPAROGA (Esberdžus)

Šparoga je topla i vlažna i otklanja blokade u bubrezima, pomaže kod bolova u leđima, povećava broj spermatozoida, i čini trudnoću jednostavnijom. Kaže se da ako pas jede hranu u kojoj ima šparoga, to će ga ubiti.

ŠPINAT (Isfanah)

Špinat je vlažan i hladan, i djeluje uznemiravajuće na grkljan i prsa, iako je dobar za čišćenje utrobe.

TAMARINDA (Temr Hind)

Tamarinda je topla i suha i na drugom je stepenu. Ona uzrokuje protok žučne kiseline, zaustavlja povraćanje, dok šteti prsima. Također se koristi u infuzijama, otopinama i sirupu od meda i octa. Od tamarinda se pravi i sirup koji otklanja žeđ.

TAMARISK (Esel)

Tamarisk je veliko drvo, i njegovi listovi su slični listu smokve. Njegove sjemenke su slične sjemnkama biljke el-'azeba. Osobine tamariska su sliče osobinama šišarke. Suh je i hladan, i na trećem je stupnju. Pomaže kod bolova u stomaku i zaustavlja krvarenje.

Spominje se i u Kur'anu: ***"...i zamijenili njihove vrtove drugim vrtovima sa plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim."*** (Sebe:16)

TAMJAN (Liban)

Tamjan liječi bolove u stomaku. Kada se koristi kao kolirijum poboljšava vid. Ako se koristi sa majčinom dušicom liječi zamuckivanje. Dim tamjana je koristan u slučaju epidemije jer njegov miris jača imuni sistem. Ako se koristi sa sirupom od ruža, koristan je za sve infekcije mokraćnih kanala.

Enes prenosi sljedeći hadis: "Ispunite vaše domove mirisom tamjana i majčine dušice."

Ali, radijallahu anhu, prenosi da se neki čovjek žalio kako je zaboravan, pa mu je preporučeno da koristi tamjan jer on liječi amneziju i jača srce.

Ibn Abbas je rekao da ako pomiješamo šećer i tamjan, pa to pojedemo na gladan stomak, nećemo imati problema sa mokrenjem i amnezijom.

Ebu Nu'ajm prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Dajte vašim trudnicama tamjan, jer će rođeno muško dijete sigurno biti jako i zdravog srca, a ako bude žensko, sigurno će biti zgodna sa širokim bedrima."

TIKVA (Kar')

Allah, dželle šanuhu, spominje tikvu kada govori o Junusu, sallallahu alejhi ve sellem: ***"I učinismo da iznad njega izraste vriježa jedne tikve." (Es-Safat:146).*** Tikva pomaže protiv kašlja i groznice.

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mnogo volio suhu tikvu, te je rekao: "Jedite tikvu, jer ona uistinu jača intelekt."

TRNJE (Dari')

Ovo je gorka i smrdljiva biljka.

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"Kada drugog jela osim trnja neće imati, koje neće ni ugojiti ni glad utoliti. "*** (El-Gašija: 6-7)

TRPUTAC (Lisan hamed)

Trputac je hladan i suh. Trputac zaustavlja krvarenje.

TRSKA (Kasab)

Najbolje je šećerna trska koja liječi kašalj.

Eš-Šafi je rekao: "Postoje tri stvari koje su lijekovi lijekova: grožđe, šećerna trska i mlijeko kamile tri mjeseca poslije poroda. Ako šećerna trska ne raste u vašoj zemlji, ja u njoj neću odsjesti." Kaže se da će osoba koja uzme malo šećera poslije jela biti sretna cijeli dan.

TURPET (Turbud - Operkulina Turphetum)

Suh je i topao. Poboljšava protok rijetke sluzi, a i guste ako mu dodamo đumbir. Koristi se u otopinama, klistirima i pilulama.

TUŠANJ (Bakletul hamka)

Ova biljka je također poznata kao rajlat, farfah ili farfahin.

Hladna je i vlažna. Dobra je kad imamo problema sa žuči, posebno ako je pomiješamo sa sirćetom. Također je dobar za zube. Smanjuje seksualni naboj, kao apetit. Ko god raširi tušanj po svom krevetu, nikada se neće umokriti u snu, niti će ružno sanjati ili imati vlažne snove.

Prenosi se sa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao žulj na nozi, pa je slučajno naišao pokraj mjesta gdje je rastao tušanj, i pa ga je ubrao i gnječio dok se nije pojavio sok koji je stavio na nogu, i tako zaliječio ranu, pa je kasnije uzviknuo: "Neka je hvala Uzvišenom Allahu za tebe, o tušnju, gdje god da si."

VATRA (Nar)

Allah, dželle šanuhu, opisuje vatru sljedećim riječima: ***"...i jedni drugima su govorili: 'Ne krećite u boj po vrućini!' Recite: 'Džehennemska vatra je još vruća!'-kad bi oni samo znali."*** (Et-Tevba:81)

VINO (Hamr)

Vino se pravi od posebnih vrsta grožđa. Stav većine uleme je da sve što opija je haram i ne smije se koristiti kao lijek. O ovome je već bilo govora ranije kada je obrađeno pitanje pijenja vina.

VIME (Dar')

Jedenje životinjskog vimena povećava dotok mlijeka kod žena.

VODA (Ma')

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Najbolje piće na ovom i budućem svijetu je voda."

Najbolja voda je ona koja teče prema istoku, pa onda ona koja teče prema zapadu. Voda koje teče preko zemlje je bolja od one koja teče preko kamenja.

Kvalitet vode ćemo prepoznati po njenoj čistoći, bistrini, odsustvu mirisa i okusa, udaljenosti od izvora i dubini. Voda rijeke Nil posjeduje

većinu ovih kvaliteta. Hipokrat je rekao: "Izbjegavajte pijenje vode na pun ili potpuno prazan stomak, osim u nuždi."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je uobičavao piti vodu koja je odstajala neko vrijeme.

Džabir prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio žedan, pa je rekao: "Ako imate vode koja je odstajala neko vrijeme dajte mi nju, a ako nemate, onda ću se napiti svježe vode." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Hladnu vodu treba izbjegavati jer ona izaziva kašalj i promuklost. Konstantno pijenje veoma hladne vode dovodi do osipa, upale sluzne opne i bolova u grudima. Međutim, hladna voda je dobra u slučaju groznice.

Veoma topla voda umiruje seksualni nagon, odmara stomak i usporava i prekida probavu, ali dobra je za starije osobe, kao i one koje pate od epilepsije i glavobolje.

Kišnica je najbolja voda i koristi se protiv mnogih bolesti, zato što je 'lahka', a uz to posjeduje i Allahov, dželle šanuhu, blagoslov.

"Mi s neba spuštamo vodu kao blagoslov..." (Kaf:50)

Voda koja teče ispod površine zemlje i ona koja teče kroz travu je loša za vas. Stajaća voda je veoma loša.

Najbolje voda je Zemzem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao da je Zemzem voda za piće jer posjeduje najbolji okus i liječi mnoge bolesti. Ovaj hadis prenose El-Buhari i Muslim.

Konačno, voda sa vrela ili česme je 'teška' zbog toga što nije izložena suncu i vazduhu.

U svakom slučaju, najlošija voda je ona koja teče kroz olovo ili led.

VRABAC ('Usfur)

Meso vrapca povećava broj spermatozida i stimuliše njihovo kretanje tokom spolnog odnosa.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio ubijanje vrabaca bez valjanog razloga.

VRANA (Gurab)

Haram je jesti meso vrane.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Postoji pet stvorenja koja možete ubiti bez obzira da li ste u Mesdžidul haramu ili izvan njega" Jedno od njih je i vrana.

Svi ljekari također su zabranili jedenje vraninog mesa, jer je lošeg kvaliteta, teško se vari a izaziva lepru.

VUČJI BOB (Turmus)

Suh je i topao. Kada se jede sa medom uništava gliste. Krema i puder koji se od njega prave uklanjaju ožiljke sa tijela, a infuzija uništava stjenice.

Z

ZEC (Erneb)

Zečetina stvara melanholiju. Najbolje meso je sa leđa i zadnjih nogu. Poslije lažne tvrdnje da ženka zeca ima mjesečno pranje, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je prestao jesti meso ženke zeca. U svakom slučaju, Enes je rekao: "Skuhali smo zeca, i Ebu Talhu poslali da odnese zadnje noge Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i on ih je primio sa zahvalnošću."

ZEMLJA (Turab)

Allah, dželle šanuhu, govori o zemlji u sljedećem ajetu:

"Isaov slučaj je u Allaha isti kao i slučaj Ademov: od zemlje ga je stvorio, a zatim rekao: 'Budi!' – i on bi." (Alu Imran 59)

Zemlja je hladna i suha, onda kada ispari njena vlaga.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ništa neće napuniti oči sinova Ademovih osim zemlje." Hadis aludira na vječito čovjekovo nezadovoljstvo u životu.

ZLATO (Zeheb)

Zlato je jednako izbalansirano. Ono posjeduje nježnu toplotu. Koristi se u lijekovima koji ublažavaju nadutost. Zlato također jača srce. Kada se koristi u sredstvima za spaljivanje rana, ne izaziva plikove i zarastanje je brzo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio korištenje zlatnih i srebrenih posuda, ali njihovo korištenje u medicinske svrhe je dozvoljeno.

ŽABE (Difdi')

Ibn Sina je rekao: "Jedenje žabljeg mesa zauvijek uništava spermatozoide, mijenja boju tijela po kome se pojavljuju i otekline."

Jedanput je neki ljekar predložio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da iskoriste žabu kao neki lijek, ali je on to odbio. Ovaj hadis bilježe Ebu Davud i en-Nesai.

Ebu Hurejre nam prenosi hadis da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio korištenje svih nečistih stvari u medicinske svrhe, kao što su gušteri ili sve što na njih podsjeća. Ovaj hadis također bilježi Ebu Davud.

ŽIR (Bellut)

Žir je hladan i suh. Zaustavlja mokrenje u snu.

Dakle, ljudski rode, zapamti, razmisli, shvati i okoristi se Allahovim riječima:

"Zar oni ne vide kako činimo da iz zemlje niče svakovrsno bilje plemenito? To je, doista, dokaz, ali većina njih ne vjeruje."
(Eš Šu'ara:7-8)

Pa recite, 'neka je slavljen Allah, Gospodar i Istina jedina,' koji je stvorio stvari koje su korisne i stvari koje su štetne, i koje je podučio sve one koji ga obožavaju onome što On želi, i što su dobre a što loše stvari, i kakav je temperament svake stvari, topao ili hladan, suh ili vlažan.

Ono što sam ja spomenuo je samo kap u okeanu, mrvica svega.

A shvatit će samo oni kojima je Allah, dželle šanuhu, dao tu sposobnost.

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"U tome je, zaista, pouka za onoga ko razuma ima ili ko sluša, a priseban je."*** (Kaf: 37)

Složeni lijekovi

Ljekari tvrde da radije koriste jednostavne nego složene ili pomiješane lijekove u slučajevima kada su jednostavni lijekovi dovoljni. Složene lijekove koriste kako bi uticali na svojstva jednostavnih lijekova, ili kako bi odagnali njihov neprijatni okus, ili kako bi ih ojačali. Naprimjer, oni miješaju đumbir sa *Operkulina Turphetum* kako bi poboljšalo njen okus, ili miješaju vosak sa uljem biljke *Sabina cacumina* kako bi mu povećali djelotvornost, ili miješaju gumu *Astragalus gummifera* sa divlji ladolezom kako bi otklonili njegove štetne posljedice. Ljekari također miješaju opijum sa elektruarijem kako bi poboljšali dugotrajnost lijeka. Ako lijek djeluje prebrzo, onda mu se nešto pridoda kako bi rekacija bila sporija, a ako je prespor dodaje se nešto što će ubrzati rekaciju. Ako je bolest komplikovana, lijek za nju mora također biti složen i komplikovan.

Ako se intenzitet i koncentracija bolesti ne mijenja, ili ako priroda tjelesnih sokova pacijenta jednostavno ne dozvoljava samo jednom lijeku da izliječi pacijenta, onda je neophodno potražiti neki složeniji lijek. Ako je oboljeli organ udaljen od stomaka, pa postoji opasnost da lijek neće do njega doći, ili će se izgubiti prvobitna jačina lijeka, neophodno je upotrijebiti složeniji lijek koji će brže djelovati, na primjer šafran se može pomiješati sa kamforom ili cimet sa hametitom.

Ponekad je priroda oboljelog organa takva da se mora pomiješati razređivač sa lijekom kako bi se sačuvala njegova jačina, na primjer astringent ili miris.

Konačno, ako u samom lijeku postoji nešto što bi moglo štetiti nekom organu, onda ga moramo pomiješati sa nečim što će neutralizirati štetne efekte.

Sada, ako ste shvatili ono što sam do sada napisao, onda znajte da u svakoj stvari ima nešto dobro i nešto loše. Ako dobro preovladava, onda je ta stvar vrijedna poštovanja i korisna je. Ako preovladavaju loše stvari onda je situacija obrnuta. U svemu ovome je mudrost koja nam samo potvrđuje veličinu i snagu Allaha, dželle šanuhu, i Njegovo apsolutno savršenstvo sa kojim se ništa ne može porediti. I kada je Njegova mudrost naložila da se jednostavni lijekovi još više razblaže jedan drugim, onda bi On slao svoje poslanike, koji su upućivali ljude, a bili su i nosioci radosnih vijesti, kako bi neutralizirali sve što je štetno u tim lijekovima, ili doveli do savršenstva ono što je bilo korisno.

Lebid je rekao: "Pošten čovjek neće morati kriviti sam sebe, jer je ljudska priroda usmjerena na pravi put druženjem sa onima koji stvari postavljaju na pravo mjesto."

Ovo nije isti Lebid koji je rekao: "Sve je varka osim Allaha". O njemu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Najistinitije riječi koje je izrekao jedan pjesnik su riječi Lebida." Lebid je kasnije postao musliman i izvršavao je islamske propise na najbolji mogući način.

Kada su poslanici bili poslani ljudima, u nekim slučajevima dobro bi pobijedilo zlo, jer su odgovorili i ispoštovali Allahovu uputu, te su bili izliječeni od oholosti i džahilijjeta. Njihovo stanje postalo je stanje uspjeha, a njihovo zadnje prebivalište džennetski vrtovi.

Ali među njima je bilo i onih koji su odbacili Allaha i Njegovu milost, pa su bili udaljeni od Njega, a za njihova tijela, džehennemska vatra je postalo posljednje prebivalište. Neka nas Allah, dželle šanuhu, zaštiti ovakvog stanja.

Pjesnik je rekao:

O ti koji je jedeš što zaželiš
Pa onda proklinješ medicinu i doktore
Možeš samo požeti ono što zasijao.
Pripremi se za bolest koja ti se približava!

Pjesnik el-Džahiz je rekao:

Život će biti slađi ako sretneš učenog čovjeka:
a samo oni koji su učeni
prepoznaju vrijednost znanja.
Nema lijeka koji će izliječiti onoga
Koji je zaražen zavišću:
Nema ljekara koji će izliječiti onoga
Koji je zaražen ohološću.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je pojasnio značenje ovih stihova kada je rekao: "Kada me je Allah poslao sa mudrošću i uputom, bio sam poput obilne kiše koja se sručila na zemlju. Koji god dio primi vodu iz nje rastu mnoge biljke, i Allah ih blagosilja, pa ljudi piju tu vodu i njome gase žeđ i navodnjavaju njive svoje. A dogodi se da drugi dio ne dobije vodu, te iz njega ne rastu biljke. Prvi primjer se odnosi na one koji shvataju vjeru i koriste se onim što je Allah preko mene poslao i ponašaju se u skladu sa tim. Drugi primjer se odnosi na one koji su podigli svoje glave visoko, pa ne prihvataju Allahovu uputu sa kojom sam došao."

Pa ponašajte se u skladu sa Poslanikovm, sallallahu alejhi ve sellem, riječima i neka vam se Allah smiluje.

Doza lijekova

Dobro je poznato da ako je lijek veoma topao ili hladan, ili veoma jak, onda se koristi u malim količinama. Ako je situacija obrnuta, onda ćemo uzeti veću količinu. Slično ovome, ako je učinak lijeka slab, onda treba povećati dozu, i obrnuto.

Ako je organ koji tretiramo daleko od stomaka, onda treba koristiti veću dozu i obrnuto. Ako je organ slab, onda ćemo koristiti manju dozu, a ako je jak, onda će doza biti veća.

Ako nam je stomak pun, koristit ćemo jači lijek i obrnuto.

Ako sve ovo shvatate, onda učinite sve da vam lijekovi budu svježi i dobri, i potražite pomoć od Allaha riječima, 'Nema snage do snage Allaha Uzvišenog i Mudrog', i onda nastavite sa tretmanom.

Opservacije o pripremanju složenih lijekova

Već sam opisao lijekove čije je upotreba dobro poznata pa se na njih neću ponovo vraćati.

Prvo ću ispitati slatke lijekove koji izazivaju toplotu. Oni se prave od jujuba 'sebestena', anisa, i ekstrakta gospinog bilja. Što se tiče otopina koje se koriste da bi pročistili ove lijekove, obično se koriste sjeme peršuna, crvene ribizle i sjemenke korijendera. Što se tiče slatkih infuzija, za njih se koriste suhe kajsije, jujub, cvat lokvanja i šljive.

Ako želimo napraviti ovaj lijek gorkim, onda ćemo dodati tamarind i sjemenke nara.

Što se tiče laksativnih infuzija, za njih koristimo mekansku senu i sjemenke ljubičice. Ako želimo ojačati ovaj lijek, onda ćemo dodati deset grama *Colystegie sepium* sa malo *Astragalus gumifera* Sve ovo se treba pomiješati sa toplom vodom i procijeđeno kroz šećer.

Voćne otopine ćemo dobiti ako dodamo laksativnu infuziju od crne i žute *Terminalia chebule*. Kajsije i *sebesteni* ih mogu zamijeniti. Mogu se skuhati i ojačati sa divljim ladolezom i rabarbarom. Što se tiče otopina *Cuscuta europaee*, trebamo im dodati oslad i gljive. Što se tiče divljeg ladoleza trebamo mu dodati jermensku glinu i *lapis lazuli* (dragi kamen plave boje).

Ako imamo problema sa zglobovima, onda ćemo dodati šafran, orhideje i *Operkulinu turpethum*. Neki dodaju manu,dimnjaču i endiviju u slučaju pojave svraba.

Rabarbarin sirup se pravi od rabarbare, divljeg ladoleza, soka od šljive. Med od sene ili med od rogača može zamijeniti sok od šljive.

Što se tiče pilula, u njih spadaju purgativne pilule i *Operkulina turpethum*, *Terminalia chebula* i divlji ladolez, pomiješani sa vodom i koriste se kao male pilule.

El-Mervezi je rekao Ebu Abdullahu da ima problema sa glavoboljom, a on mu je rekao: "Pojačaj protok tjelesnih sokova u tvom tijelu. Glavobolja je rezultat suhoće tvoga tijela. Ja ću ti dati pilulu koju ću za tebe pripremiti." Kasnije mi je dao pilulu i rekao da je uzimam uveče, a napravio ju je od crne i žute *Terminalie chebule*, trišlje i malo alojinog drveta. I zaista je pilula dobra protiv glavobolje.

Što se tiče laksativnih klistira, za njih koristimo jujub, *sebestene*, cvat ljubičice, senu, divlji ladolez, boraks, šećer, sezamovo ulje i kriške ili listovi repe.

Imam Ahmed je mišljenja da klistire treba izbjegavati osim u slučaju prijeke potrebe, kao što stoji u Harbovim predajama. Mudžahid, El-Hasan i Tavus se slažu po ovom pitanju. Svi osim jednog su napisali: "Mi ih ne zabranjujemo". Ibrahim, Ebu Dža'fer, Ibn 'Ujejne i 'Ata su se također složili sa ovim riječima.

Ebu Abdullah je prvobitno zabranio korištenje klistira, ali je kasnije dopustio da se koriste u medicinske svrhe. Ovaj hadis prenosi El-Halal, a u isnadu se spominje S'ad ibn Ejmen koji je rekao da je Omer El-Hattab bio veoma popustljiv po ovom pitanju.

Džabir je upitao Muhamed ibn Alija o klistirima, a on je rekao: "Nema prepreke za njihovo korištenje, to su lijekovi kao i ostali lijekovi."

Ebu Bekr el-Mervezi je rekao: "Opisao sam koristi klistira Ebu Abdullahu."

Što se tiče pitanja da li ubrizgavenje klistira prekida post ili ne, o tome postoje različita mišljenja.

Prvo stvorenje koje se koristilo klistirom je bila ptica koja se prejela ribe. Koristila je svoj kljun kako bi ubrizgala slanu morsku vodu u rektum, i na taj način je čistila svoju utrobu. Ranije je spomenuto da slanu vodu treba koristiti kao laksativ.

Treći dio

Tretman bolesti

Već ranije je spomenuto da je osnovni cilj medicine čuvanje zdravlja. Ovo je uistinu ono što smo rekli, a demonstrirali smo i da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dozvolio korištenje lijekova. Ustvari, on je to preporučio.

Džabir prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Za svaku bolest postoji lijek, pa ako se pronađe taj lijek, Allahovom dozvolom, bolest će biti izliječena." Ovaj hadis bilježi Muslim koji dodaje da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučivao korištenje lijekova.

Ebu Hurejre prenosi sljedeći hadis: "Allah, dželle šanuhu, nije stvorio ni jednu bolest, a da za nju nije stvorio lijek."

El-Buhari dodaje da posljednje riječi ovog hadisa znače da je 'medicina uistinu lijek'.

Prenosi se da je Ibn Šerik rekao: "Bio sam sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, kada su došli neki Arapi i zatražili od njega neki lijek, a on je odgovorio: 'Zaista će vjernici dobiti lijek, jer On uistinu nije stvorio nijednu bolest, a da za nju nije stvorio i lijek.'"

Postoji samo jedna iznimka, a to je senilnost.

Četvorica velikih imama hadisa su prenijeli predhodni hadis. Oni također bilježe i ovaj hadis: "Privatite tretman i koristite se lijekovima."

Što se tiče duboke starosti i senilnosti, ona je kao bolest, jer poslije brzo dolazi smrt.

Ebu Se'id prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah nije stvorio nijednu bolest, a da za nju nije stvorio lijek. Ko ovo zna, on to zna, a ko ignoriše, on to ignoriše, a jedini izuzetak je smrt.

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Onaj Koji je stvorio bolest na Zemlji, također je stvorio i lijek za nju."

Ebu Harama je pitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "O Allahov Poslaniče, da li znaš za neki talisman koji možemo koristiti, ili neki lijek, ili neko dobro dijelo, što bi moglo na bilo kakav način promijeniti ono što je od Allaha propisano?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Postoji samo ono što je od Allaha propisano." Ovaj hadis bilježi et-Tirmizi i smatra ga dobrim.

U prirodi čovjeka je da se brine o sebi. Njegovo tijelo je napravljeno od različitih dijelova. Allah, dželle šanuhu, kaže: "Mi čovjeka od smjese sjemena stvaramo..." (Ed-Dehr:2)

Ti dijelovi su tjelesni sokovi. Stanje i zaštita čovjeka su ovisni o pravilno izbalansiranom sastavu njegovog tijela, što je ovisno o korištenju onoga što je dobro za njega i izbjegavanju onoga što mu šteti. Naravno, ovo je osnovni cilj medicine.

Bolest napada tečnosti od kojih je čovjek stvoren, i slabi njihove funkcije. Zadatak medicine je da to spriječi, i zaustavi rapidno nestajanje ovih tečnosti.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Oko plemena Ademovog je devedeset devet bolesti. Ako ih izbjegne, doživjet će starost." Ovaj hadis bilježi et-Tirmizi.

Ibn Mes'ud bilježi sljedeći hadis: "Ako čovjek izbjegne ovo, napast će ga ono, a ako izbjegne ono, napast će ga ovo." Ovu verziju hadisa bilježi El-Buhari.

Smrt je uistinu neizbježna, ali staračke bolesti se svakako mogu liječiti.

Neki ljekar je rekao: "Tijelo, po svojoj prirodi, mora umrijeti, ali medicina nam vrijeme koje provodimo čekajući smrt, čini ljepšim."

Medicina štiti zdravlje onih koji su već zdravi, i liječi koliko god je to moguće one koji su bolesni. Šafi je rekao: "Postoje dvije vrste znanja: znanje o tijelu, i znanje o vjeri."

Muhammed ibn Sehl et Tusi prenosi od Er Rebi'a da je čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Postoje dvije vrste ljudi koji su veoma važni: oni koji poznaju vjeru, i ljekari koji poznaju tijelo."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Postoje tri vrste znanja: pravilno učenje Kur'ana, slijeđenje sunneta, i izvršavanje obaveza na pošten način. Sve što prelazi preko ovoga je nepotrebno." Hadis bilježe et-Tirmizi i Ibn Madže.

Medicina je sastavni dio sunneta, jer se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, njom koristio i preporučio nam da se i mi njome koristimo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Postoji pet stvari, koje možemo prepoznati u praksi svih poslanika: okretanje Allahu, strpljenje, puštanje krvi, korištenje četkice za zube, i korištenje mirisa."

Postoji mnogo hadisa o ovoj temi, a Allah sve i najbolje zna.

Koristi medicine

Postoji opća saglasnost da je halal koristiti se medicinskim dostignućima. Neki kažu da je to čak preporučljivo. Kao dokaz za ovu tvrdnju navode sljedeći hadis: "Koristite medicinu." Također je poznato da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, koristio lijekove, kako u bolesti, tako i kada je bio zdrav.

Kada je bio zdrav, uzimao je hurme, tikve i lubenice. Jeo bi umjereno, odmarao bi se poslije podne, i spajao je dva namaza. Također je pio sokove od smokve, grožđica ili sličnog voća.

Bilo je i vremena kada je bio bolestan, i kako prenosi Aiša, radijallahu anha, dolazili su mnogi ljekari, Arapi i nearapi, da ga liječe.

Hišam je rekao Aiši, radijallahu anha, da je zadivljen njenim poznavanjem medicine i vještinom korištenja lijekova. A ona mu je odgovorila: "Kada bi se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, razbolio, dolazili bi mnogi ljekari da ga liječe i od njih sam to sve naučila."

Ka'b je rekao: "Allah, dželle šanuhu, je rekao: 'Ja dajem zdravlje i lijekove, pa neka se svi koriste njima."

Ali, postoji i grupa koja smatra da treba izbjegavati medicinu. Također postoji i izjava Ahmeda da medicinu treba izbjegavati. El-Mervezi u djelu *Ehadis* je rekao. "Halal je koristiti se medicinom, ali bolje ju je izbjegavati."

Ahmeda su jedanput pitali da li da se brinu za čovjeka koji je bio ozbiljno bolestan, ali je odbijao medicinski tretman, a on je rekao: "Ne, jer ovaj čovjek se oslanja na Allaha."

U drugom slučaju, Ishak je upitao Ahmeda da li čovjek koji je bolestan treba uzeti lijek ili ga treba odbiti, a on je rekao: "Bio bih sretniji ako bi se on oslonio na Allaha, dželle šanuhu, i odbio uzeti ovaj lijek."

Ibn Abbas prenosi da je neka žena došla Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekla mu: "O Allahov poslaniče, zamoli Allaha da me izliječi." A on je odgovorio: "Ja ću zamoliti Allaha i On će te izliječiti, ali ako si spremna izdržati bolove, pobijedit ćeš u Džennetu." Žena je tada uzviknula: "O Allahov poslaniče, onda nemoj, spremna sam trpiti bolove." Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Postoji sedamdeset hiljada onih koji će ući u Džennet bez polaganja računa. To su oni koji nikada nisu koristili željezo za žigosanje, koji nikada nisu posezali za hamajlijama i čarolijama, koji su čuvali svoje uši i oči, i koji su se oslanjali na Allaha." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Alaudin ibn el-Atar je citirao sljedeće riječi autoru ove knjige: "Svi muslimani se slažu da nije obaveza uzeti lijek, ali na drugoj strani imamo hadis koji bilježi Ahmed, i u kome stoji da je to obaveza. Taj hadis je prenio imam Ibn Tejmijje, a u njemu se kaže: 'Koristite se medicinom, jer je to halal.'"

Postoji priča o Ebu Bekru, radijallahu anhu, koga su upitali da li da mu dovedu doktora, a on je odgovorio da ga je doktor već posjetio. Pa kada su ga upitali što mu je doktor rekao, on je dogovorio: "Rekao mi je: 'Gospodar tvoj, zaista, radi ono što želi.'" (Hud:107)

Ebu Derdu su upitali: "Na što se žališ?" On je odgovorio: "Na loša djela." Onda su ga upitali: "Što želiš?" Odgovorio je: "Milost moga Gospodara." A kada su ga upitali da li da mu dovedu doktora, on je rekao: "Sam doktor je taj koji me učinio bolesnim."

Neku učenici su otišli u posjetu svom učitelju, pa su ga upitali da li želi da mu dovedu doktora, a on je odgovorio: "Čak i da upotrijebi svo znanje i sve lijekove da me izliječi, ljekar ne može promijeniti ono što mi je suđeno."

Autor ove knjige primjećuje je da je istinska ovisnost – ovisnost srca koje se oslanja na Allaha. Ovo nije u suprotnosti sa putevima i načinima liječenja, a većina njih su ovisna o nečemu. Dakle, mudar ljekar će uraditi ono što mora, a onda će se osloniti na Allaha kada je u pitanju krajnji ishod.

Uzvišeni Alah kaže: "... i neka svoje oružje uzmu..." (En Nisa:102)

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Uzdajte se u Allaha, ali ipak svežite svoje kamile."

Također je rekao: "Zaključajte svoja vrata, a ja ću se kriti u pećini tri dana."

Možda će neka bolest postati hronična, a mi ćemo postati ovisnici o njenom lijeku. Možda će neki lijek pomoći, a možda i neće!

Pozivanje ljekara

Džabir prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jedanput poslao po Ali ibn Ka'ba koji mu je zarezao venu, i onda izvršio kauterizaciju. Ovaj hadis bilježi Muslim.

Ebu Hurejre prenosi da se jedan od Ensrija razbolio, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je pozvao dva ljekara i rekao im: "Izliječite ovog čovjeka."

U drugoj verziji ovog hadisa stoji da su pitali Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, da li ima ikakve koristi od medicine, a on je odgovorio potvrdno.

Hilal ibn Jasik prenosi da se neki čovjek razbolio, te je tražio da mu pošalju doktora. Međutim, drugi su rekli: "O Allahov Poslaniče, ovome čovjeku nije potreban ljekar." A on je odgovorio: "Da, uistinu mu je potreban."

Isti prenosilac nam prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio bolesnika, te je rekao: "Pošaljite doktora za ovog čovjeka." Bolesnik ga je tada upitao: "O Allahov Poslaniče, da li si to ti rekao?" Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Da, ja sam to rekao." Ove hadise bilježi Ebu Nu'ajm u djelu *Kitab et-Tibb en-Nebevi.*

Zejd ibn Eslem prenosi da je neki čovjek bio teško ranjen, i imao je unutrašnje krvarenje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je pozvao dva čovjeka iz plemena Beni Amir i upitao ih: "Koji od vas dvojice je bolji ljekar?" Jedan od njih je odgovorio: "Da li ima neke koristi od medicine?" Tada mu je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Onaj Koji je poslao bolest, poslao je i lijek." Ovaj hadis bilježi Malik u djelu *El-Muvetta.*

Autor ove knjige je mišljenja da preporučljivo tražiti savjet od onih koji znaju nešto o medicini, što je kristalno jasno iz predhodnog hadisa kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pitao koji je od dvojice ljudi bio bolji ljekar.

Galen je rekao: "Kada neuk ljekar posjeti čovjeka koji ima groznicu, on ga izliječi od groznice, ali ga zarazi sa dvije druge bolesti jer ne zna pravi tretman, a njegovo znanje je minorno."

Ahmed je rekao: "Dozvoljeno je tražiti savjet od ljekara koji je 'zimmi', ako on propisuje lijekove koji su halal, ali njegovo mišljenje ne treba slijediti ako propisuje lijekove koji su haram, kao što je alkohol i sliče stvari. Također, nemojte ga slušati ako vam savjetuje da prekinete post, ili da klanjate sjedeći. U ovim slučajevima, trebate se obratiti dvojici povjerljivih ljekara koji su muslimani."

Ahmed je također mišljenja da ne treba koristiti lijekove u formi sirupa ili čajeva, ako ih nam je propisao ljekar koji je 'zimmi'.

Ahmed ibn el-Hasan je u djelu *Knjiga predaja* rekao da je uzimanje lijekova propisanih od strane ljekara idolopoklonika odvratno dijelo.

El-Mervezi je rekao: "Ahmed mi je zabranjivao kupovanje lijekova od kršćana. On se bojao da bi se oni prilikom spravljanja lijekova mogli koristiti neke sastojke koji su haram."

Propisivanje uzdržavanja od hrane

Uzdržavanje od hrane usporava bolest i omogućava tijelu da je lakše preboli. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također govorio o ovome, a zabranio je sve što je štetno.

Ummul Munzir Selma bint Kajs el-Ensarija prenosi da ju je posjetio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zajedno da Alijom, radijallahu anhu, koji sa tada oporavljao od neke bolesti. On dalje kaže: "Blizu nas je bilo palmino stablo sa koga su visile hurme. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je stao ispod stabla i jeo hurme, a Ali je također stao i počeo jesti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je tada rekao: 'Polahko, polahko, ti se još uvijek oporavljaš.' Ali je tada sjeo, a Poslanik je nastavio jesti, dok sam ja u međuvremenu pripremila jelo od špinata i ječma. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je tada rekao: 'Jedi ovo, jer će ti ovo koristiti.'" Ovaj hadis bilježi imam Ahmed. Također ga bilježi i Ebu Davud u *Knjizi o medicini*.

Es-Sahib prenosi da je posjetio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a on ga je pozvao da jedu zajedno. Ispred poslanika je bilo hljeba i hurmi, a Sahib je počeo jesti hurme, a Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, ga je upitao: "Zašto jedeš hurme kada patiš od upale oka?" Ovaj hadis bilježi El-Hamid.

Katada prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada Allah, dželle šanuhu, voli svoga roba, on ga zaštiti od ovog svijeta, na isti način kako vi pazite na hranu i piće bolesnika." Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi, a sličnu verziju bilježi i El-Dževzi.

Prenosi se da je Omer, radijallahu anhu, bio veoma striktan po pitanju hrane za bolesnike. On im je zabranjivao čak i sisanje hurmine košpe.

Arapskog ljekara, El-Harisa ibn Kaldu su upitali što je srž medicine. On je odgovorio: "Uzdržavanje od hrane." Kada je Ka'ab ibn Sa'd klanjao dženazu svome bratu rekao je: "Sulejma se pita zašto ti je tijelo tako suho, kao da ti je ljekar naredio da ne ništa ne piješ."

Ahmed je rekao: "Nema primjedbi na propisivanje uzdržavanja od hrane." Kada je Ahmed bio bolestan, jeo je samo tikvice i grašak, kao i ostalu vegetarijansku hranu spremljenu sa sezamovim uljem. Abdurrahman, njegov ljekar mu je propisao kuhani sok od tikve pomiješan sa šećerom. Ovo je bila njegova dijeta.

Ebu Nu'ajm prenosi da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije nikada posjećivao svoje žene ako su bolovale od upale oka, sve dok ne bi ozdravile. Ova predaja se nalazi u njegovom djelu *Et-Tibb en Nebevi.*

Podsticaj za studiranje medicine

Hadis u kome Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže da Allah nije poslao nijednu bolest, a da za nju nije dao lijek, je spomenut ranije.

Imam Šafi je rekao: "Poslije znanosti koja rastavlja halal od harama, ne poznajem nijednu bolju znanost od medicine." Imam Šafi je bio veoma žalostan zbog činjenice da se ova nauka izgubila među muslimanima. Često bi govorio: "Izgubili su trećinu nauke, i dopustili da ih preteknu kršćani i jevreji." Također je rekao: "Uistinu su nas Ehlul kitabije pretekli u glavnim naukama."

Imam Šafi je bio neprevaziđen autoritet u oblasti šerijata, a izvrsno poznavanje arapskog jezika mu je omogućilo da bude dobar ljekar.

Autor ove knjige dodaje da je Ibrahim er Rumi bio odličan ljekar, a to su bili i imam Ibn Tejmijje i Imaduddin el-Vasiti.

Autor takođe napominje da je Hipokrat bio veliki učenjak i ljekar, i stvari koje je on rekao su zasigurno tačne. Poslije njega je došao Galen. Njih dvojica su veliki umovi koji su nadmašili sve druge.

Kaže se da je Set bio prvi koji je obzanio medicinske tajne, a on ih je naslijedio od svog oca Adema. Kaže se da su naučili tajne liječenja kroz iskustvo i umovanje.

Neki tvrde da su se Egipćani prvi koristili medicinom, dok drugi tvrde da su to bili Indijci. Neki kažu da je medicina vrsta magije, i da su Idris, sallallahu alejhi ve sellem, i Hermes izumili filozofiju i medicinu.

U svakom slučaju, mnogo je izvjesnije da je to bila Allahova objava.

Jedno je sigurno, pogađanje i iskustvo nisu dovoljni.

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je Sulejman, sallallahu alejhi ve sellem, bio na molitvi, a ispred njega je izrastao neki grm. On ga je upitao za ime i onda ga zapisao.

Uistinu smo vidjeli ljude i životinje kako se služe medicinom instiktivno. Kada smo gladni, tražimo hranu, kada smo žedni, tražimo vodu. Kada smo tužni, tražimo način da se razveselimo. Kada čovjek ima problema sa probavom, traži nešto jestivo. Ovo je ono što nazivamo empirijskom medicinom.

Kada se završi zima, pa se pojave zmije i primjete da im je slab vid, one će tražiti anis koji će poboljšati njihov vid.

Ljekari preporučuju korištenje anisa onima koji imaju problema sa slabim vidom. Slično ovome, ptica koja se prejede ribe, će olakšati stomak pijenjem slane morske vode.

Konačno, ako mladunče lastavice oslijepi, njegova majka će otići ako treba i do Kine po biljku poznatu kao 'lastavičina biljka' kako bi mu vratila vid.

Ako ženka orla ima problema sa nošenjem jaja, mužjak će otići do Indije kako bi donio kamen poznat kao 'kamen tajni', i tako joj pomogao. Ako ona odbije ovaj kamen, iznutra se čuje zvuk koji je dokaz kretanja. Onda mužjak stavlja kamen ispod ženke i jaje tada izlazi vani.

Ako se lisica razboli u proljeće, ona će jesti travu kako bi poboljšala protok tjelesnih sokova i što prije ozdravila. Mačka će također jesti travu kako bi izazvala povraćanje i tako ozdravila. A dobro je poznato da trava nije njihova hrana. Pa neka je hvala Njemu, Koji je sve stvorio i dao uputu koju treba slijediti.

Hišam ibn Urve je rekao da nikada nije sreo nikoga koje bolje znao medicinske tajne od Aiše, radijallahu anha, Jedanput ju je upitao: "O tetko moja, gdje si naučila tajne medicine?" A ona je odgovorila: "Slušala sam kad su ljudi propisivali lijekove jedan drugom i pamtila sam ono što su rekli."

U drugom slučaju joj je rekao: "Zapanjen sam tvojim poznavanjem medicine." A ona je odgovorila: "O sine moje sestre, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostario, često je bio bolestan. Mnogi ljudi su dolazili i propisivali mu lijekove, i ja sam od njih naučile sve o medicini."

Aiša, radijallahu anha, je također rekla: "O sine moje sestre, kad god bi neki član naše porodice bio bolestan, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi propisivao lijek za njega. Ja sam to zapamtila te sam i ja kasnije propisivala isti lijek drugim ljudima." Ovu izjavu bilježi Ebu Nu'ajm.

U hadisu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, koji počinje riječima 'Allah nije stvorio nijednu bolest, a da za nju nije dao lijek', nalaze se i riječi 'ko god to zna, on zna' i one se odnose na ljekare, dok se riječi 'ko god to ne zna, on ne zna' odnose na ostatak čovječanstva. A Allah najbolje zna.

Amr ibn Šu'ajb prenosi od svog oca, a on od svog oca da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko god se bavi medicinom, a nije priznat kao ljekar, te tako izazove smrt, ili druge štetne posljedice, bit će zbog toga odgovoran." Ovaj hadis bilježe Ibn Madže, Ebu Davud i En-Nesai.

Od istog prenosioca je i sljedeći hadis: "Ko god se bavi medicinom, a da je prije nije studirao, bit će odgovoran zbog toga."

El-Hatabi je rekao. "Ne vidim nikakvu prepreku mišljenju da je osoba koja propiše neki lijek i tako prekorači granicu, a kao razultat toga pacijent umre, odgovorna za njegovu smrt. A svako ko se predstavi kao ekspert, a ustvari to nije, je prekoračio garnicu, a općenito je prihvaćeno da kaznu za grešku takozvanog liječnika mogu izvršiti nasljednici umrlog."

Prema tome, nije dozvoljeno nazivati ljekarom nekoga ko uistinu ne poznaje medicinsku znanost.

Ebu Remze prenosi da je ušao u Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, šator zajedno da svojim ocem koji mu je dijagnosticirao infekciju u leđima, te mu je rekao: "Pusti me da ti izliječim ovu infekciju, jer ja sam ljekar." A Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ti si moj prijatelj. A Allah je moj ljekar." Ovaj hadis se nalazi u djelu *Šart es sahiha*.

Plaćanje ljekara

Ebu Se'id je rekao: "Neki ashabi su kampovali pored nekog sela, i niko im od mještana nije pomogao da se smjeste niti im je ponudio nešto za jelo. Kasnije je jednog od mještana sela ujela zmija, i oni su pitali da li neko od ashaba zna neku 'čaroliju' koja bi ga izliječila. A oni su im odgovorili: 'Niste nam pomogli da se smjestimo niti ste nam ponudili jelo, pa vam nećemo pomoći dok nam ne date neki poklon'. Mještani su im poklonili ovcu, a ashabi su proučili prvi ajet iz Kur'ana nekoliko puta, te su pljuvali na ranu sve dok nije bio izliječen. Kasnije su to ispričali Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a on je rekao: 'Ko je rekao da je to 'čarolija'. Jedite tu ovcu, a i meni donesite.'" Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

U drugoj verziji se kaže da mještani pitali ashabe da li imaju neki lijek, a oni su odgovorili: "Da, ali vam ga nećemo dati, osim ako platite." Ovu verziju bilježi Ebu Davud.

U još jednoj verziji, koju također bilježi Ebu Davud, se kaže da su ashabi učili Kur'an tri dana, ujutro i navečer. Kada su završili, bolesnik je pljunuo na ranu, i bio je izliječen kao što bi bio izliječen da je samo hramao.

Postoji i četvrta verzija u kojoj stoji da su doveli ludog čovjeka koji je bio svezan, i da su dali stotinu ovaca za tretman.

Sura El-Fatiha je najkorisnije sura, jer u njoj je sadržano veličanje Allaha, kao i traženje Njegove pomoći. Kaže se da je tačan trenutak djelovanja lijeka onda kada se uči sljedeći ajet:

"Samo Tebe obožavamo i od Tebe pomoć tražimo." (El-Fatiha: 4)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Učenje ajeta u trenutku bavljenja nekim vradžbinama je širk."

Ali nema ništa ružno u učenju Kur'ana nad bolesnom osobom, ali pod uslovom da je odsutno sve što asocira na širk.

Prenosi se da je neki čovjek došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao mu: "O Allahov Poslaniče, ti si zabranio učenje Kur'ana nad bolesnim osobama, a ja mogu izliječiti ujed škorpiona na taj način." A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je odgovorio: "Ko god može pomoći svome bratu, treba to učiniti."

Prvobitna zabrana učenja ajeta nad bolesnim osobama je kasnije ukinuta. Kada se kaže 'čarolija', misli se na ogrlice koje ljudi nose oko vrata misleći da će tako biti zaštićeni od šejtana. Ovo je uistinu puko neznanje! U svakom slučaju, postoje riječi koje uz Allahovu dozvolu imaju određeni učinak. Svjedočenja učenjaka također idu u prilog ovoj tvrdnji. A šta drugo da pomislimo kada imamo na umu hadis koji prenosi Alija, radijallahu anhu, a u kome se kaže: "Kur'an je najbolji lijek." Ibn Madže bilježi ovaj hadis.

Uzimanje ovce za učinjenu medicinsku uslugu i Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, odobrenje je dokaz da je dozvoljeno naplatiti medicinske usluge, kao i liječiti učenjem kur'anskih ajeta.

Također se kaže da je stado bilo podijeljeno u skladu sa željama učača čije je ime bilo Ebu Se'id el-Hudri. Ova priča se nalazi u djelu *Kitab el-Džami'* od Et-Tirmizija. Ebu Davud je također spominje u svojoj knjizi u poglavlju koje govori o plaćanju ljekara.

Pregled bolesnika

Mudžahid prenosi da je Sa'd rekao: "Bio sam bolestan, pa me je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio. Stavio je svoju ruku na moja prsa, i držao je sve dok nisam osjetio njenu hladnoću u prsima. Onda je rekao: 'Ti si muf'ud', te je poslao po Harisa ibn Halda, koji je usitinu bio izvrstan ljekar."

Možemo primjetiti da se kaže da je čovjek 'muf'ud' kada su mu oboljeli organi iz predjela grudnog koša.

Poslanik a.s je također rekao: "Kada završite posjetu bolesniku, stavite ruku na njegovo čelo, i pitajte te ga kako se osjeća." Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi. Poslanik je uobičavao staviti ruku na bolesnika kada bi tek ušao u njegovu kuću. Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Veza između pregleda i tretmana

Ebu Se'id prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Tretirajte onoga koji vas pregleda, ako je iskreni vjernik, sa poštovanjem, jer on vidi pomoću Allahovo svjetla."

Ebu Se'id također prenosi i ovaj hadis: "Ako vidite blijedog čovjeka koji nije bolestan, onda znajte da je to znak da on nije pravi musliman."

Enes prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uistinu Allah ima robove koje ljudi prepoznaju čim ih vide." Ebu Nu'ajm bilježi ovaj hadis.

Fizionomija je nauka koja nam kazuje što se nalazi unutar čovjeka gledajući njegov spoljašnji izgled. Kaže se da mentalna snaga utiče na srce i odbacuje sve što mu se ne sviđa. Ta snaga je kao snaga lava u odnosu na njegov plijen.

Ako se fizionomijom bavi jedan čovjek, njegovi zaključci ovise o njegovom intelektu, vjerodostojnosti i razumjevanju osnovnih naučnih principa.

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"To su, zaista, pouke za one koji posmatraju."*** (El-Hidžr: 75)

Ovo se također odnosi i na fizionomičare i znači: "Pregledao sam izvana i otkrio sam da je dobro i iznutra." Ova nauka je posebno korisna kada nam nije poznat uzrok bolesti. U tom slučaju, ljekar će uzeti u obzir temperament tijela, i uspostavit će dijagnozu tek pošto ispita njegovu boju, temeperaturu, osjećaje i oči.

Tretman osoba suprotnog pola koje nisu u 'čvrstom srodstvu'

Umm 'Atijja je rekla: "Išli smo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u sedam pohoda. Ja sam bila na začelju sa tovarom. Kuhala sam im hranu i liječila bolesne i ranjene." Ovu izjavu bilježi Muslim.

Enes je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je na jedan pohod poveo Umm Selemu i još neke žene ensarija. One su donosile vodu i liječile ranjenike." Ovu izjavu također bilježi Muslim.

Ahmed kaže da je dozvoljeno ljekaru pregledati ženu iako nisu u srodstvu kad god je to potrebno, pa čak i intimne dijelove. Sa ovim mišljenjem se slažu El-Mervezi u svom djelu *Ehadis*, kao i El-Esrem i Isma'il. Slično ovome, dozvoljeno je ženi gledati intimne dijelove muškarca u slučaju prijeke potrebe. Ovo prenosi Harb u svojoj zbirci hadisa.

El-Mervezi je rekao: "Ebu Abdullahova glava je bila puna ušiju, pa je zamolio ženu da ih ukloni."

Dakle, dozvoljeno je muškarcu pregledati ženu sa kojom nije u srodstvu, i vidjeti njene intimne djelove u slučaju bolesti, kao što je dozvoljeno ženi pregledati muškarca i vidjeti njegove intimne djelove u slučaju bolesti, pod uslovom da u blizini nema članova njihove familije. Ovo je rekao El-Mervezi u djelu *Ehadis*.

Na isti način, svjedoku je dozvoljeno da vidi lice mlade, kao i onome ko vodi ceremoniju vjenčanja.

U slučaju da umre muškarac među ženama, ili žena među muškarcima, dozvoljeno je suprotnom spolu da ogasule mrtvu osobu pod uslovom da među njima nema više osoba koje su istog spola kao i umrla osoba.

Prisiljavanje bolesnika da jede i pije

Ibn Amr prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ne prisiljavajte bolesnike da jedu ili piju, jer njima Allah daje hrane i piće." Ovaj hadis bilježe Et-Tirmizi i Ibn Madže.

Ako bolesnik ne osjeća potrebu za hranom zbog toga što mu se tijelo bori protiv bolesti, ili što je izgubio apetit ili zato što su mu oslabile tjelesne funkcije, ili iz nekog drugog razloga, tada ga ne treba prisiljavati da jede, jer ako tada jede, energija koja je potrebna za borbu protiv bolesti će se upotrijebiti za probavu hrane. Dakle, hrana će mu samo štetiti, posebno ako mu je damo u kritičnim trenucima bolesti, i vjerovatno će mu samo povećati bolove.

U kritičnim trenucima mu nećemo davati ništa osim malih količina sirupa od jabuke ili ruže, pileću supu ili malo hljeba.

Bolesnik koji nije u svjesnom stanju se nekada mora prisiliti da uzme ovu hranu. Ponekad bolesnik ne osjeća potrebu za hranom, zato što mu je tijelo prezasićeno krvlju. U ovom slučaju, ako ga nahranimo, samo ćemo pogoršati njegovo stanje.

Hipokrat i Ibn Sina su rekli: "Hrana je prijatelj tjelesnih organa, ali je njihov neprijatelj ako mislimo da je ona prijetelj njihovih neprijatelja." Riječ 'neprijatelj' se odnosi na oboljeli organ.

Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi 'Allah im daje hranu i piće' znače da Allah održava bolesnika tako da on osjeća kao da je uzeo hranu i piće, tako da nije problem ako on ne jede i ne pije.

U drugom hadisu se kaže: "Ja nisam kao vi, meni moj Gospodar daje hranu i piće."

Hranjenje bolesnika onim što on želi

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio bolesnika i upitao što želi. On je odgovorio da bi želio hljeba, ili suhog kolača. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je tada rekao: "Ko god ima hljeba, neka pošalje svome bratu. Ako je neko od vas bolestan, a ima želju za nekom vrstom hrane, neka je jede." Hadis bilježi Ibn Madže.

Ako bolesnik jede ono što želi, pa čak da u tome ima i neke štete, ona će svakako biti manja od štete koju bi imao kad bi jeo nešto u čemu ima koristi, ali on to ne želi.

A ako je ono za čim on ima želju još i korisno, to je najbolja moguća situacija.

Kada je apetit normalan, ljekar mora obratiti pažnju na to što bolesnik želi jesti.

Hipokrat je rekao: "Treba preferirati hranu koja nam izgleda bolje, pa čak i ako nije toliko dobra sa stanovišta hranjivosti."

Uzdržavanje od onoga što će pogoršati bolest

Džafer ibn Muhammed prenosi od svog oca je neko dao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, torbu hurmi u vrijeme kada je Alija, radijallahu anhu, imao groznicu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je dao da pojede sedam hurmi, a onda je rekao: "Ovo će ti biti dovoljno." On je to uradio jer u hurmama ima nešto što je loše za one koji imaju groznicu, jer izaziva glavobolju i žeđ. Međutim, ako se uzme samo nekoliko hurmi, neće biti štetnih posljedica.

Vegetarijanska hrana za bolesnike

Aiša, radijallahu anha, prenosi da kad god bi neki od ashaba bio bolestan, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi naredio da mu se skuha supa. Govorio je da će ona smiriti unutrašnje organe bolesnika, i smanjiti eventualne bolove onako kako se uklanja prašina sa lica. Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi.

Supa se pravi od brašna, vode i masti. Ova supa jača unutrašnje organe i tako otklanja bolove.

Aiša, radijallahu anha, prenosi da ako bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, saznao da je neko izgubio apetit, naredio bi da mu se skuha 'talabina' supa i da je on pojede.

Aiša, radijallahu anha, također prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "'Talabina' supa puni unutrašnje organe do vrha i otklanja bolove." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Ova supa se pravi od brašna ili mekinja, a često se u nju stavlja i med. Zove se 'talabina' zbog riječi 'labn' što znači mlijeko. Ova supa je bijela, pa izgleda kao mlijeko. Veoma je hranjiva i uistinu mnogo pomaže.

Neki kažu da je ova supa blagi laksativ, dok drugi tvrde da ona zatvara stolicu.

Tuga i bol zaista hlade temperament čovjeka i tako smanjuju njegovu unutrašnju snagu, a ova supa to sprječava. Riječi 'unutrašnji organi' se odnose na stomak i želudac.

Aiša, radijallahu anha, kaže da je i sama naređivala pacijentima da piju tu supu, i kaže da je bila 'odvratna', ali je bila veoma korisna. Kada kaže da je bila 'odvratna', ona aludira na to da pacijenti nisu voljeli ovu supu. Ovaj događaj bilježi El-Buhari.

Autor ove knjige kaže da ako želite mjeriti učinkovitost supe, onda morate izmjeriti učinkovitost i ječmene vode pomiješane sa mekinjama. Supa 'oživljava' ljude, jer brzo prolazi kroz tijelo, i tako mu pruža ukusno osvježenje, a posebno ako je pijemo toplu. Tada je njena efikasnost još bolja.

Manje usluge za bolesnike

Bandažiranje glave

Ibn Abbas prenosi da je za vrijeme svoje posljednje bolesti Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao vani sa umotanom glavom, te sjeo na mimber i veličao Allaha. Kompletnu verziju ovog hadisa prenosi El-Buhari.

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je uobičavao čvrsto bandažirati glavu. Na ovaj način, glava je ojačana a bol nestaje.

Brijanje glave

El-Buhari je pisao o ovoj temi i citirao je Ka'b ibn Ajru koji je rekao: "Za vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sjedio sam ispod mimbera, kada mi je iz glave iznenada izašla uš. Poslanik je upitao: 'Da li ona dolazi od tebe?' Ja sam potvrdno odgovorio, a on mi je rekao: 'Obrij glavu'" Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Brijanje glave otvara pore, ublažava glavobolju, i jača cijelu glavu. Ibn Abbas je mišljenja da brijanje kose sa vrha vrata, jača vrat.

Ušmrkivanje lijekova

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušmrkivao neke lijekove tokom bolesti. Ušmrkivanje se obično koristi za uspavljivanje bolesnika, ili kad želimo da ga smirimo. Neki ljekari zbog ovoga zahtjevaju da se nos i udovi bolesnika namažu ljubičicinim uljem.

Pranje bolesnika

El-Buhari u svom *Sahihu* prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio da ga okupaju sa sedam posuda vode, jer voda 'oživljava' bolesnika, pomaže mu da lakše spava, te jače tjelesne funkcije.

Da li bolesnik smije ići u posjete

Ebu Hurejre prenosi da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Bolesnik ne treba posjećivati zdrave osobe."

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nemojte buljiti u onoga koji boluje od lepre." Ovaj hadis bilježi Ibn Madže. El-Buhari je dodao: "Bježi od nekoga ko boluje od lepre, kao da bježiš od lava."

Džabir prenosi da je Poslanik uzeo ruku gubavca i stavio je u jelo koje je on jeo i rekao mu: "Jedi u ime Allaha." Ovaj hadis bilježe Et-Tirmizi i Ibn Madže.

Sličan hadis prenosi i Ibn Omer koji kaže da je u delegaciji iz Sekifa bio neki gubavac. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je rekao: "Možeš se sada vratiti, jer sam prihvatio tvoju zakletvu." Hadis bilježe Muslim i En-Nesai.

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, riječi 'onaj koje bolestan ne treba posjećivati zdrave' se ne odnose na samog bolesnika, već na čovjeka čija je stoka bolesna. Takva osoba ne treba posjećivati druge, jer postoji mogućnost da se razboli zdrava stoka, i da njen vlasnik pomisli da je to rezultat posjete.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ne postoji takva stvar kao što je zarazna bolest, kao što ne postoji zla slutnja." Ovakva shvatanje treba izbjegavati.

Lepra

Lepra nastaje kada se crna tečnost iz žuči proširi kroz tijelo i zarazi ostale organe, i često ih u potpunosti uništava ili prouzrokuje njihovo odvajanje od tijela.

Ovu bolest nekada nazivaju 'leontiasis', možda zbog toga što od nje često boluju lavovi, ili zbog toga što lice gubavca podsjeća na lice lava.

Ljekari se slažu da je lepra zarazna i nasljedna bolest.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je zabranio buljenje u gubavce. Jedanput je pozvao nekog gubavca, pa mu onda rekao da se vrati, a sa drugim je podijelio svoj obrok. Prvi primjer nam pokazuje da trebamo biti oprezni kada je u pitanju druženje sa osobama koje boluju od kuge, a drugi nam pokazuje da je ipak dozvoljeno družiti se s njima.

Ibn Kutajbe je rekao: "Ko god se približi gubavcu, i sam će oboliti, ne zbog same bolesti, već zbog neugodnog mirisa."

Aiša, radijallahu anha, kaže da ovu izjavu pobija hadis u kome se kaže da ne postoje zarazne bolesti, a zna se da je i sam Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podijelio svoj obrok sa gubavcem.

U svakom slučaju, dozvoljeno je kloniti se ili izbjegavati gubavce, a dokaz za ovo nam je Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, hadis u kome se kaže: "Bježite od onoga koji boluje od lepre."

Ko god ne može podnijeti viđenje gubavca, treba ga se kloniti.

A uistinu je miris taj koji ga čini zaraznim. A nema moći, kao što je Allahova moć.

Korištenje haram stvari za liječenje

Tarik ibn Suvejd prenosi hadis u kome se kaže da nije dozvoljeno liječiti ljude vinom i sličnim mu stvarima.

Riječ 'vino' odnosi se na sva opojna sredstva.

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao da je vino bolest, a ne lijek, jer sadrži tvari koje čovjeku oduzimaju kontrolu nad njegovim čulima. A kad čovjek izgubi kontrolu nad samim sobom, izgubio je i iman. A kada izgubi iman, onda je na putu za Džehennem. Molimo Allah da nas sačuva džehennemske vatre.

Hipokrat je rekao: "Šteta koju vino prouzrokuje u glavi je ozbiljna, jer uništava intelekt."

Autor 'Kraljevske knjige' je mišljenja da vino uništava mozak i nerve. Drugi tvrde da vino prouzrokuje zaboravnost, kao i iznenadnu smrt. Vino nam često loše stvari predstavlja u najljepšem svijetlu. Također može prouzrokovati ukrućenost lica, mišića, kao i apopleksiju.

Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Sve što opija je haram, a sve što utiče na moć rasuđivanja je opojno, i shodno tome, haram." Ovaj hadis bilježe Et-Tirmizi i Ebu Davud.

Poznato je da se vino dugo smatralo lijekom za neke bolesti. Vjerovatno je Allah, dželle šanuhu, otklonio sva njegova eventualna ljekovita svojstva, kada ga je odlučio učiniti haramom. Kasnije je to obznanio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: "Vino je bolest, a ne lijek."

Muhjiddin Nevevi prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko god prekine post sa sedam 'edžvat' hurmi, taj dan ga neće zadesiti nikakva nesreća, i biće zaštićen od svih otrova." A šejh Nevevi je dodao: "Ovo je dio nauke, a i šerijat ga podržava."

Ove činjenice nisu bile poznate ranijim ljekarima, ili čak ranijim poslanicima. Niko na njih nije skrenuo pažnju, osim Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Neki ljekari se kasnije potvrdili da su 'edžvat' hurme lijek protiv svih 'hladnih' otrova, i zbog toga je Allah, dželle šanuhu, oduzeo vinu sva ljekovita svojstva. Ovu činjenicu je Allah obznanio Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, onda kada je vino učinio haramom.

Ebu Talib prenosi da je Ebu Sevr pitao Ahmeda da li da liječi pacijente vinom. A on je odgovorio: "To je zaista odvratno pitanje."

El-Mervezi prenosi da je Ahmed dao sljedeći odgovor. "Pa čak i kad bi se ljekari složili da vino upotrijebe kao lijek, ja bih to zasigurno osudio."

Također nije dozvoljeno liječiti ljude sirupom, koji je napravljen od zmijskog mesa i vina. El-Mervezi je rekao: "Ako je u tom sirupu samo zmijsko meso, mislim da ga ne treba koristiti." Također je rekao: "Pa čak ako ga pomiješamo sa magarećim mlijekom, ne treba ga piti, čak i u slučaju prijeke potrebe." Isti je slučaj i sa magarećom mokraćom.

Ebu Hurejre prenosi da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko god se liječi halal stvarima, biće izliječen, a ko se liječi onim što je On zabranio, neće se izliječiti." A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je meso i mlijeko magarca učinio haramom za vrijeme bitke na Hajberu.

Dozvoljeno je piti mokraću kamile u slučaju prijeke potrebe. To nam se dozvoljava u hadisu koji prenose Salih, Ibn Hanbel, Abdullah Esrem i Ibrahim ibn el-Haris.

Uzimanje narkotika je također zabranjeno. Jedna od tih droga se zove 'ed-dari', a dobija se iz crnih sjemenki koje podsjećaju na zrna ječma. Drugi primjer je bunika koja također ima opojna svojstva.

Već ranije je spomenuto da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio jedenje žabljeg mesa. Žabe su klasificirane kao otrov.

Istina je da ova zabrana nije bila mnogo potencirana, a razlog zabrane su mnoge štetne tvari koje se nalaze u žabi. Jedenje žabljeg mesa prouzrokuje ispadanje zuba, a ovo se odnosi čak i na domaće životinje. Ako previše dotiču travu na kojoj su boravile žabe, postoji opasnost da im se po cijelom tijelu pojavi otok.

Kaže se da jedenje žabljeg mesa umrtvljuje spermatozoide. Najštetnija je žuta žaba. Pa ako ih ljekari nisu koristili kao lijek, kako bi to onda mogao uraditi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem?

Liječenje groznice

Liječenje groznice hladnom vodom

Ljekari kažu da pijenje hladne vode u početnoj fazi groznice slabi energiju i snagu bolesnika.

Ibn Omer prenosi hadis u kome se kaže: "Groznica je od džehennemske vatre, pa je gasite vodom." Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

Ibn Abbas prenosi sličan hadis: "Groznica je od ključale džehennemske vatre, pa je gasite vodom sa izvora Zemzem." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Esma bint Ebu Bekr prenosi de je neka žena imala problema sa glavoboljom, tako da se nekada zbog bolova znala valjati po prašini. Jedanput je zatražila vode, te se njome umila, a onda je rekla. "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao da groznicu gasite vodom, jer ona ima zadah džehennema." Ovaj događaj bilježe El-Buhari i Muslim.

Poslanikove riječi 'gasite je vodom' se posebno odnose na stanovnike Hidžaza, jer kad ih vrućina savlada, pijenje ili kupanje u hladnoj vodi im pomaže da prežive. Njegove riječi 'groznica ima džehennemski zadah' označavaju štetnost vatre.

Što se tiče riječi 'gasite je Zemzem vodom', one su dokaz da je voda sa ovog vrela najbolja. Različite vode imaju različite efekte na različite bolesti.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Zemzem liječi groznicu i iscrpljenost."

Enes prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ako neko od vas ima groznicu, polijevajte ga hladnom vodom tri noći, tačnije pred zoru." Hadis bilježi El-Dževzi.

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Groznica je od džehennemske vatre, pa držite je dalje od sebe koristeći hladnu vodu." Ovaj hadis bilježi Ibn Madže.

Semura prenosi sljedeći hadis: "Gašenje groznice je kao gašenje vatre, pa gasite ih hladnom vodom."

Kada bi imao groznicu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, se umivao hladnom vodom. Hadis bilježi Hasan pozivajući se na Semuru.

Aiša prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Budite darežljivi prema meni kada sam bolestan, i polijte me sa sedam posuda hladne vode."

Rafi' ibn Hadidž prenosi sljedeći hadis: "Ako vas spopadne groznica, koja je uistinu dio džehennemske vatre, ugasite je hladnom vodom." Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi.

Galen je rekao: "Kupanje tokom ljeta je veoma štetno za osobe koje su mlade i debele."

Smatran da je opće mišljenje svih ljekara to da je voda najbolje piće, jer gasi i suzbija groznicu, zahvaljujući svom sastavu i brzini kojom se kreće kroz tijelo.

Kada liječimo neke bolesti, potrebna je iznimno hladna voda, a nju ćemo dobiti kada u nju dodamo malo leda. Ako želimo da joj pojačamo snagu i učinkovitost, onda ćemo je pomiješati sa sirćetom. Ako želimo da pojačamo njenu 'vlažnost' i kapacitet dopiranja da 'udaljenih' organa, onda ćemo joj dodati sirće pomiješano sa šećerom. Ovo piće je poznato kao 'oksimel'. Ovo je ujedno i najbolji lijek za one koji imaju 'zapaljenja' nekih organa, jer ima osobine nježnog laksativa.

Vrste groznice

Postoji nekoliko vrsta groznice. Prva je jednodnevna groznica, koja se obično završi za jedan dan, ali može potrajati i do tri dana. Ova vrsta groznice je povezana sa tjelesnim sokovima, i poznata je još kao 'smrdljiva groznica'. Kada je povezana sa glavnim organima, onda se zove 'hektička groznica'. Ova vrsta groznice često djeluje kao čistač gustih tjelesnih sokova, i može izliječiti paralizu i koliku.

Ebu Hurejre prenosi da je u razgovoru sa Muhammedom, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je groznica prokletstvo, a on mu je odgovorio: "Nije prokletstvo, jer ona briše loša djela, kao što vatra čisti hrđu sa željeza." Ovaj hadis bilježi Ibn Madže.

Džabir prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio Ummu Saiba ili Ummu Musajjaha, te ju je pitao zašto drhti, a ona je odgovorila: "Imam groznicu, a u njoj zaista nema milosti." A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ne proklinji je, jer ona zaista briše loša djela sinova Ademovih, kao što vatra čisti hrđu sa željeza." Ovaj hadis bilježi Muslim.

U drugom hadisu se kaže: "Imati groznicu jedan dan je kao postiti godinu dana."

El-Hasan prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Vjerniku će uistinu biti oprošteni svi grijesi, ako ima groznicu samo jednu noć."

Dakle, groznice je korisna, i sa zdravstvenog i sa vjerskog aspekta, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio njeno psovanje i proklinjanje.

Znaci različitih groznica

Znak da je uzrok groznice krv je crvenilo lica i očiju. Liječi se puštanjem krvi, zarezivanjem, i pijenjem gorkih infuzija.

Znak da je uzrok groznice žuč je blijedo lice, nesanica, povraćanje i gorak okus u ustima. Liječi se pijenjem sirupa od suhih šljiva i ljutim kuhanim mesom. U slučaju da osjetimo veliku žeđ, potrebno je uzeti zelene lubenice, mlijeka, graha ili sjemenki tušnja. Tijelo treba odmoriti infuzijama koje će ubrzati protok tjelesnih sokova. Ako nesanica preovladava, onda u nozdrve treba staviti ljubičicinog ulja. Ako oslabe tjelesne funkcije, treba piti pileću supu. Ako bolest potraje duže vremena, onda treba uzeti sirup od rabarbare. Kada groznica prestane, pacijent se treba okupati toplom vodom, i onda jesti, po mogućnosti janjetine.

Znaci koji nam govore da je uzrok groznice sluz su drhtanje, riđa boja lica i nedostatak osjećaja za žeđ. Drhtanje ćemo izliječiti korištenjem lijekova koji tjeraju na povraćanje, pijenjem tople vode sa bilo kojom vrstom sirupa od meda i sirćeta. U isto vrijeme, tijelo treba odmoriti laksativnim klistirima, a kasnije sirupom od sene. Pacijenta treba nahraniti ljutim pilećim mesom i cvijetom *Carthamus tinctoriusa.*

Znak da je uzrok bolesti slezena je plava boja lica i urina, i pretjerana nesanica. Na samom početku bolesti, mokraća izgleda kao voda od ječma. Najbolja hrana za pacijente je ona koja povećava vlažnost, kao i ona koja tjera na spavanje. Ako na jednu uncu ove hrane dodamo pola unce šećera, to će biti najbolja moguća kombinacija. Također je potrebno koristiti razne čajeve. Pacijenta treba nahraniti svježom ribom i mahunama.

Vrtoglavica je sastavni dio svih vrsta groznice.

Posbena odlika 'žučne' groznice je učestalost njenog pojavljivanja. Ona se javlja svaka tri dana.

Groznica čiji je uzrok slezena se javlja svaka četiri dana.

Sluzna groznica se javlja svaki dan.

Svaku groznicu na njenom početku treba tretirati lijekovima koji tjeraju na povraćanje.

Ako je groznica povezana sa glavnim organima, i prate je kašalj, nedostatak apetita, znojenje i slabost, onda se mora piti gusti sok od ječma. Ako je pacijent savladan žeđu, onda mora uzeti pilule od kamfora, ali samo ako je dovoljno jak da ih može podnijeti. Pacijentu su neophodne tople kupke, a u sobu u kojoj on boravi ne smije ulaziti svjež zrak. Također mora jesti pileću supu, jaretinu, sok od pečene peradi zajedno sa ječmenim hljebom umočenim u taj sok, te sir i glavice maka. Ako mu se poslije svih ovih stvari ne popravi stanje, onda neka očekuje smrt. A Allah sve zna.

Liječenje blažih bolesti

Glavobolja

Glavobolju prouzrokuje krv, sluz ili slezena. Način liječenja glavobolje već je ranije opisan. U slučaju hladne glavobolje postoje i neke druge metode, kao što je ušmrkivanje mošusa, korijandera i ćilibara. Pacijenta također treba nahraniti medom. Također mu treba davati tople klistire, kao i lijekove koji prouzrokuju toplotu. Pacijent treba izbjegavati pijenje hladne vode. Ako želi uzeti lijek koji će primorati na povraćanje, neka uzme pilulu od hikorija.

Ovu vrstu tretmana treba slijediti u slučaju svih hladnih oboljenja mozga, kao što su epilepsija, ukočenost, apopleksija, ukočenost lica, drhtavica, jednostrana glavobolja, slabost, koma, katarno istjecanje gnoja iz mozga.

Da bismo dobili pilulu od hikorija, potrebna je jedna drahma hikorija, jedna drahma bijelog *Operkulina turpethuma*, šestina drahma divljeg ladoleza i dva dijela *Astragalus gummifer.* Ova pilula treba biti posljednja stvar koju će pacijent uzeti na kraju dana.

Svako ko želi dobro zdravlje, mora izbjegavati pretjeranu toplotu ili hladnoću, jake vjetrove, dim i prašinu. Također ne bi smio previše plakati, čitati nešto ispisano sitnim slovima i previše naprezati oči prilikom pisanja. U svakom slučaju, čitanje štiva ispisanog malim slovima izoštava vid, ali ako to radimo umjereno.

Također treba izbjegavati gledanje u svijetleće objekte, sunce, kao i u sve što je sasvim bijelo ili sasvim crno.

Najbolje boja za oči je zelena. Enes prenosi da je Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, omiljena boja bila zelena.

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"... i u zelena odijela od dibe i kadife oblačiti..."*** (El-Kehf: 31)

Kaže se da će odjeća sirijskog naroda u Džennetu biti zelena. Ibn

Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio sve što je zeleno, jer zelena boja poboljšava vid. Prema El-Buhariju, isto važi i za gledanje u vodu koja teče.

Krvarenje iz nosa

Krvarenje iz nosa ne treba zaustavljati osim ako ne postane obilno, i na taj način nas oslabi. Ako se ovo dogodi, pacijent treba uzeti sirup od jabuke, kamfor, a snagu će povratiti jedenjem pileće supe.

Zubi

Zube ćemo sačuvati izbjegavajući žvakaće gume, jedenje tvrdih i hladnih stvari. Hladnu hranu treba izbjegavati odmah poslije jedenja tople hrane. Slično ovome, toplu hranu treba izbjegavati poslije pijenja hladne vode. Pretjerano korištenje četkica za zube ili misvaka je štetno za zube, kao i sva hrana koju treba smrviti. Jedenje zelenih listova poriluka je također štetno za zube.

Kašalj

Kašalj se najbolje liječi pijenjem ječmenog soka, slatkih sokova koji izazivaju toplotu, mlijeka, te jedenjem nara sa bademovim uljem, kao i mehko kuhanih jaja. Treba izbjegavati jedenje mesa, snijega, ili bilo čega što je slano i kiselo.

Bolovi u jetri i kolika

Bolovi u jetri su često prouzrokovani jedenjem hrane koja prouzrokuje vjetrove, kao što su grah, leća i grašak. Prejedanje također prouzrokuje bolove u jetri.

Ovi bolovi se najbolje liječe povraćanjem, te izbjegavanjem gore navedene hrane. Ako je neophodno, možemo uzeti sok od ruže sa toplom vodom, kao i laksative, kisele klistire i sirup od dunje. Također možemo namazati mjesto gdje se nalazi jetra ružinim uljem, trišljom, ili toplim mekinjama. Topla kupka također može biti od koristi.

Tenezam

Najbolji način liječenja ove bolesti je pijenje čaja od sljeza sa sirupom od jabuke. Pacijent treba piti supu napravljenu od zrelog i nezrelog grožđa. Ako je dijareja neizdrživa, treba uzeti sirup od nara pomiješan sa puderom od sjemenki nara.

Pleuritis (zapaljenje grudne maramice)

Pleuritis treba liječiti koristeći kremu od ječmenog brašna, bijeli sljez i cvijet ljubičice.

Pacijent treba piti sok od ječma zajedno sa bademovim uljem, a ako su crijeva začepljena, treba uzeti mahune sene sa šećerom.

Edem - otok koji nastaje prelaženjem tečnosti iz krvotoka u potkožno tkivo

Ebu Hurejre prenosi da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, naredio ljekaru da napravi 'urez' na abdomenu čovjeka koji je imao hronične bolove u stomaku. Poslije su ga pitali da li medicinska znanost može imalo pomoći u tom slučaju. A on je odgovorio: "Ako se ova vrsta tretmana pokaže uspješnom, neka se i dalje koristi, isto kao i u slučaju čovjeka koji je po mišljenju ljekara liječen paracentezom (ubadanjem u duplju tijela, naročito u trbuh ili grudi radi vađenja tečnosti koja je u njoj), jer je bolovao od edema."

Najgora vrsta edema su ascites (trbušna vodena bolest) i anasarka (kožna vodena bolest).

Enureza - nesposobnost zadržavanja mokraće uslijed oslabljenosti mokraćnog mjehura

Od enureza najčešće boluju djeca i starije osobe. Enureza je najčešće prouzrokovana prehladom, pa se osobama koje boluju od nje preporučuje bolje odijevanje. Oni koji imaju problema sa enurezom trebaju prekinuti post *Boswellia thuriferom*, trišljom i medom, a trebaju izbjegavati supe, hladna jela, lubenice i šećernu trsku.

Hemoroidi

Najbolji lijek protiv hemoroida je pijenje sirupa od špinata sa toplom vodom, kao i jedenje močvarnog ili običnog sljeza i špinata. Pacijent također treba jesti hranu koja opušta, a treba izbjegavati suh hljeb kao i svu apsorbentnu hranu.

Reumatizam

Reumatizam se najbolje liječi povraćanjem, te izbjegavanjem mesa, mlijeka, ribe, i svježeg voća. Pacijent treba jesti med i ostalu toplu hranu, ako mu je bolest prouzrokovana prehladom. Pacijent također treba koristiti purgativne pilule.

Išijas

Postoji hadis u kome se kaže da je neki jevrej bolovao od išijasa, pa je prestao jesti meso i mlijeko kamile, te je bio izliječen. Kasnije je zabranio i svojoj djeci da jedu meso i mlijeko kamile.

Ja također mislim da su mlijeko i meso kamile i krave veoma štetni za bolove u zglobovima. Ibn Sina je rekao da se meso i vino haram za one koji imaju problema sa reumatizmom.

Išijas je bolest koja počinje u butnom zglobu, pa se širi prema bedrima, a nekada dopire i do samih peta. Što duže traje, bolovi postaju sve veći. Išijas vremenom 'uništava' noge.

Kauterizacija - spaljivanje rane u cilju sprečavanja daljeg procesa, odn. vještačko otvaranje rane pomoću nagriznih hemijskih sredstava, usijanog metala i sl.

Da li treba primjenjivati kauterizaciju? Postoje dva odgovora i oba su potvrđena hadisima. U jednom hadisu koji prenosi Džabir stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ako imate bilo kakvu alternativu kauterizaciji ili skarifikaciji (površinsko zasijecanje kože radi puštanja malo krvi), koristite je, jer ja lično ne volim kauterizaciju." Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ako su jedini lijekovi za bolest kauterizacije, skarifikacija, i pijenje meda, ja onda zabranjujem kauterizaciju." Hadis bilježi El-Buhari.

El-Buhari u svojoj knjizi hadisa kaže: "Ebu Abdullah el-Mervezi je rekao da što se tiče zaraznih bolesti koje nastaju zbog tjelesnih sokova, jedini lijek za one koje prouzrokuje krv je puštanje krvi, a ostale ćemo tretirati lijekovima koji prouzrokuju dobar protok tečnosti, zbog koje se pojavila bolest."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je preferirao skarifikaciju u odnosu na kauterizaciju kada je u pitanju bilo puštanje krvi. Također je preferirao korištenje sirupa od meda u odnosu na ostale purgative.

Kauterizacija je dopuštena u slučaju da smo iskoristili sve ostale lijekove, a oni nam nisu pomogli.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je sljedećim hadisom pokazao kako liječiti jednostavne bolesti. Rekao je: "Groznica nastaje od džehennemske vatre, pa gasite je vodom."

Džabir prenosi da je Sa'd ibn Mu'az bolovao od konjunktivitisa, koji je nastao zbog svraba, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pustio krv koristeći strijelu. Otok se ponovo pojavio, a on je ponovo pustio krv. Ovaj hadis bilježi Muslim.

'Imran ibn el-Husajn prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio kauterizaciju sljedećim riječima: "Bili smo zaraženi nekom bolesti, pa smo koristili kauterizaciju, a ona nam nije pomogla." Hadis bilježe Ebu Davud, En-Nesai i Ibn Madže.

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Sedamdeset hiljada mojih sljedbenika, ne računajući one koji odbiju tražiti savjete vračeva i gatara, će ući u Džennet, zato što ne vjeruju u zle slutnje i ne praktikuju kauterizaciju, već vjeruju u svog Gospodara." El-Buhari i Muslim bilježe ovaj hadis.

Imajući u vidu hadis koji smo upravo spomenuli, neki zabranjuju, a neki dopuštaju kauterizaciju. Ispravno mišljenje je negdje na sredini. Zabrana se odnosi na mentalno stanje onih koji se oslanjaju na kauterizaciju, i koji misle da je sam čin kauterizacije taj koji liječi, i vjeruju da bi pacijent bez tog tretmana umro.

U svakom slučaju, ona je dozvoljena, ako je posmatramo kao prikladno sredstvo za liječenje neke bolesti, a ne kao jedino. Uistinu

je Allah, dželle šanuhu, jedini koji liječi i daje zdravlje, a ne medicina i kautarizacija.

Riječi 'da ovaj čovjek nije uzeo ovaj lijek, sigurno bi umro', ili 'da je ostao u svojoj zemlji, ne bi bio ubijen', izražavaju sumnju u to da je Allah, dželle šanuhu, jedini koji liječi i daje zdravlje.

Kauterizaciju možemo smatrati zabranjenom, ako je korištena prije nego je stvarno bila potrebna, i to je uistinu vrijedno svake osude i prijekora. Ali, u slučaju prijeke potrebe, ona je dozvoljena.

Kauterizacija je također zabranjena sve dok je odsutna istinska vjera u Allaha, dželle šanuhu,

Ali možemo je koristiti ako ne postoji drugo rješenje, kao što je slučaj arterijskog krvarenja, koje je moguće zaustaviti samo kauterizacijom, jer krvarenje iz arterije ne dopušta zgrušavanje krvi. Zaustavljanje krvi na ovaj način je zasigurno dozvoljeno, i nikoga ne možemo kriviti ako to uradi.

El-Hattabi je rekao da je Sa'd krvario tako jako, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koristio kauterizaciju kako bi zaustavio krvarenje, koje je moglo biti smrtonosno.

Kauterizacija se također koristi u slučaju amputacija. U ovim slučajevima, ona je obavezna.

Ebu Zubejr prenosi se da je vidio Ibn Omera kako kauterizacijom liječi čovjeka koji je bolovao od ukočenosti lica. Ukočenost lica prouzrokuje gusta materija, i ovo je hronična bolest koju ne može izliječiti ništa osim kauterizacije.

Uganuća, lomovi i ujedi

Uganuća

Najbolji tretman uganuća je puštanjem krvi, kako bi tkivo ostalo netaknuto. Također je korisno staviti led na mjesto uganuća.

Džabir prenosi da je jedanput pustio krv iz Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, bedra, kako bi mu izliječio uganuće. Ebu Davud bilježi ovaj hadis.

Uganuće definišemo kao postojanje bola na mjestu koje nije slomljeno, a nije došlo ni do pomjeranja kostiju. Uganuće također tretiramo mazanjem samog mjesta kremom od sezamovog lišća i mirte.

Lomovi

El-Džebr prenosi da je Alija, radijallahu anhu, slomio jednu kost na ruci, pa ju je on namjestio, te upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o daljem tretmanu, a on mu je rekao: "Imobiliziraj ruku i maži mjesto loma kremom sve dok rana ne zacijeli."

Ujedi bijesnih pasa

Znaci psećeg bjesnila su crvenilo u očima, obješen jezik i velike količine sline oko usta. Glava je također spuštena do zemlje, rep je povijen među nogama, a dlaka je nakostriješena. Bijesan pas besciljno trčkara, kao da je pijan. Obično napada sve što vidi. Vrlo rijetko laje, a kada to čini, lavež je promukao. Ostali psi ga izbjegavaju i sa njim ne dijele hranu. Bijesan pas bježi od vode.

Ako bijesan pas ujede nekoga, simptomi bolesti su slični onim koje ima sam pas. Bjesnilo je jedna od najužasnijih bolesti. Osoba se boji vode, kao i ljudi. Ako se pogleda u ogledalo, ima osjećaj da vidi psa.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ako vam je bijesan pas onjušio neku od vaših posuda, operite je sedam puta, uključujući i jedno čišćenje zemljom." U drugoj verziji ovog hadisa stoji: "...sedam puta, a prvi puta zemljom." Ovo je pouzdan hadis, jer bolest se prenosi i pljuvačkom, pa kad pas stavi nos u neku posudu, postoji mogućnost da pljuvačka ostane u posudi, i tako nas zarazi. Bolest nastala na ovaj način je istog intenziteta kao i kod samog ujeda.

Osoba koju je ujeo bijesan pas se boji vode u intervalu od jedne sedmice pa do šest mjeseci. Ako postoji neka sumnja da li je pas koji ugrizao bijesan ili ne, otklonićemo je tako što ćemo uzeti komadić hljeba i na njega staviti nekoliko kapi krvi koja teče iz rane, i to dati drugom psu. Ako taj pas pojede hljeb, onda ovaj drugi nije bijesan, a ako ne pojede, to je znak da je pas koji nas je ugrizao sigurno bijesan.

Mjesto ugriza treba eksecirati, a poslije toga na nju treba staviti kupice. Ranu treba isisati, i ona mora ostati otvorena kako bi iz nje izašle sve negativne materije. Pacijent treba jesti jaretinu i ječam, i ne naprezati se bez potrebe.

Ponekad se kod pacijenata u mokraći pojavljuju ugrušci krvi koji izgledaju kao mali psi. Neophodno je da osoba koja isisava otrov iz rane pokvasi usta ružinim uljem prije tretmana.

Ujedi zmija

Ako je nekoga ujela zmija, ne smijemo mu dopustiti da zaspi, jer tokom sna otrov prodire duboko u tijelo. Kupice treba stavljati na mjesto ujeda, a otrov isisati. Puštanje krvi je korisno ako se otrov raširio po cijelom tijelu, ali u ranoj fazi bolesti je beskorisno.

Ujedi škorpiona

Postoje dva stanja koja su rezultat ujeda škorpiona, jedno je toplo, a drugo je hladno.

Tretman je u oba slučaja isti. Škorpion će biti rascijepljen i stavljen na mjesto ujeda koje ćemo bandažirati. Pacijent treba jesti bademe i sjemenke narandže. Iskustvo nam govori da je ovaj tretman veoma uspješan.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je na mjesto ujeda škorpiona stavljao slanu vodu. U hadisu stoji da je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ujeo škorpion za prst, a on je ubio škorpiona, i onda zatražio vodu i so, te ih stavio na prst.

Dova za zaštitu tokom noći

Ko god prouči cijeli Kur'an u akšam, Allah, dželle šanuhu, će ga zaštititi od svake nesreće u toj noći. Toj osobi ne mogu nauditi škorpioni sve dok ne svane dan.

A ko god izgovori riječi 'u ime Allaha, Koji sve čuje i zna i u čije ime ništa ni na nebesima ni na zemlji ne može biti povrijeđeno', neće biti povrijeđen do sljedećeg dana.

Izbjegavanje noćnih insekata

Nekad su ljekari uobičavali držati mačke, ćurane, rode i ježeve u kućama kako bi se oslobodili insekata. Također su palili lampe i fenjere kako bi se zaštitili od insekata. Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, nije slijedio ove običaje, već je rekao: "Kada krenete spavati, ugasite lampe." Također je rekao: "Ne ostavljajte vatru da gori dok spavate. Vatra je vaš neprijatelj, pa je ugasite kad spavate".

Svi ovi hadisi su pouzdani.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je također preporučio da se zaštitimo **"...od zla onoga što On stvara."** (El-Felek: 2)

Najbolji način da to učinimo je učenjem sljedećeg ajeta: **"Allah je – nema boga osim Njega – Živi i Vječni! Ne obuzima ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštanja Njegova? On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti i poslije njih, a od onoga što On zna-drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Moć Njegova obuhvata i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!"** (El-Bekare: 255)

Aiša, radijallahu anha, prenosi da je prije spavanja Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sastavljao ruke kao na dovi, te je puhao na njih.

Poslije toga bi proučio sure Ihlas, El-Felek i En-Nas. Poslije toga bi cijelo tijelo potrao dlanovima. Ovo bi ponavljao tri puta.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ko god u akšam prouči posljednja dva ajeta iz sure El-Bekare, to će mu biti dovoljno." Također se kaže da će ova dva ajeta biti dovoljna da ga zaštite od bilo kakvog zla.

Prije polaska na spavanje Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je izgovarao sljedeće riječi: "O Allahu, sačuvaj me tvoje kazne na Sudnjem danu." A kada bi se probudio, izgovarao bi sljedeće riječi: "Hvala Allahu, koji nam je dao život poslije smrti, i pred Kojim ćemo svi stajati."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Ko god prouči 'ajetul kursi' prije spavanja, Allah, dželle šanuhu, će ga čuvati sve dok ne probudi." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Dakle, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, nas je uputio da tražimo zaštitu i utočište kod Allaha, a ne od nekih životinja i vatre.

Velike boginje, male boginje i ospice

Velike boginje

Treba znati da postoji nekoliko vrsta velikih boginja, kao što su žute, bijele, ljubičaste, zelene i crne. Najbezopasnije su bijele. U tom slučaju, gnoj je bijel, a talog u mokraći je također bijel. Ovo je znak da je tijelo još uvijek relativno jako, što nije slučaj sa ostalim vrstama. Crne velike boginje su najopasnije.

Ako se na tijelu pojavi samo nekoliko tačkica, ili ako su one velike, tada je opasnost najmanja, i to nam pokazuje da bolesna materija nije dovoljno jaka, a da je tijelo još uvijek jako. Izuzetak je slučaj u kome se tačkice duplaju, ili pojavljuju jedna na drugoj.

Male tačkice raširene po cijelom tijelu su loš znak. Najsigurnija je ona vrsta, u kojoj se erupcija desi treći dan od pojave prvih tačkica. Ako je erupcija spora, to je loš znak, i to nam pokazuje jačinu bolesne materije, a slabost tijela.

Kada se erupcija dogodi dva puta, tada bi se trebali zabrinuti. Kada bolest ide svojim tokom, to nije opasno, i obrnuto. Kada bubuljice izgledaju izdužene, opasnost je veća, a kada su okrugle, opasnost je manja. Ako se bubuljice pojave na prsima ili stomaku, to je veoma opasno, i to nam pokazuje da je bolesna materija toliko jaka da se ne može izbaciti kroz tjelesne ekstremitete.

Kada se tačkice pojave na ekstremitetima, to nije toliko opasno kao kad se pojave na glavi i licu. Boginje koje prati groznica i nemir su sigurnije od onih koje to nemaju. Kada se groznica pojavi prije erupcije, to je mnogo bolje i sigurnije nego ako se to desi poslije.

Kada je protok zraka dobar, to indicira sigurnost, a kada je on loš, to predstavlja opasnost. Kada se pojavi nedostatak zraka praćen žeđu, to je znak da je prisutna jedna od najopasnijih vrsta boginja. A kada je mokraća krvava ili crna, rezultat je smrt.

Ospice

Ospice, kao i velike boginje nastaju iz gorke žuči. Bolesna tvar se nalazi u krvi.

Male boginje

Male boginje su na sredini između ospica i velikih boginja.

Kada ih liječimo, neophodno je osigurati dobar protok, kako bi se izliječili puštanjem krvi i skarifikacijom. Pacijent treba piti sirup od grožđa i nara. Pacijent treba jesti špinat i grašak, kao i mliječni puding sa bademom, sokom od ječma, i bademovim uljem.

Kapi za oči treba spremiti od vode korijandera i crnog kolirijuma, a tabane treba namazati henom.

Kada se groznica utiša, pacijentu treba dati pileću supu, a 20 dana poslije, pacijentu treba omogućiti toplu kupku.

Kuga

Usame ibn Zejd je upitao Sa'da: "Što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao o kugi?" A on je odgovorio. "Kuga je nečistoća koju je Allah, dželle šanuhu, poslao na Israelićane, i one koji su bili prije vas. Ako čujete da je u nekom selu zavladala kuga, ne idite tamo. Ako je kuga već stigla u vaše mjesto, onda ne pokušavajte da iz njega odete." El-Buhari i Muslim bilježe ovaj hadis.

Enes prenosi sljedeći hadis: "Ko umre od kuge, umro je kao šehid." El-Buhari i Muslim bilježe ovaj hadis.

Autor djela *Es-Sihah fi't Tibb* je rekao: "Umiranje od kuge je umiranje od epidemije."

Otekline

Otekline koje nastaju kao posljedica kuge su često smrtonosne. Otekline se pojavljuju iza ušiju i ispod pazuha. Oteknuto mjesto je crno, a njegovo okruženje poprima zelenu boju.

Aiša, radijallahu anha, prenosi sljedeći hadis: "Čovjek koji umre od kuge je šehid."

Jedanput sam upitao koji su simptomi kuge, pa mi je dat sljedeći odgovor: "Nateknute žlijezde ispod pazuha i u slabinama."

Ibn Sina je rekao: "Ako se pojave otekline mehkog tkiva iza ušiju i ispod pazuha, onda su to znaci kuge."

Kugu prouzrokuje inficirana, otrovna krv, koja ide do srca, i krajnji ishod je često fatalan.

Žuta kuga je opasnija od crvene, a najgora je crna kuga od koje se niko ne može spasiti.

Komentar Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi

Postoje dvije prednosti slijeđenje Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, zabrane posjećivanja mjesta zaraženog kugom. Prva prednost je ta da niko neće udisati zaražen vazduh, i tako se razboljeti. Druga prednost je ta što ćemo neposjećivanjem takvog mjesta izbjeći rizik povećavanja epidemije i nesreće. Ebu Davud bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Poslije kontakta slijedi nestajanje."

Ibn Kutajbe smatra da se riječ 'kontakt' odnosi na približavanje osobama koje zaražene, a riječi 'ne pokušavajte pobjeći od nje' znače uzdanje u Allaha i vjeru u Njega.

Također se prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio kretanje ka mjestu epidemije, jer to kretanje slabi organizam. Aiša, radijallahu anha, prenosi da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na putovanjima u Medinu nije osjećao dobro. Ovaj hadis prenose i Ebu Bekr i Bilal.

Ako su tjelesne funkcije oslabljene, efekat zaraženog zraka biće brži i učinkovitiji.

Što se tiče riječi 'a ako je kuga već stigla u vaše mjesto, ne pokušavajte od nje pobjeći', njihovo zančenje je da kuga slabi svakoga, kao što kretanje slabi svaki organ, i tako se nesreća širi.

Aiša, radijallahu anha, je upitala Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o kugi, a on je odgovorio: "To je nesreća koju je Allah poslao na koga je On htio. Što se tiče vjernika, Allah ju je učinio milošću, jer ako se

pojavi kuga u nekom mjestu, niko neće ostati tamo osim onih koji su svjesni da neće biti zaraženi, osim ako je Allah odredio da umru kao šehidi." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Trebamo biti svjesni činjenice da su kuga i pestilencija jedna te ista bolest, i mogu se pojaviti bilo gdje.

Ono što prouzrokuje kugu je spontana putrefakcija (truhljenje, raspadanje), kao stajaća voda, koja se zarazi zbog nečega iz zemlje, kao što je nezakopana mrtva osoba, ili iz neba, kao što je kiša meteorita i sitnog kamenja. Kada se zarazi zrak, zaraze se i naše tjelesne tečnosti, i tako se bolesti širi na cijelo tijelo.

Tenezam (veoma težak i mučan grč u mišićima stezačima crijevnog kanala i mokraćnog mjehura koji otežava ispražnjavanje izmeta i mokraće) je veoma bolan. Kaže se da je 20.000 Israelićana umrlo za jedan sat od te bolesti. U drugoj predaji stoji da ih je umrlo 70.000. Vjerovatno su oni prvi koji su osjetili patnje od ove bolesti.

A kada Allah kaže 'niste li razmišljali o onima koji su napustili kuće svoje, strahujući od smrti', On govori o kugi.

(Napomena: Neki smatraju da se ajet odnosi na narod Musa, sallallahu alejhi ve sellem, koji je pobjegao iz Egipta u Obećanu Zemlju.)

Temimi prenosi da je Šam ostao zaštićen od kuge sve do zadnjih dana vladavine Ibn Mervana.

Prenosi se da je Es-Saffah držao govor u Damasku, pa je rekao: "Allah je bio darežljiv prema vama, jer vas je oslobodio kuge." Jedan od prisutnih je na ovo dodao: "Allah je zaista previše pravedan da bi nam dao i tebe i kugu u isto vrijeme."

Džabir Ibn Atik prenosi hadis u kome se kaže da postoje šest vrsta šehida: onaj koje poginuo na bojnom polju, onaj koje umro od kuge, onaj koje izgorio u vatri, onaj koje umro od pleuritisa, onaj koje umro od bolova u stomaku, i žena koja je umrla tokom poroda. Ovaj hadis bilježi Ebu Davud, a može se naći i u knjizi *El-Muvetta.*

Abdurrahman ibn Avf prenosi sljedeći hadis: "Ako se u vašem mjestu pojavi pestilencija, ne napuštajte ga, a ako se pojavi u nekom drugom mjestu, ne idite tamo." Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

Pestilencija teče. Ibn Sina je rekao: "Ko god želi da se zaštiti od pestilencije (kuge), neka očisti svoje tjelesne tečnosti. Neka gladuje.

Neka ne ide u javne kupaonice. Neka se odmara i neka njegove tjelesne tečnosti miruju."

Nemoguće je pobjeći od kuge bez kretanja, a svako kretanje umara.

Poznata je i priča o Omeru, radijallahu anhu, koji je na putu za Siriju saznao da tamo hara kuga pa se se vratio nazad u selo u dolini Tebuk.

El-Gila i El-'Azl

Esma bint Jezid el-Ensari prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ne ubijajte potajno svoju djecu, jer praktikovanje 'gile' stiže jahača i baca ga iz njegovog sedla." Ovaj hadis bilježe Ebu Davud i Ibn Madže.

Hadama bint Vehab prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Htio sam zabraniti 'gilu', ali vidio sam da je i Rimljani i Perzijanci praktikuju, a djeci im to nije nanijelo nikakavu štetu."

Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, su pitali o 'azlu', a on im je dao sljedeći odgovor: "To je potajno ubijanje vaše djece, a odnosi se na ajet ***'a kada živa sahranjena djevojčica bude upitana zbog kakve krivice je umorena'.*** (Et-Tekvir: 8,9) Ovaj hadis bilježi Muslim.

Imam Malik smatra da je 'gila' seksualni odnos muža i žene u vrijeme dok žena još uvijek doji dijete. Kaže se da je dijete uhvatio 'gil' kada njegova majka spolno opći u vrijeme dok ga još uvijek doji. A kada žena doji dijete, pa u tom periodu ponovo zatrudni, kaže se da i njeno mlijeko uhvati 'gil'. Ovo mlijeko će nanijeti štetu bebi, jer je 'zaprljano' menstrualnom krvi.

Kada je žena trudna, a još uvijek doji, njen mjesečni period tada prestaje.

Kada je žena trudna, najbolji dio krvi postaje hrana za fetus, a ostatak koji može biti zaražen odlazi u grudi. Slično ovome, kada ona doji, sva menstrualna krv odlazi u grudi i pretvara se u mlijeko. Ovo je razlog Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi 'ne ubijajte potajno svoju djecu', jer praktikovanje 'gile' slabi dijete. Drugim riječima, zaražena hrana koju je dijete jelo, prati ga cijeli njegov život, i ako bude izazvan na duel, sigurno će izgubiti, jer je slabiji od ostalih.

Što se tiče Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi 'htio sam zabraniti 'gilu'...., zabrana bi svakako bila na mjestu. Ali, on to nije zabranio uzimajući u obzir štetu koja može uslijediti ako čovjek totalno apstinira od spolnog odnosa. Također je bio svjestan da djeca Rimljana i Perzijanaca nisu na sebi osjećala posljedice 'gile'.

El-'Azl je halal ako se oba supružnika slože da to žele raditi.

Džabir je rekao: "Praktikovali smo vaditi spolni organ prije ejakulacije dok je Kur'an još objavljivan."

Muslim je rekao: "Praktikovali smo 'azl', a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga nije zabranio."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Nema čovjeka koji će biti utješen na Sudnjem Danu činjenicom da neće biti utješen činjenicom da je to bilo dozvoljeno."

Omer, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio 'azl', osim ako se žena složi sa njom. Ibn Madže bilježi ovaj hadis.

Također je dozvoljeno ženi uzeti tablete kako bi olakšala mjesečno pranje, pod uslovom da joj te tablete neće nanijeti još veću štetu. Ovo je Ahmedovo mišljenje koje je iznio u svojoj knjizi sahih hadisa.

Druga grupa na čelu sa Šafijom smatra da je 'azl' haram, jer sprječava imanje djece.

U svakom slučaju, konačnu odluku po ovom pitanju donosi čovjek.

Urokljivo oko

Umm Selema prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, primjetio da je sluškinji u njegovoj kući potamnilo lice, pa je rekao: "Ostavite je, jer se u njoj nalazi 'oko'". Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

Kada se kaže 'oko', misli se na 'urokljivo oko', a kada se kaže da neko 'u sebi ima oko', misli sa da je taj čovjek 'oštećen' džinskim pogledom.

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Urokljivo oko zasigurno postoji". Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je tražio od Allaha da zaštiti Hasana i Husejna od svakog zla, svih otrova i urokljivog oka.

Aiša, radijallahu anha, prenosi da joj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao da uči dove, kako bi se zaštitila od urokljivog oka. Ona također prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao one koji su urečeni da uzmu abdest, i tako ga skinu sa sebe. Ovaj hadis bilježi Ebu Davud. Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Urokljivo oko uistinu postoji. Ako je bilo što postojalo prije početka vremena, onda je to bilo urokljivo oko. A ako vas je ono obuzelo, a potreban vam je gusul, onda se okupajte." Ovaj hadis bilježe Muslim i Et-Tirmizi.

Isme'i smatra da riječi 'potreban vam je gusul' znače da moramo obezbijediti vodu osobi koja je obuzeta šejtanskim okom.

Koga god obuzme urokljivo oko treba oprati lice, ruke, laktove, koljena, vrhove stopala, kao i mjesta koja pokriva donji veš. Vodu koju je koristio treba sakupiti u jednu posudu i prosuti po osobi koja posjeduje urokljivo oko. Kaže se da će ova voda otkloniti negativno dejstvo oka, i pacijent će biti izliječen uz Allahovo odobrenje. Ovo je mišljenje imama Malika koje iznio u svom djelu *Muvetta*.

Neko je upitao Ahmed ibn Hanbela o riječima 'mjesta koja pokriva donji veš', a on je rekao da se to odnosi na one organe koji se nalaze odmah do donjeg veša.

Ebu Davud je upitao Ahmeda o ajetima koje treba učiti da bi se zaštitili od urokljivog oka, a on je rekao: "Nisam razmišljao o tom pitanju. A jedna grupa mufessira Kur'ana smatra da se ajet 'Gotovo da te nevjernici pogledima svojim obore (El-Kalem: 51)' odnosi na na nevjernike koji nas gledaju urokljivim okom."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ako neko od vas vidi nešto što mu se sviđa, bilo u njemu samom ili u njegovoj imovini, neka zatraži od Allaha da mu to blagoslovi."

Također je rekao: "Kada vidite nešto što volite recite: 'Maša' Allah la kuvvete illa billah.'"

Prenosi se da je kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio u strahu da će nešto biti pogođeno urokljivim okom, izgovarao sljedeće riječi: "Neka ga Allaha blagoslovi, i neka nesreća bude daleko od njega."

Ebu Se'id prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često tražio od Allaha da ga zaštiti od džina i urokljivog oka. Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi.

Riječ *'es saf'ah'* znači crna mrlja na licu. El-Isme'i tvrdi da ova riječ znači crveno - crna mrlja na licu. Ibn Halavi smatra da se ova riječ odnosi na nekoga ko je lud. U svom djelu koje govori o oku, on tvrdi da usljed ove bolesti lice može biti blijedo i tamno.

Aiša, radijallahu anha, prnenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dozvolio učenje Kur'ana kako bi se oduprli urokljivom oku. Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

'Imran ibn Husajn prenosi hadis u kome se kaže da je svaki ajet djelotvoran lijek protiv urokljivog oka i otrova. Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Ibn Madže.

Postoji hadis u kome stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio određene ajete za čovjeka koji je bio teško bolestan. Enes prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dozvolio učenje ajeta protiv urokljivog oka, otrova, i čireva koji se pojavljuju na čelu. Ovaj ajet bilježe Muslim i Ebu Davud. Neki ljekari tvrde da onaj ko u sebi ima urokljivo oko pogledom prenosi negativnu energiju na druge i na taj način im nanosi štetu. Ali ovo tvrdnja nije tačna.

Kaže se da ako čovjeka pogleda određena vrsta zmije, on može umrijeti. Šerijatski ispravno je da se osoba koja u sebi ima urokljivo oko okupa zbog osobe koja ju je 'zarazila'.

Ibn Šihab prenosi od Ibn Sehl ibn Hunejfa da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio čovjeku koji može ureći da se okupa, i da onda tu vodu prospe na čovjeka koji je bio zaražen urokljivim okom. Ovu predaju bilježi imam Malik u svom djelu *Muvetta.*

Potrebno je znati da je učenje Kur'ana i i nošenje talismana na kojima su ispisani ajeti iz Kur'ana uistinu korisno, ako ih pacijent prihvata kao sredstvo za liječenje.

Učenje Kur'ana i nošenje talismana su dva oblika traženja utočišta kod Allaha kako bi zaštitili zdravlje.

Ono što je svakako vrijedno svake osude je nošenje talismana na kojima su ispisane riječi koje nisu na arapskom jeziku i čije značenje nije poznato. 'Avf ibn Malik prenosi da je od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, zatražio objašnjenje po ovom pitanju, a on je zatražio da mu prouče ono što su napisali. Kada je čuo njihovo učenje rekao je: "Ti stihovi su dobri, ali u njime nikada ne smije biti nešto što aludira na širk." Ovaj događaj bilježi Muslim.

Prenosi se da je neki čovjek upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "O Allahov Poslaniče, da li je istina da si zabranio učenje ajeta? Jedanput sam proučio jedan ajet da bi izliječio ujed škorpiona." Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, mu je odgovorio: "Ko god može pomoći svome bratu, neka to uradi." Ovaj događaj bilježi Muslim. Ono što nije dozvoljeno je korištenje nekih 'čarobnih' riječi.

Pitao sam Ebu Abdullaha o recitovanju nekih riječi kako bi se zaštitio od škorpiona, a on mi je odgovorio da je to dozvoljeno pod uslovom da su riječi razumljive, ili da su to kur'anski ajeti.

Šifa bint Abdullah prenosi da ju je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio dok je sjedila sa Hafsom, pa joj je rekao: "Poduči je talismanima koji će nas zaštiti od herpesa, onako kako si je naučila da piše." Ovu predaju bilježi Ebu Davud. Kao što vidimo iz ovog hadisa, ne postoje nikakve prepreke za školovanje žena.

Aiša, radijallahu anha, kaže: "Kad bi nas posjetili ljudi i požalili se na neke probleme sa čirevima i ranama, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi stavio svoj kažiprst u prašinu, pa bi ustao i rekao: 'U ime Allaha, kada se prašina pomiješa sa našom pljuvačkom, ona će, uz Allahovu dozvolu, izliječiti bolesnika.'"

Koristio je prašinu jer je ona hladna i suha, i djeluje kao desikant (isušivač) za sve što je vlažno. Pošto čirevi i rane u sebi sadrže veliku količinu vlažnosti koja sprječava pravilan rad ostalih organa, potreban im je brz i efikasan tretman.

Prenosi se da je Alija, radijallahu anhu, rekao: "Kur'an je najbolji lijek." Njegovu izjavu bilježi Et-Tirmizi.

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima..."*** (El-Isra: 82)

Kur'an liječi psihičke bolesti, ako ga koristimo u tu svrhu, isto kao što liječi sumnju i neznanje. On upućuje onoga koje zalutao. On liječi srce tako što iz njega otklanja neznanje. On liječi tijelo, jer od njege otklanja razne bolesti.

Moramo shvatiti da zdrava tijela pripadaju zdravim srcima. Ako nam je srce zdravo, onda je i cijelo tijelo zdravo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "U tijelu postoji organ, pa ako je on zdrav, zdravo je cijelo tijelo".

Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uobičavao učiti dvije posljednje sure iz Kur'ana iznad bolesnika iz njegove kuće.

Darekutni u djelu El-Efrad prenosi od Ibn Abbasa sljedeći hadis: "Ako neko od vas boluje od zubobolje, neka stavi prst na zub koji ga boli i neka prouči sljedeći ajet: ***'On vas stvara od jednog čovjeka da na zemlji živite i da u njoj sahranjeni budete. Mi potanko objašnjavamo znamenja Naša ljudima koji znaju.'"*** (El-En'am: 98)

Ako neke riječi imaju posebnu vrijednost i korisne su uz Allahovu dozvolu, šta onda da mislimo o samim riječima Allaha Uzvišenog.

Ahmed je rekao: "Ako kur'anske ajete napišemo na nešto, pa to onda operemo i vodu popijemo, to će nam sigurno koristiti. Također je korisno i dobro ako neko napiše kur'anski ajet na nečemu, pa to onda ubaci u posudu iz koje pije bolesnik, ili ako samo prouči nešto iznad te posude. Dobro je proučiti nešto iz Kur'ana iznad vode kojom ćemo kasnije poškropiti bolesnika. Također je korisno proučiti nešto iz Kur'ana iznad vode koju ćemo dati ženi koja ima problema usljed jakih trudova."

Od Ibn Abbasa se prenosi da ako žena ima problema prilikom porođaja, neka uzme čistu posudu, i neka u njoj napiše sljedeće ajete: ***"A onoga Dana kada dožive ono čime im se prijeti, učiniće im se da su ostali samo jedan čas dana..."*** (El-Ahkaf: 35)

"A njima će se učiniti, onoga Dana kada ga dožive, da su samo jedno veče ili jedno jutro njezino ostali." (En Nazi'at: 46)

"U kazivanjima o njima je pouka za one koji su razumom obdareni..." (Jusuf: 111)

Kada napišemo ove ajete, posudu treba isprati vodom koju ćemo dati bolesnici ili je poškropiti po njenom stomaku.

Kaže se da je Ahmed jedanput izdao fetvu u kojoj je rekao da je dozvoljeno liječiti svim raspoloživim sredstvima one koji se opčinjeni ili začarani.

I sam Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je imao taj problem, pa ga je riješio uz pomoć medicine.

Čini mogu imati više oblika kao što su hamajlije sa napisanim stihovima, riječi izgovorene ili napisane od strane sihirbaza.

Na ovaj način je čak moguće ubiti čovjeka, učiniti ga bolesnim ili ga rastaviti od žene. Magija uistinu može stati između čovjeka i žene i učiniti da nestane sva ljubav između njih, kao i da se oni počnu mrziti.

Aiša, radijallahu anha, kaže da je jedanput pomislila da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uradio nešto što on u stvarnosti zaista nije učinio. Poslije toga je zatražila zaštitu od Allaha, dželle šanuhu,

Ahmedu su jedanput rekli da ljekari smatraju da u čovjeka ne može ništa prodrijeti, a on je odgovorio: "To ja prava glupost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao da se šejtan kreće kroz čovjeka onako kako se kreće njegova krv."

Autor ove knjige smatra da su džini nježnija stvorenja, i da je nemoguće da se njihove tečnosti pomiješaju sa tijelom čovjeka na način kako se miješaju krv i slezena sa svim svojim nečistoćama.

Omer je kasnio na sastanak sa Ebu Musaom, te je on otišao do žene koja ja imala šejtana u svom stomaku i upitao je da mu kaže šta se dogodilo da Omerom. Ona mu je odgovorila: "Reći ću ti ono što mi je rekao moj šejtan." A šejtan je rekao: "Kada sam ga napustio, pripremao se da neke kamile da kao sadaku."

Ova tema je veoma široka, i postoji previše priča da bi ih sve mogli zabilježiti u ovoj knjizi, a Allah uistinu sve zna.

Nošenje hamajlija

Ahmed je rekao da je nošenje hamajlija pokuđeno djelo. On je rekao: "Ko god nosi hamajliju, on od nje i zavisi."

Harb prenosi da je upitao Ahmeda da li Kur'an spominje nošenje hamajlija, a on mu je odgovorio: "Ibn Mes'ud ih je mrzio." On je također spomenuo riječi Aiše, radijallahu anha, i nekih drugih žena koje se nisu protivile ovom običaju. Ahmed lično nije bio previše strog po ovom pitanju.

Abdullah ibn Omer prenosi sljedeći hadis: "Ako neko od vas pati od nesanice, neka kaže: 'Tražim utočište u savršenim Allahovim riječima

od Njegove srdžbe, kazne, kao i zla Njegovih stvorenja, šejtanskog šapata i njegovog prisustva.' Ove riječi vas sigurno neće izdati."

Abdullah ibn Omer je svoju djecu podučio ovim riječima, a kada su bili mali, napisao ih je i okačio oko njihovih vratova. Ebu Davud i Et-Tirmizi prenose ovaj hadis. Et-Tirmizi je ove riječi prokomentarisao ovako: "Ovo je čudno, ali je istina." Ovaj hadis također bilježi En-Nesai u svom djelu *El-Jevm vel-Lejl*.

Što se tiče mišljenja da je nošenje hamajlija odvratno djelo koje treba izbjegavati, opravdanje ovdje ovisi od stepena vjerovanja da će nam ta hamajlija učiniti dobro ili loše, kao i koliko su riječi u njoj razumljive.

Što se tiče tehnike liječenja u kojoj se koristimo stihovima koje recitujemo iznad vode koju bolesnik pije ili se njome kupa, za nju je Ahmed rekao: "Ibn Mes'ud je to mrzio." Ova vrsta liječenja je poznata kao en nušra.

Ebu Davud je u svom djelu *Kitabul merasil* rekao: "Upitao sam Hasana o korištenju ove vrste 'čarolije', a on je odgovorio da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je to djelo šejtana." Isti hadis prenosi i Džabir.

Duhovni lijekovi

Ebu Hurejre je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me vidio dok sam pokušavao zaspati, a žalio sam se na bolove u stomaku. On me upitao da li me boli stomak, a kada sam ja potvrdno odgovorio, on je rekao: "Ustani i klanjaj, jer u molitvi je uistinu lijek." Ovaj hadis bilježi Ibn Madže.

Moramo primjetiti da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovom hadisu za bol koristio perzijsku riječ 'šikam'. Neki kažu da iz ovog hadisa možemo naučiti dvije stvari. Prva je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govoro perzijski, a druga da namaz liječi bol u srcu, stomaku i crijevima.

Na isti način, mi možemo izvesti tri zaključka. Prvi je da obožavanje Allaha strogo naređeno. Drugi je da postoji psihološki aspekt molitve, jer onaj koji se moli će u trenutku molitve zaboraviti na bol, pa će

i intenzitet bola slabiti sve dok njegova energija ne prevlada bol i konačno ga ne otkloni. Treći zaključak je da je najbolji doktor onaj ko se koristi raznim taktikama kako bi ojačao tjelesne funkcije. Nekad će to biti pomoću hrane, a nekad izazivanjem osjećaja radosti, tuge, nade ili čak straha. A namaz je najbolji među njima. Ako je osoba u namazu, ona će osjetiti strah, strepnju, nadu, nesigurnost i ljubav. A kada se njegova pažnja usmjeri ka drugom svijetu, to će ojačati njegove tjelesne funkcije, osvježiti njegovo srce, i na taj način od njega otkloniti bolest.

Prenosi se da je dijete Alije, radijallahu anhu, imalo absces, a niko se nije osuđivao da izvrši inciziju. Odlučili su da mu dozvole da obavi namaz, a oni su sad mogli izvršiti inciziju, jer dijete nije obraćalo pažnju na njih.

Ebu Ejjub je uobičavao govoriti svojim ukućanima da šute kada je on u kući, osim kada je bio na namazu. Rekao je: "Ne mogu vas čuti kada sam na namazu." Jedanput se džamijski zid srušio dok je on klanjao, ali to njega nije pomelo.

Namaz je nešto prirodno, i on koristi i duši i tijelu, jer uključuje stajanje, klanjanje, klečanje, kao i stanje smirenosti, pobožnosti i predanosti. Zahvaljujući svemu ovome, zglobovi se odmaraju, kao i mnogi drugi organi, kao što su stomak i crijeva. Kad bi samo znali koliko ovo pomaže da se ubrza probava, i tijelo očisti od dvije nečistoće.

El-Muveffak Abdul Latif u svom djelu *Kitabul Erbe'in* kaže: "Vidio sam grupu običnih ljudi koji su uživali u svom zdravlju, pa sam to istražio i saznao sam da su često klanjali, a posebno noćne namaze, pa sam sam sebi rekao: 'Kako je samo klečanje korisno onima koji pate od prehlade i katarha!'"

Zaista je klečanje najbolji lijek za čišćenje nosnih šupljina, ukoliko su blokirane. Također je veoma korisno za probavu. Namaz je veoma koristan jer otklanja ružne misli i nervozu. Namaz čovjeka čini poniznim pred Allahom, a tolerantnijim prema drugim ljudima. Namaz čini srce nježnim, otklanja zaboravnost, a pomisao na osvetu čini odvratnom.

Često se događa da u toku namaza dobijemo inspiraciju kako pravilno postupiti po nekom pitanju. Često se u namazu sjetimo stvari koje smo ranije zaboravili. Namaz čini da se čovjek sjeti svog početka i svog kraja, te kako stoji sa ovim, a kako sa budućim svjetom. Namaz

će ga podsjetiti da se obračuna sa samim sobom, posebno ako je dugo na noćnom namazu, kada je utjecaj vanjskog svijeta sveden na minimum, a utjecaj duhovnog svijeta povećan. U tim trenucima, sumorne misli nestaju, a pojavljuju se one radosne. Na ovo je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mislio kada je rekao: "O Bilale, odmori nas sa namazom." Drugom prilikom je rekao: "Ja se odmaram u namazu, jer namaz nam pruža zadovoljstvo, a zadovoljstvo koje dolazi od namaza nas odmara, jer namaz sadrži sve ono što je najbolje, kako na ovom, tako i na budućem svijetu."

Već ranije je spomenut hadis u kome stoji: "Probavljajte vašu hranu u ime Allaha i razgovarajte o Njemu." Ovo je jedan od razloga zašto je teravih namaz uobičajen. Dakle, namaz je ono iz čega crpimo ono što je najbolje na oba svijeta. Namaz nam daje snagu koja dolazi sa Allahovom dozvolom, a ta snaga od nas otklanja sve što ima veze sa bolešću. Namaz nam također otkriva naše pravo lice, kako bi se potrudili da usavršimo ono što je već dobro i kako bi odbacili ono što je loše. Sahil ibn Sa'd prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pljuvačkom protrljao oko Alije, radijallahu anhu, koji je imao upalu oka, i zatražio da mu se Allah, dželle šanuhu, smiluje, pa je on uskoro bio ozliječen. Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

Neki čovjek se požalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da ima problema sa jakim bolom u očima, a on mu je rekao: "Odmori svoj pogled na Kur'anu."

Kaže se da se neki čovjek žalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kako mu je srce kruto, a on mu je rekao: "Pomiluj siroče po glavi, i nahrani ga."

Ebu Davudu je došao čovjek i požalio mu se na krutost svoga srca, a on mu je odgovorio: "Posjećuj bolesne, idi na dženaze i posjećuj mezarja."

Ahmed prenosi da je El-Mervezi rekao: "Jedanput sam imao groznicu, pa mi je neki čovjek napisao hamajliju kako bi me zaštitila od groznice. Na toj hamajliji je pisalo: 'U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog. Tako mi Allaha, ja svjedočim da je Muhammmed Allahov Poslanik. O vatro, postani hladna i spas Ibrahimu. I oni htjedoše da mu postave zamku, ali ih Mi onemogućismo. (El-Enbija:69,70) O Gospodaru Džebrailov, Mikailov i Israfilov, izliječi onoga koji nosi ovu hamajliju svojom moći i snagom, O Gospodaru stvaranja. Amin.'"

Osman ibn Ebi el-'As prenosi da se Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, neki čovjek žalio na neke bolove, koji su se pojavili otkako je primio islam. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je rekao: "Stavi svoju desnu ruku na mjesto koje te boli i ponovi sedam puta: 'Utječem se Allahu Uzvišenom od šejtana kojeg osjećam." Ovaj hadis bilježi Muslim.

Halid ibn Velid se požalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na nesanicu, a on mu je rekao: "Kada odeš u krevet onda reci: 'O Allahu, Gospodaru sedam nebesa i zemalja i onoga što ona pokrivaju, Gospodaru šejtana i onih koje oni zavode, budi moj Zaštitnik od svih zala Tvojih bića, ako me neko od njih napadne i savlada. Nema Boga osim Tebe.'" Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi.

Kaže se da se Halid žalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na noćne more, a on mu je rekao: "Hoću li te podučiti nekim riječima kojima je mene Džebrail podučio: 'Utječem se Allahu Milostivom, Njegovim savršenim riječima, koje čovjek ne može nadmašiti, bilo da je dobar ili loš, i tražim zaštitu od zla koje dolazi sa nebesa i pokazuje se ovdje, i od zla koje je na zemlji, i od svih zlih napasti, i u danu i u noći, i od svih zlih nesreća, i u danu i u noći, i od svega što ne donosi tvoju milost sa sobom, O Milostivi.'" Ovaj hadis bilježi Taberi.

Lijek koji će umiriti srce i otjerati brigu i nervozu

Ovaj lijek se dobija jedenjem samo onoga što je halal, predanom pobožnošću, izbjegavanjem onoga što je mekruh, odbacivanjem svih negativnih misli, držanjem osjećaja pod kontrolom, mudrim vladanjem, opreznim čuvanjem tajni, i poniznim traženjem od Allaha Uzvišenog da nas zaštiti od zala naših vlastitih želja i našeg vlastitog šejtana.

Bilal je rekao: "Ova zla su uklonjena od vas kroz vaš noćni namaz, jer je to bio običaj dobrih ljudi prije vas. To sprječava loša dijela i približava vas Allahu. To uništava loša dijela i iz tijela uklanja bolest." Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi.

Kaže se da je jednog dana Zun-Nun prolazio kraj nekih ljekara koji su bili okruženi velikom grupom ljudi i žena koji su u rukama držali boce urina. Ljekari su propisivali lijekove u skladu sa bolešću svake osobe.

On je prišao jednom ljekaru, pozdravio ga i rekao mu: "Neka ti se Allah smiluje, molim te daj mi lijek protiv loših djela." Ljekar je oborio glavu i šutio je jedan sat, a onda je rekao: "Ako ti propišem lijek, da li ćeš mi pokloniti svoju pažnju i razumijevanje?" Zun-Nun mu je potvrdno odgovorio.

Onda je doktor rekao: "Uzmi korijen neimaštine pomiješan sa polenom strpljenja, i *Terminalia chebulom* pokornosti, i sjećanjem na Allaha, zajedno sa *Tamarindus indicom* poniznosti, osladom iskrenosti, rabarbarom čistoće i vjere. Sve ovo stavi u lonac u kome nema loših dijela, a ispod zapali vatru posvećenosti, sve dok se na površini ne pojave znaci mudrosti. Kada se pojave, protjeraj ih kroz sito sjećanja, i procijedi u čašu prihvatanja. Ovo ohladi zajedno sa veličanjem Allaha. Kada se ohladi, popij taj napitak i okusi rad bez stvari koje su unutar njega. Poslije toga, nikada više nećeš učiniti loše djelo."

Dakle, svoje srce liječite ovim lijekovima kao što tijelo liječite onim lijekovima, i na ovaj način ćete uživati u lijepom zdravlju na oba svijeta.

Slušanje poezije

Ovo je jedan od najboljih duhovnih lijekova, koji umiruje srce, i hrani dušu. To je jedna od najboljih psiholoških lijekova. To je izvor zadovoljstva, pa čak i nekim životinjama, a umjereno zadovoljstvo pročišćava našu unutrašnju energiju, tjelesne funkcije, usporava senilnost, i konačno, osvježava cijelo tijelo. Pretjerano uživanje pogoršava bolest.

Ebu Nu'ajm, u svom djelu *Tibbun Nebijj*, kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je korist od slušanja učenja Kur'ana mnogo veća kada razumijemo ono što se uči.

Allah Uzvišeni kaže: ***"...zato obraduj robove Moje koje Kur'an slušaju i slijede ono najljepše u njemu..."*** (Et-Zumer:17,18)

Ebu Hurejre je rekao: "Sretni su oni kojima je Allah podario da Kur'an uče lijepim glasom, ili da ga samo slušaju, ili recituju i uče ravnomjernim glasom."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Oni su ukrasili Kur'an svojim glasovima."

Allah Uzvišeni kaže: ***"...On onome što stvara dodaje što hoće..."*** (Fatir:1)

Ovo možda uključuje i 'lijepim glasovima'.

Zun-Nuna su jedanput upitali šta se podrazumjeva pod 'recitiranjem' Kur'ana? On je odgovorio: "To je ono što prenosi istinu, i usmjerava srca ka Istini." Kada su ga upitali da definiše lijep glas, on je rekao: "To je govor ili intonacija, na koju je Allah dodao neki miris."

Prenosi se da je Omer, radijallahu anhu, učio Kur'an u svojoj kući, pa mu je to neko prigovorio, a on je rekao: "Pa čak i ako sam usamljen, ja učim Kur'an, kao što to rade ljudi. Učenje Kur'ana je putnička nafaka."

Abdullah ibn Džafer je bio opsjednut učenjem Kur'ana.

Ez-Zuhrija su upitali da li voli poeziju, a on je odgovorio: "Da, ako je lijepa, to jest ako nije glupa i bezvrijedna."

Davud, sallallahu alejhi ve sellem, je imao veoma lijep glas, pa čak i onda kada bi oplakivao svoja 'loša' djela. Kad god bi učio Zebur, oko njega bi se skupili ljudi, džini, ptice i divlje životinje.

Jedanput je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisao glasne žice Ebu Musaa da su tako fine, kao da su naslijeđene od Davuda, sallallahu alejhi ve sellem.

Platon je rekao da u životu postoje samo četiri zadovoljstva, a to su: jelo, piće, seks, i slušanje muzike. Možemo primjetiti kako ljudi koji rade teške fizičke poslove često pjevaju kako bi ublažili umor. Bebu također smirujemo pjevanjem. Pjevanjem ćemo i kamilu udobrovoljiti da prevali dug put.

Postoji priča o Arapu koji je imao roba sa lijepim glasom. Kad god je kamila bila pretovarena robom, on bi joj pjevao. Jedanput je ova kamila prevalila za jedan dan dionicu puta za koju obično treba tri dana. Međutim, poslije toga je uginula.

Kad jednu kamilu pogodi lijep glas, pa šta će se desiti sa ljudima koji su obrazovani i razumiju ono što pjesma govori.

Možda se primjetili da slavuji i ptice koje se zovu 'eš šurur' traže osamljena mjesta, kako bi mogle slušati svoje pjevanje.

Neka ulema smatra da je halal slušati muziku, a druga smatra da to nije dozvoljeno.

Katada je rekao da pjesme i recitacije čiste mozak, krv, vraćaju duši život, i razvijaju sve prirodne osobine čovjeka.

Slušanje muzike se preporučuje kao tretman za bolesti koje nastaju usljed problema sa slezenom.

Koristi bolovanja i posjećivanja bolesnih

Bolest je uistinu jedan od najjačih motiva za vjernika da se vrati Allahu sa pokajanjem za svoja loše djela, i da se usmjeri ka džennetskim vrtovima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ko god umre na bolesničkoj postelji, umro je kao šehid, i bit će oslobođen ispitivanja u kaburu. Opskrba mu dolazi iz Dženneta." Ovaj hadis bilježi Ibn Madže.

Ebu Hurejre i Ebu Se'id prenose ovaj hadis: "Ako vjernik pati od neke bolesti, umora, ili tuge koja ga čini zabrinutim, ili ako mu otekline oštete njegovu kožu, Allah će mu zbog toga oprostiti neke grijehe." Ovaj hadis bilježe El-Buhari i Muslim.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Istinski vjernik se ne treba bojati bolesti, jer kad bi znao koje su koristi bolovanja, poželio bi da je bolestan sve do svoje smrti."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Većina šehida u mom ummetu su oni koji su umrli na postelji." A što se tiče onih koji su umrli na brdu Siffin, Allah sigurno zna što je bilo u njihovim srcima. Ovaj hadis bilježi Ibn Ebi Šejbe.

Džabir prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Uistinu groznica otklanja loša djela od poroda Ademovog kao što mijeh otklanja hrđu sa željeza."

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada Allah želi da nekoga obaspe svojom milošću, učinit će da je on i okusi." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Aiša, radijallahu anha, je rekla: "Nikad nisam vidjela da je neko imao veće bolove od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem." Ovu izjavu bilježi El-Buhari.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ljudi koji najviše pate su poslanici, zatim evlije, zatim salihini. Jačina bola je u srazmjeru sa ljubavlju koju dotični čovjek osjeća prema vjeri. Evlije neće biti oslobođene kušnji sve dok hodaju po zemlji, i dok se ne očiste od svih loših dijela." Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Kada Allah, dželle šanuhu, voli jedan narod, on ga stavlja na kušnju."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Svaka bolest koja zadesi vjernika, sigurno mu pomaže da se očisti od loših djela, bilo da je to oteklina koja ga izluđuje, ili nesreća koja ga potpuno savladava." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

U sljedećem hadisu se kaže: "Musliman neće okusiti nijednu bolest, a da mu zbog nje Allahovom voljom neće otpasti neki grijesi, kao što sa stabla opadaju listovi."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Da porod Ademov nije dobio ništa osim sigurnosti i zdravlja, i to bi im bilo sasvim dovoljno." Ovaj hadis bilježi Ebu Davud.

Es-Sevr je rekao: "Pošto sam ozdravio, otkrio sam da mi se vid pogoršao. Nije li poslije bolesti dovoljno osjećati se ponovo sigurno i dobro?"

U starosti su pitali Ebu Abbasa kako se osjeća, a on im je odgovorio: "Patim od bolesti, koju bi svi voljeli imati."

Omer ibn Hajam je rekao:

Moja leđa me nisu zaboljela od stajanja

Nego od prolazećih noći i dana.

Od Allaha sam pohlepno tražio dobro zdravlje

A On mi je dao sigurnost.

U jednoj izreci se kaže:

O Moj robe, dobro zdravlje je veza
Između tebe i tvoga nefsa,
Dok je bolest veza
Između tebe i Mene.

Od Allaha trebamo tražiti dobro zdravlje, ali i bolest trebamo prihvatiti sa strpljenjem i zahvalom Allahu Uzvišenom.

El-Haris el-Medžasi je rekao: "Bolest je kazna za one koji nered čine, a pročišćenje za one koji se Allahu okreću. Ona je također znak časti za one čija su srca čista."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Posjećujte bolesne i oslobađajte robove."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Ko god posjeti bolesnika, ili svog brata u vjeri, u Džennetu će ga čekati posebno mjesto." Ovaj hadis bilježi Et-Tirmizi.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Posjeta bolesniku je potpuna tek kada stavite ruku na njegovo čelo i upitate ga kako se osjeća." Ovaj hadis bilježi et-Tirmizi. U drugim verzijama stoji da ga treba pitati kako je proveo noć ili dan.

Enes prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjećivao bolesnika, ako bi ovaj bio bolestan duže od tri dana. Ovaj hadis bilježi Ibn Madže.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Kada uđete u kuću bolesnika, podsjetite ga na ono što mu je na kraju propisano." Ovaj hadis također bilježi Ibn Madže.

U drugom hadisu se kaže: "Ko god posjeti bolesnika, on korača dobrim putem koji vodi u Džennet." Ovaj hadis bilježi El-Buhari.

Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio bolesnika, stavio bi mu ruku na čelo i rekao bi: "Sve je to dobro. Neka ovo bude način čišćenja od grijeha." Ovaj hadis također bilježi El-Buhari.

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik izdvojio tri osobe koje ne treba posjećivati: onoga koji boluje od oftalmije, gluhoće, i čireva.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je Omeru, radijallahu anhu, rekao: "Kada posjetiš bolesnika, zamoli ga da ti učini dovu Allahu, jer dova bolesnika je kao dova meleka."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Kada uđeš u kuću bolesnika, biraj riječi, jer meleci aminaju na ono što si govorio, i otvorit će mu vrata koja vode u Džennet."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Ko posjeti bolesnika kome još nije kucnuo zadnji čas i sedam puta ponovi riječi 'molim Uzvišenog Allaha da te izliječi', Allah će ga sigurno izliječiti."

Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio bolesnika, ili kad bi mu on bio doveden, uobičavao je reći: "O Allahu, otkloni bolest od njega. O Vladaru, izliječi ga, jer Ti si Onaj Koji liječi. Nema lijeka osim od Tebe, lijeka iza koga više nema bolesti." Poslije ovih riječi bolesnik je trebao proučiti prvu kur'ansku suru, kao i tri posljednje sure iz Kur'ana. Onda je trebao puhnuti u svoje dlanove i potrati lice i tijelo. Ovaj proces je opisan u djelu *Es-Sahih*.

Bolesnik također treba ponavljati sljedeće riječi: "Nema boga osim Allaha, Uzvišenog, Milostivog, nema boga osim Allaha, Vladara uzvišenog Arša, nema boga osim Allaha, Vladara neba i zemlje, Vladara Prijestolja Milosti."

Bolesnik ima pravo reći: "Moji bolovi su užasni." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je uobičavao reći: "Oh, moja glava, moja glava."

Osoba koja je bolesna ne treba pokazivati strah ili nezadovoljstvo, već treba Allahu zahvaliti prije nego što pokaže svoje nezadovoljstvo. U tom slučaju, njegova žalba će biti drugačije tretirana.

Rođacima bolesnika je dozvoljeno pitati ljekara o njegovom stanju. Kad god bi Alija, radijallahu anhu, napuštao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u trenucima kad je bio bolestan, ljudi bi ga na ulici pitali o Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, stanju, a on bi im odgovarao: "Imao je dobru noć i osjeća se bolje, hvala Allahu."

Nije dobro da bolesnik čezne za smrću, osim kada se boji da će izgubiti iman. Aiša, radijallahu anha, je rekla: "Vidjela sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u trenucima kada mu se pribiližavala smrt. Pokraj njega je bila čaša vode, pa bi se on tom vodom umivao. Također je izgovarao sljedeće riječi: 'O Allahu, pomozi mi da savladam smrtnu bol i agoniju koja je prati.'"

Aiša, radijallahu anha, također prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "O Allahu oprosti mi, smiluj mi se, i pridruži me najčasnijem društvu."

Šejh Muhjiddin u svom djelu *Kitabul ezkar* kaže: "Korisno je da osoba koja misli da joj nije ostalo još mnogo života provodi dosta vremena učeći Kur'an. Nije prikladno da se ta osoba boji, ljuti, svađa ili raspravlja o nečemu što nema veza sa čuvanjem njegove vjere. Ta osoba treba biti svjesna da su joj to posljednji časovi na ovom svijetu. Treba se truditi da ga završi na najbolji mogući način, da ispuni svoje obaveze, vrati ono što mu je povjereno i otplati svoje dugove. Treba halaliti svojoj rodbini, djeci, slugama, komšijama, prijateljima, kao i onima sa kojima je poslovao. Treba biti zahvalan Allahu Uzvišenom, nadajući se da će mu Allah oprostiti, i tek onda mu Allah može ukinuti kazne koje je zaslužio na razne načine, kao i za ibadete koje je još uvijek dužan."

Dakle, bolesnik treba od Allaha tražiti oprost i milost. Treba učiti ajete koji bude nadu i sigurnost. On također treba tražiti da mu čitaju priče o evlijama. Bolesnik treba srediti sve stvari koje se tiču njegove djece. Bolesnik treba izbjegavati priču o nevažnim stvarima. Najgora moguća stvar je otići sa ovog svijeta zaboravljajući svoje dužnosti prema Allahu. Ne treba se obazirati na one koji će mu odvraćati pažnju od ovih stvari, jer uistinu ga i takvi mogu posjetiti.

Smrtnom bolesniku se savjetuje da zamoli svoju rodbinu za strpljenje tokom njegove bolesti. Treba im reći da ne plaču zbog njega. Treba ih podsjetiti na Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "Mrtvi će biti kažnjeni za plač njegovih bližnjih za njim."

Dakle, osoba koja je bolesna treba reći: "Dragi moji prijatelji, prestanite raditi ono zbog čega ću ja biti kažnjen." A oni trebaju raditi ono što on želi. Treba im reći da ne povisuju svoje glasove kada budu učili Kur'an i sprovodili ostale aktivnosti vezane sa dženazu. Kada se bolesniku približi zadnji čas, neka izgovara šehadet, a onome koji sjedi pored njega treba reći da mu napomene te riječi ako se on zaboravi.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Onaj čije posljednje riječi budu 'nema boga osim Allaha', će sigurno ući u Džennet." Ovaj hadis bilježi Ebu Davud.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je također rekao: "Navodite ljude da izgovaraju šehadet kada sele sa ovog svijeta." Ovaj hadis bilježi Muslim.

Ako osoba koja umire ne ponavlja ove riječi, neko je treba podsjetiti, ali na lijep način, jer se može desiti da se ta osoba naljuti i ne posluša nas. Pa ako ih ponovi jedanput, ne treba je tjerati da ih ponavlja više puta. Ako ih ne izgovori pravilno, nemojte je ispravljati.

Kada mu se oči zatvore posljednji put, onda recite: "U ime Allaha i u vjeri Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem." Nemojte pričati ništa osim dobra, jer će meleci aminati na vaše riječi.

Prenosi se da je El-Ensari uobičavo učiti suru El-Bekare u prisustvu osobe koje je umirala. U drugom hadisu stoji da je običaj bio učiti suru Jasin u prisustvu osobe koje je umirala. Ovaj hadis bilježi Ebu Davud.

Na stomak umiruće osobe treba staviti neki predmet od željeza. Kada je Omer, radijallahu anhu, počeo seliti sa ovog svijeta, rekao je svom sinu da mu obraz stavi na zemlju. Onda je plakao sve dok mu se blato nije zalijepilo za trepavice. Također je ponavljao: "Teško Omeru, teško njegovoj majci, ako mu Allah ne oprosti grijehe." U drugoj predaji stoji da je njegov plač rasplakao sve prisutne.

Prije nego što je umro rekao je: "Dao bih sve što imam, ja, iznad koga sunce više nikad neće izaći, samo da izbjegnem strah od onoga što će se dogoditi sa mnom kada ono konačno izađe."

Svojim sinovima je rekao: "Kada me stavite u mezar, neka mi obraz dodiruje zemlju."

Svojoj kćerci je rekao: "Zakuni se onim što ćeš od mene naslijediti da me nećeš žaliti, jer, iako ti možda nećeš moći kontrolisati svoje suze, zaista žal za vrlinama onog koji ih nije posjedovao uistinu izaziva srdžbu meleka."

Nakon što je umro, neko ga je vidio u snu, i upitao ga što se sa njim dogodilo, a on je odgovorio: "Sve je dobro, moje tijelo bi sigurno otišlo u vatru da nisam našao Gospodara Milostivog."

Kada je Omer ibn Abdulaziz bio na smrtnoj postelji, rekao je: "Ne bih želio da mi se umanje smrtni bolovi, jer je to muslimanu posljednja prilika da zaradi nagradu." Kasnije je i on viđen u snu i upitan je koja su mu djela najviše koristila, a on je odgovorio: "Traženje oprosta."

Kada mu se približila smrt, Ibn Mu'az je rekao: "Dobro došla smrti, moj nevidljivi gostu. Prijatelju moj, došao si upravo kad si mi trebao. O Allahu, koliko sam te se bojao, sada tražim Tvoju milost."

U samrtnoj bolesti jedna poznata ličnost je rekla: "Kada umrem, podijelite moju odjeću. Na ovaj svijet sam došao nag, pa želim da tako i odem sa njega."

Ebu Bekr je rekao: "Bio sam sa El-Džunejdom kada je umirao. Proučio je cijeli Kur'an, pa je krenuo iz početka. Kada je došao do sedmog ajeta sure El-Bekare, tada je umro. Neka mu se Allah Uzvišeni smiluje."

Apendiks

Embriologija i anatomija

Jedan moj prijatelj me zamolio da mu kažem nešto o anatomiji, te o tome kako hrana dolazi do različitih organa, pa sam mu odgovorio Allahovim riječima: ***"Mi smo, zaista, čovjeka od biti zemlje stvorili, zatim ga kao kap sjemena na sigurno mjesto stavili, pa onda kap sjemena ugruškom učinili, zatim od ugruška grudu mesa stvorili, pa od grude mesa kosti napravili, a onda kosti mesom zaodjenuli, i poslije ga, kao drugo stvorenje, oživljujemo, pa neka je uzvišen Allah, najljepši stvoritelj. Vi ćete, poslije toga, pomrijeti, zatim ćete, na onom svijetu, oživljeni biti."*** (El-Mu'minun:12-16)

Riječi 'Mi smo, zaista čovjeka stvorili' se odnose na porod Ademov. Riječ 'čovjek' se odnosi na sve nas koji smo stvoreni iz prvobitne mješavine zemlje.

Ibn Abbas je rekao: "Riječi 'mješavine zemlje' se odnose na samu bit."

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "One se odnose na 'sjeme' sinova Ademovih." Ikrima smatra da se to odnosi na tečnost koja dolazi iz slabina.

Arapi smatraju da se riječ 'bit' odnosi na mješavinu zemlje ili gline, a Onaj koji ju je stvorio učinio je da teče, jer i mješavina i bit potiču od zemlje od koje stvoren Adem, sallallahu alejhi ve sellem,

Također se kaže da se riječ 'čovjek' odnosi na Adema, sallallahu alejhi ve sellem, Riječi 'mješavina zemlje' ili 'tečnost', se odnose na mješavine svih vrsta zemlje. El-Kelbi smatra da je bit nastala od zemlje, a zemlje je bio Adem, sallallahu alejhi ve sellem.

Dakle, 'Mi smo čovjeka od biti zemlje stvorili, zatim ga kao kap sjemena na sigurno mjesto stavili'- a to sigurno mjesto je maternica.

Onda dolaze riječi 'pa smo onda kap sjemena ugruškom učinili'. Kaže se da između dva stvaranja postoji interval od četrdeset dana.

Ibn Mes'ud prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je određeno da se svako živo biće razvija čedrdeset dana. Isto se odnosi i na ugrušak.

U sličnom vremenskom periodu dolazi 'gruda mesa'. Onda Allah, dželle šanuhu, šalje meleka da u nju udahne život, a On je naredio da se u tom trenutku odredi i sudbina tog stvorenja po pitanju četiri stvari: nafake, dužine života, njegovih djela i sreće ili nesreće. Ove stvari su nam poznate iz hadisa koji bilježe El-Buhari i Muslim.

Ljekari se slažu da se fetus incijalno stvara u maternici, kao i da se tamo 'odmara' četrdeset dana. U tom momentu se na njemu pojavljuju muška ili ženska obilježja, ovisno od toplote temperamenata i ćudi. Onda dolazi ugrušak krvi, a poslije toga gruda mesa, a to je na kraju trećeg perioda od četrdeset dana.

Onda se plod počinje kretati, jer u tom periodu mu je udahnut život. Svi učeni ljudi se slažu da plod dobija dušu tek poslije četvrtog mjeseca.

Trebate znati da sjeme na početku ima mliječni izgled, pa onda izgled pjene na vodi, a onda postaje krvavo, i konačno postaje komadić mesa. Onda dobija svoj oblik, i počinje se kretati.

Najkraća moguća trudnoća koja omogućava djetetu da preživi je 182 dana (26 sedmica). Cijela trudnoća traje 280 dana (40 sedmica).

Ibn Abbas prenosi hadis u kome stoji da je tečnost čovjeka gusta i bijela, a tečnost žene rijetka i žuta. Da li će djete ličiti više na oca ili majku ovisi od jačine njihovih tečnosti.

Muslim bilježi hadis u kome se kaže da glavni organi i kosti nastaju od tečnosti muškarca, a da meso nastaje od tečnosti žene.

Abdullah ibn Selam je pitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako je moguće da dijete liči ili na oca ili na majku, a on mu je odgovrio: "Ako tečnost čovjeka nadjača tečnost žene, dijete će ličiti na oca, a ako ženina tečnost nadjača tečnost muškarca, dijete će ličiti na majku.

El-Buhari bilježi da je tečnost čovjeka topla i jaka, i zbog toga gusta i

bijela, dok je tečnost žene rijeđa i slabija, i zbog toge je žute boje. Da li će dijete ličiti na oca ili majku ovisi o tome koliko je tečnosti izlučeno, koja tečnost je jača, i čija je jača želja za spolnim odnosom.

Hipokrat je rekao: "Sjeme dolazi iz svakog organa, pa zdrav čovjek luči zdravo sjeme, a bolestan bolesno."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Mogućnost da budeš džunup leži između svake dlake." Ove riječi se odnose na činjenicu da sjeme dolazi iz svakog organa.

Ibn Abbas, El-Mudžahid, Ikrime, Eš-Ša'bi, Ed-Dahhak i Ebu Alije se slažu da se Allahove riječi 'poslije ga kao drugo stvorenje oživljujemo' odnose na trenutak kada čovjek dobija dušu.

El-Katade je rekao: "Procvat čovjeka se ogleda u pojavi stidnih dlačica."

El-Mudžahid je rekao: "To je dokaz zrelosti." A El-Hasan je dodao: "Bilo da se radi o muškarcu u ženi."

El-Avfi prenosi od Ibn Abbasa sljedeće riječi: "Rast stidnih dlačica označava veliku promjenu u čovjeku nakon njegovog rođenja: čovjek čeka od vremena spolnog akta do rođenja, do sjedenja, ustajanja, hodanja, odvikavanja od majčinih prsa, jedenja, pijenja, puberteta i vremena izgradnje svoga identiteta u društvu i svega što prati taj proces."

Pa neka je hvala Njemu, koji je bio i još uvijek je najbolji Stvoritelj.

Što se tiče izgleda, riječ 'kreacija' se odnosi na čovjeka. Uzvišeni Stvoritelj je onaj koji daje izgled. El-Mudžahid je rekao: "Pa im je dat izgled, a Allah je bio taj koji je to uradio."

Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aliji, radijallahu anhu: "Cijeli ljudski rod, od poroda Ademovog, je stvoren sa 360 veza. Ko god kaže 'Allah je Najveći', 'Slava Allahu' ili 'neka mi Allah oprosti'; ili ukloni kamen, kost, ili trn sa puta; ili pozove ljude na dobro, a odvrati ih od zla onoliko puta koliko ima veza, će biti zaštićen od džehennemske vatre i spasit će svoju dušu." Ovaj hadis bilježi Muslim.

U hadisu se kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uobičavao davati sadaku za svaku vezu. Također se kaže da je davao sadaku svaki dan za jednu kost.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ako je gruda mesa u placenti zdrava, zdrava je i cijela placenta, a ako je ona zaražena, zaražena je i cijela placenta, osim srca."

Ebu Hurejre prenosi sljedeći hadis: "Stomak je ostava tijela, a krvne stanice se hrane iz njega. Ako je stomak zdrav, onda su i one zdrave, a ako je stomak zaražen, onda će i one biti zaražene." Ebu Nu'ajm također bilježi ovaj hadis.*

Ibn Omer prenosi hadis u kome se kaže da kada mu'min jede, on puni jedan stomak, dok nevjernik puni sedam.

El-Buhari i Muslim bilježe hadis u kome stoji da je stomak organ koji je dobro snabdjeven nervima i oblikovan je kao šuplja tikva sa dugim vratom. Otvor na vrhu se zove jednjak, i kroz njega prolaze hrana i piće. Otvor na dnu se zove pilorus, i kroz njega se sadržaj stomaka prebacuje do crijeva. Unutrašnjost stomaka je obrasla sitnim dlačicama, a posebeno centralni dio i one su sjedište bilo koje bolesti, jer to je mjesto gdje počinje prerada hrane. Ovdje se hrana prerađuje i šalje u jetru. Stomak je snadbijeven nervima, tako da se može proširiti do jetre. Drugi razlog za snadbjevenost stomaka nervima je da bi se mogao raširiti u slučaju da unesemo velike količine hrane.

Na donji dio stomaka se nastavljaju tri mala crijeva. Prvo se zove dvanaestopalačno crijevo. Drugo se zove 'đeđunum' jer je obično prazno. Treće je dugo, tanko i končasto i zove se malo crijevo.

Poslije ovih doleze tri velika crijeva. Prvo se zove slijepo crijevo. Široko je, a nema izlaza ni na jednu stranu. Na ovom mjestu izmet počinje zaudarati.

Drugo se zove debelo crijevo, treće se zove rektum i ono se završava sa analnim otvorom. Ovo su šest crijeva, i uzimajući u obzir i stomak, sedam, koje je spominjao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

Ibn Sina je rekao: "Zbog brige Allaha Uzvišenog za ljudski rod, stvoreno je više od jednog crijeva, i ona su zamršena, kako bi prolaz hrane kroz stomak bio nešto duži."

Stomak je izvor svih bolesti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Stomak je boravište svih bolesti. Ako je stomak zaražen, biće zaraženi i krvni sudovi koje on hrani."

Možemo primjetiti kako ja tijelo čovjeka stvoreno od mnogih organa. On je stvorio kosti koje podržavaju tijelo, ali nije stvorio samo jednu

kost, već više njih uzimajući u obzir činjenicu da čovjek mora praviti različite pokrete. Da imamo samo jednu kost, mnogi naši pokreti bi bili nemogući.

Sve kosti su prekrivene periostom.

Uzvišeni Allah je stvorio izbočinu na kraju svake kosti, kao i šupljinu koja omogućava spajanje sa drugom kosti. Na ovaj način je Njegovo stvaranje dovedeno do savršenstva, a naši pokreti su učinjeni jednostavnim.

Allah Uzvišeni je stvorio i mozak i stavio ga njegovo mjesto kako bi preuzeo ulogu izvora naših čula i pokreta. Odavde počinju nervi i povezuju se sa svakim organom. Od svih nerava, posebnu vrstu je povezao sa očima. To je optičko vlakno, i zahvaljujući njemu, mi vidimo. Drugo specijalno vlakno je povezao sa ušima, i zahvaljujući njemu, mi čujemo. Specijalno vlakno je povezano i sa nozdrvama, i ono nam omogućava da osjetimo miris. Konačno, posebno vlakno je povezano sa jezikom, i ona nam daje čulo okusa.

Uzvišeni Allah je učinio pokrete udova mogućim zahvaljujući mišićima, a njih je povezao sa kostima pomoću tetiva.

Pošto su donji dijelovi tijela relativno daleko od mozga, Stvoritelj je načinio otvor na donjem rubu lobanje kroz koji prolazi kičmena moždina. Ona prolazi kroz kičmu, i čini mogućim pokrete donjih dijelova tijela.

Uzvišeni Allah je naglasio važnost mozga zaštićujući ga lobanjom. Također je kičmenu moždinu zaštitio kičmom, a srce i jetru prsnom kosti. Ovo su vitalni organi, pa ih je On zaštitio kostima, kako bi mogućnost njihovih oštećenja bila svedena na minimum.

Uzvišeni Allah je smjestio tri unutrašnja centra u samom mozgu. Prvi je na prednjoj strani mozga i zadužen je za maštu, drugi je u sredini i zadužen je za refleksiju, a treći je na zadnjoj strani mozga i zadužen je za pamćenje.

Na sličan način Allah je srce učinio centrom života, i izvorom iz kojeg crpimo unutrašnju energiju. Kao što nervi koji potiču iz mozga kontrolišu naše pokrete, na isti način bijele arterije koje izlaze iz srca hrane naše organe. Pošto je srce izvor sve unutrašnje energije, i generalno sve toplote, prestankom njegovog kucanja, prestao bi i dotok energije.

Allah Uzvišeni je stvorio usta i nos i pomoću njih disanje učinio mogućim. Unutar usta se nalaze dva prolaza, jedan koji šalje zrak sve do pluća, a drugi kroz koji hrana prolazi do stomaka. Allah je pluća učinio ventilatorom za srce, kako se njegova energija ne bi ugasila.

Što se tiče usta, imamo dva dijela. Jedan je zadužen za čulo mirisa. Drugi je napravljen na takav način da dovodi vazduh do srca, pa čak i kad su usta otvorena savim malo, ili kad spavamo, jedemo ili pijemo. Da usta nisu stvorena na takav način, jezik bi prouzrokovao davljenje za vrijeme sna, pa bi usta morali uvijek držati otvorenim. Čak bi i za vrijeme jela hrana blokirala ulazak vazduha i izazivala davljenje.

Kao što je Allah učinio mozak i srce izvorima kretanja i života ostalih organa, tako je jetru učinio izvorom hrane za sve ostale organe. Jetra hrani te organe nepulsirajućim krvnim sudovima.

Kada neka osoba uzme hranu, usne su prve koje osjete tu hranu, pa je onda zubi očnjaci prepolove, a kutnjaci je samelju, a jezik je zamota. Poslije ovoga hrana odlazi u stomak. Ako bi hrana ostala u stomaku blokirala bi pilorus. Da ne bi došlo do ovoga hrana se prerađuje, a za njenu preradu je potrebna tečnost, pa zbog toga osjećamo žeđ. Kao rezultat procesa prerade hrane ili zbog vlage koja se nalazi u stomaku, mi osjećamo toplotu u stomaku. Kada je proces prerade hrane završen, njegov krajnji rezultat izgleda kao gusta kaša.

Između stomaka i jetre se nalaze sudovi kroz koje se hrana prebacuje iz stomaka u jetru. U ovom slučaju do izražaja dolaze sljedeće Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "Stomak je ostava tijela, a krvne stanice se hrane iz njega." Jetra upija većinu tečne hrane kroz ove sudove, a onda počinje faza pretvaranja te hrane u krv. Čim se to dogodi, krv se šalje svim organima u onoj mjeri koliko im je potrebno da bi mogli normalno funkcionisati.

Ostatak hrane u stomaku, a to je obično najhranjiviji dio, se šalje dalje u crijeva, i dalje kako bi se mogla poslati do srca pomoću jetre kako bi ga osvježila, ili do pluća kako bi ih učinila nježnijim, ili do mozga kako bi ga održala vlažnim, ili do kostiju kako bi ih održala gustim i suhim.

Konačno, sve što ostane u crijevima poslije ovog procesa je nekorisno. Nešto od ove mase se šalje do žučne kese, i tu nastaje ono što zovemo žučnom kiselinom, a jedan dio odlazi do slezene, i tu nastaje nešto što zovemo crna žuč. Jedan dio žučne kiseline se vraća nazad u crijeva kako bi pomogao izbacivanje fekalija. Jedan dio crne žuči se vraća do

usta stomaka, i tako izaziva glad. Krv absorbuje jedan dio tečnosti, kako bi lakše prolazila kroz vene, poslije čega se ponovo vraća do jetre, odakle je još jedanput vraćena, ali ovaj put do bubrega i mokraćnog mjehura, gdje se pretvara u urin. Jedan dio ovoga dolazi od krvi koja hrani bubrege i mokraćni mjehur. Činjenica da tečnost prolazi i kroz najudaljenije djelove organa se može potvrditi, ako vidimo šta se dešava sa tečnošću koja je obojena, nakon što žena koristi henu vanjskim putem, njen urin će poprimiti crvenkastu boju, kao da je sam urin bio obojen henom. Sa jetrom su povezana dva velika krvna suda. Jedna od njih polazi sa konkavne površine jetre, i zove se vena vratarnica. Ona je povezana sa stomakom, iz koga ona sakuplja tečnost. Druga velika vena polazi sa konveksne površine jetre, i zove se žila kucavica. Ova vena je razgranata po cijelom tijelu. Jedan njen dio ide do kičme i zove 'čuvar srca', zbog njene povezanosti sa srcem. Ona hrani sve organe. Ibn Abbas je rekao: "Ako je ova vena oštećena, njen 'vlasnik' umire."

Allah, dželle šanuhu, kaže: "A onda mu žilu kucavicu presjekli..." (El-Hakka: 46)

Njen drugi dio ide do vrata i zove se vratna žila kucavica.

Allah, dželle šanuhu, kaže: "Mi stvaramo čovjeka i znamo šta mu sve duša njegova haje, jer Mi smo njemu bliži od vratne žile kucavice." (Kaf:16)

Ovo je vena koja se prerezuje prilikom klanja kurbana. Jedan dio ove vene se pruža do desne komore srca, i zove se velika vena cava ili šuplja vena. Neki je također spominju kao venu čiji je početak u glavi, ali prvo ime je ipak puno prikladnije.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je spomenuo ovu venu za vrijeme bolesti od koje je i umro, pa je rekao. "Sada mi je prekinuta vena zbog hrane koju sam jeo na Hajberu."

El-Isme'i je rekao: "El-Abhar je vena koja se nalazi na leđima i vezana je za srce. Kada se ona prekine, život više nije moguć."

Što se tiče onoga što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jeo na Hajberu, to je bila jagnjeća plećka, koju je zatrovala Jevrejka Zejneb bint el-Haris, sestra Mehrabova. Posljedice ovog trovanja Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je osjećao godinama, i bili su identični onima koje je doživio prilikom samog trovanja.

Ostatak ove vene se nastavlja prema glavi, i zove se 'melodija'. Spominje se i u zakletvi 'neka Allah prekine njegovu melodiju', to jest njegov život.

Onda imamo još jedan dio ove vene koji se pruža do ruku i tu završava. Jedna od njenih branši se zove cefalična vena i koristi se prilikom puštanja krvi ukoliko je bolest vezana za glavu, a druga njena branša se zove bazilična vena. Iz ove dvije vene nastaje još jedna, koja se zove srednja vena. Ovo je vena koju je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koristio kada je vršio kauterizaciju nad Sa'd ibn Mu'azom, koji je bio ranjen u lakat. Jedna od njenih branši se zove radijalna vena, koja i sama ima dvije branše koje se zovu 'el-kitfi' i 'al asaylam'. Ove dvije vene se pružaju do šaka.

Još jedan ogranak ove vene se pruža do bedra, i zove se bedrena vena. Već je bilo govora da se ona koristi za puštanje krvi prilikom išijasa. Također se iz nje može pustiti krv, u slučaju izostanka mjesečnog pranja. Puštanje krvi će taj proces uredovati. Ostatak ove vene se pruža kroz noge, i tada je poznata kao radijalna vena. Koristi za puštanje krvu u slučaju bolesti stopala.

Ako prekinemo neku od ovih vena, nećemo ugroziti ničiji život. Uistinu, čovjek će preživjeti amputaciju noge ili ruke. Ali i u ovom slučaju, čovjek neće preživjeti ako mu na rani ne izvršimo kauterizaciju. Upravo zbog ovoga, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je žurio da kauterizira srednju venu na Sa'dovoj ruci.

Trebate znati da se otpaci prerađene hrane u stomaku zovu fekalije. Urin, žučna kiselina i crna žuč su otpaci hrane koja se prerađuje u jetri. Otpaci prerade hrane u ostalim organima su znoj i prljavština. Svaki organ ima svoj otpadak.

Otpadak prerade koja se dešava u mozgu je sluz i slina, dok iz očiju izlazi prljavština. Za vrijeme noći, so u ovome se nekada inficira.

Ostaci prerade koja se dešava u srcu i mokraćnom mjehuru je pojačan rast dlaka po tijelu. Šeriat propisuje uklanjanje ovih dlačica.

Ostatak prerade u ušima je vosak. Ponekad se u toku noći, u njemu mogu pojaviti mali crvi. A zahvala pripada Milostivom, Samilosnom Allahu, Stvoritelju Uzvišenom.

Pošto čovjek nije sposoban da se reprodukuje sam sa sobom, Uzvišeni Allah je na svakom živom biću stvorio organe za reprodukciju, da bi

se ljudi mogli razmnožavati. To su penis i mošnje kod muškaraca, a maternica i grudi kod žena. Allah je stvorio dvije šupljine u maternici, jednu na lijevoj, a drugu na desnoj strani. Muško dijete se obično razvija na lijevoj strani, a žensko na desnoj. Kada imamo blizance, onda su okupirane obe šupljine. Kada sjeme muškarca dospije do maternice, ona se steže i prihvata to sjeme. Ovo je zbog toga što je maternici veoma atraktivna tečnost sjemena.

U Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi nema sumnje, a on je rekao da se u maternici nalazi melek, koji plače i moli: "O Gospodaru, podari samo jednu kap sjemena." Pa kada sjeme dođe u maternicu, ona ga prihvata i otada žena ne osjeća želju za seksom. Ovo je jedan od znakova trudnoće. Ovaj znak je prisutan i kod svih životinja.

Ljekari smatraju da je maternica pohlepno stvorenje. Kada se tečnost muškarca spoji sa tečnošču žene, formiraju se balončići. Oni se onda spoje u jedan relativno veliki balon. Unutar njega će se, uz Allahovu dozvolu, razviti novi život.

Pošto se raširilo na ovaj način, sjeme onda počinje dobijati na čvrstoći. Ova faza je poznata kao 'stanje ugruška' ili 'al aleka'. U ovoj fazi, melek koji je u maternici govori: 'O Gopodaru, muškarac', ili 'O Gospodaru, žena'.

Sljedeća faza razvoja je formiranje krvnih sudova neophodnih za ishranu fetusa. Ova faza se zove 'stanje komadića mesa' ili 'el-mudhga'.

A onda Allah u njega udahnjuje dušu, a meleku se naređuje da zapiše sudbinu tog čovjeka ili žene, po pitanju nafake, dužine života, djela, sreće ili nesreće u životu.

Poslije ovoga, formiraju se tri membrane koje okružuju fetus. Jeda od njih se zove 'el-mashima', i povezana je sa pupkom kako bi preko njega hranila fetus.

Druga membrana apsorbuje urin fetusa, dok treća apsorbuje sve ostale nečistoće, koje su na razini znoja i prljavštine odrasle osobe.

Allah, dželle šanuhu, kaže: ***"...On vas stvara u utrobama matera vaših, dajući vam likove jedan za drugim, u tri tmine..."*** (Et-Zumer: 6)

Riječi 'jedan za drugim' se odnose na stanja kapi, ugruška, i komadića mesa, dok se riječi 'tri tmine' odnose na tri membrane.

A kada istekne vrijeme predviđeno za trudnoću, tri membrane pucaju, i tada žena osjeća jake porođajne bolove, kao i krvarenje.

Treba znati da beba obično sjedi u majčinom stomaku, i okrenuta je ka majčinim leđima. Kada želi izaći vani, vrh njenog tijela se okrene ka dole. Ako ne uradi ovo, onda će se zakačiti za majčin stomak objema rukama, i oboje će umrijeti. Zbog jakih bolova koje žena osjeća tokom poroda, u slučaju njene smrti, ona će se smatrati šehidom. Ovo nam je potvrđeno i Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, hadisom.

Onda beba dolazi na ovaj svijet, svijet problema, briga, grešaka i loših dijela. Pošto je 'nova', beba ne može ništa dati ni učiniti, ni štetu, ni život, a ni smrt. Njen otac i majka daju najbolje što imaju. Pažnja familije, ali i stranaca je usmjerena ka toj bebi, i ko god je vidi blagosilja je, jer je tako slaba.

Poslije izvjesnog vremena, ta ista beba dolazi do kraja svog života na ovom svijetu iskušenja i jada, na kojem je ona uživala u zadovoljstvima, ili na kojem se patila, pa će joj biti poznata i njena krajnja destinacija. Može to biti vatra džehennemska, ili vrtovi džennetski. Pa neka nas Allah Uzvišeni zaštiti džehennemske vatre, i neka nam se smiluje da završimo svoj život na ovom svijetu na najbolji mogući način.

Pa razmisli, o čovječe, o svom početku, i o svom kraju, kao i krajnjim posljedicama svojih dijela, a ja molim Uzvišenog, Onoga koji mnogo oprašta, da vam pomogne da se spasite i budete u okrilju Njegove milosti.

Oni koji imaju više iskustva po ovom pitanju kažu da kada žena nosi muško dijete, njeno stanje se poboljša, i koraci joj nisu teški. Kretanje muškog fetusa se više osjeti na desnoj strani. U slučaju da će beba biti dječak, desna dojka žene postaje veća od lijeve. Puls koji osjetimo u šaci je jači, a kad žena počne hodati, prvi korak pravi desnom nogom. Ako će beba biti djevojčica, onda se dešavaju obrnute stvari.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Uistinu je Allah stvorio sva živa biće sa 360 veza." Ja ću ih sada, za vas, izlistati.

Eksperti iz oblasti anatomije kažu da postoji 11 kostiju u lubanji, šest u očnim dupljama, dvije u obrazima, i četiri u nosu. Njima još pridodati prednje i bočne sjekutiće, očnjake i kutnjake. Svi se oni nalaze na gornjoj čeljusti. Isti broj ćemo pronaći i na donjoj čeljusti, koju još nazivamo bradom. Što se tiče zuba, imamo 16 na gornjoj i 16 na donjoj čeljusti.

Kosti koje čine leđa su povezane sa kostima glave. Obično imamo 24 pršljena, ali ponekad može biti jedan više, ili jedan manje. Oni su spojeni sa repnjačom, a to je kost koju je i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo u jednom hadisu. Rekao je : "Sve što će ostati od poroda Ademovog je repnjača."

Ova kost je nadalje spojena sa bedrenom kosti, i tu imamo šest kostiju, a one su osnova ostatka tijela.

Dvije *iliac* kosti su spojene sa repnjačom sa strane, i u svakoj od njih se nalaze dvije zglobne čaše, u koje se uklapa glava bedrene kosti.

Kosti koje se nalaze na prednjoj strani čovjeka su dvije ključne kosti, dvije lopatice, bez kostiju vrata. Onda imamo dvije velike kosti, koje zovemo nadlaktičnim kostima, a zatim imamo četiri lakatne kosti.

U prsima imamo sedam kostiju koje nazivamo širokim prsnim kostima. Na svakoj strani imamo 12 rebara koja su povezana sa kičmom.

Što se tiče ruku, imamo 16 kostiju koje čine dvije šake. Sve kosti karpusa popularno nazivamo šakom. Imamo također 8 kostiju metakarpija, i 30 kostiju kostiju prsta, tri kosti u svakom prstu, i one su poznate kao članci prsta.

Što se tiče nožnih kostiju, imamo dvije išijasne kosti, dvije kosti u koljenima, i četiri ispod koljena. Svaka stopa ima odskočne kosti i dvije čunjaste kosti, koje omogućavaju da se stopalo kreće. Sve zajedno, tu se nalazi osam kostiju. Imamo 20 kostiju na stopalima, i 28 kostiju u nožnim prstima, tri kosti u svakom prstu, osim u velikim prstima, koji imaju po dvije kosti.

Pošto kosti nisu u fiksnoj poziciji, Allah, dželle šanuhu, ih je omotao vlaknom, kako bi ih učinio jačim. Kosti su spojene ligamentima i tetivama.

On je također stvorio i mišiće koji pokreću kosti, i ima ih 529. Mišići su napravljeni od mesa i nerava.

Onda je On učinio da je sve povezano venama, arterijama, i nervama, kako bi život bio moguć. I konačno, Allah je sve obavio mesom, masnoćama i masnim tkivom. Stvoritelj je iskoristio meso kako bi organe zaštitio od raspadanja, i hladnoće. Masnoće su izvor tjelesne toplote. I konačno, masno tkivo jača organe koji prenose hranu, i pokriva ih kao kaput. Ovo tkivo pojačava probavu, i najviše ga ima u potrbušnici i crijevima.

Kada je završio sa ovim procesom, Uzvišeni je sve pokrio kožom. Neku kožu je učinio tankom i nježnom, kao što je koža lica, koja treba da izgleda lijepo. Na drugoj strani je debela koža, i ona se nalazi na stopalima.

Onda je Uzvišeni u koži stvorio čulo dodira, i do njih doveo sama usta krvnih sudova, pa tako svaki dio kože može osjetiti dodir, pa će tako krv poteći iz svake rane na koži. U isto vrijeme, kože je sposobna da apsorbuje hranu kroz ove krvne sudove.

Pa je onda učinio da različite vrste kose i nokata rastu iz kože. Neku kosu je stvorio radi ljepote, kao što je kosa na glavi, obrve, trepavice. Dok su kosa na glavi i obrve samo ukrasi, trepavice u isto vrijeme štite oči, ali ih i uljepšavaju.

Sigurno nam nije prijatno vidjeti čovjeka koji je ćelav, a uz to je još obrijao i obrve i trepavice. Uistinu je najružnija stvar kod monaha ružnoća njihovog lica.

Jedna od mudrosti Allahovog stvaranja je činjenica da obrve i trepavice gotovo nikako ne rastu. Kad bi to bio slučaj, one bi prekrile oči i svakako oštetile naš vid. Kada bi rasle pravo prema dole ili pravo prema gore, nemoguće bi bilo gledati. Jedna od bolesti očiju nastaje kada trepavice počnu naglo urastati. Da bismo spriječili štetu koju može nastati, te dlačice ćemo jednostavno iščupati.

Još jedna vrsta kose koja nam služi za uljepšavanje je brada, koja čovjeku pomaže da zadobije poštovanje i dignitet. Jeste li primjetili kako je ružno lice kod eunuha kada postanu punoljetni?

Kosa od koje nema nikakve koristi su stidne dlačice, koje po šerijatu treba uklanjati i čistiti. Brijanje stidnih dlačica pojačava želju za seksom, kao što brijanje kose na zadnjem dijelu glave jača vrat. U Allahovom stvaranju ćemo naći samo milost i blagoslov.

Na kraju prstiju, On je stvorio nokte, koji daju snagu pokretima prstiju, a u isto vrijeme štite vrhove prstiju od raznih oštećenja. Oni polagano rastu tokom cijelog života. Da nije tako, brzo bi se istrošili usljed raznih aktivnosti koje njima obavljamo.

Po sunnetu, dužni smo nokte održavati, a odsječene nokte spaljivati.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao. "Režite nokte, uklanjate dlačice ispod pazuha i sa stidnih mjesta četvrtkom, a petkom koristite parfeme, nosite čistu odjeću, i okupajte se."

Što se tiče kupanja petkom, nekada je ono neophodno, a nekada samo poželjno.

Kaže se da ko god redovno reže nokte, neće imati problema sa oftalmijom.

U hadisu se kaže da kosu i nokte treba spaljivati, kako ih neko ne bi koristio za pravljenje sihira. U hadisu, koji ima jak sened se kaže: "Spaljivanje nokata je poželjno. Također je poželjno spaljivanje kose i krvi."

Prenosi se da je Ebu Davud rekao: "Pošto su Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, pustili krv, on im je rekao da je spale, da je ne bi polizao pas koji boluje od bjesnila."

Pa neka je Allahova milost na našeg 'nepismenog' poslanika, koji nam je fantastično prenio znanje koje nam pomaže da shvatimo, i koje zaslijepljuje one koji pameti imaju, i koji nam je podario razumjevanje Njegovih vječnih poklona, koji nam se otkrivaju danonoćno. Na ovaj način, Uzvišeni Allah je čovjeka učinio zadovoljnim, i neka Ga Njegovi robovi obožavaju sa razumjevanjem. Neka je slavljen Allah, Gospodar svjetova.

Ovu knjigu završavam veličanjem i traženjem pomoći od Allaha.

Neka je blagoslovljen svako ko se u Njega uzda!

SADRŽAJ

TREĆI DIO

APENDIKS